

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

LA
STRADA
Moldova

GHID DE IMPLEMENTARE A STANDARDELOR DE PROTECȚIE ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE

**GHID DE IMPLEMENTARE
A STANDARDELOR DE PROTECȚIE
ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR
ÎN MEDIUL ONLINE**

Ghidul a fost elaborat de Centrul Internațional „La Strada” în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova (MEC)

Coordonatori:

Elena Botezatu, director executiv, Centrul Internațional „La Strada”

Angela Prisăcaru, consultant principal, Ministerul Educației și Cercetării

Grupul de autori:

Viorica Andrițchi, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, UPS „Ion Creangă”

Angela Prisăcaru, grad didactic superior, master în Tehnologii Informaționale, consultant principal, Ministerul Educației și Cercetării

Pelaghia Traci, director, grad managerial doi, grad didactic superior, IP LT „Ștefan cel Mare și Sfânt”, s. Taraclia, r-nul Căușeni

Recenzenți:

Iosif Moldovanu, expert în domeniul drepturilor copiilor, director executiv al Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului

CUPRINS

Terminologie și definiții	5
Capitolul 1. ASPECTE GENERALE PRIVIND SIGURANȚA COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE.....	6
1.1 Context. Scopul Ghidului	6
1.2 Cadrul general de politici și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova cu referire la siguranța în mediul online	8
1.3 Prezentarea generală a Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online	12
1.4. Sistemul de competențe ale cadrelor didactice în domeniul educației pentru siguranța în mediul online	23
1.5. Sistemul de competențe ale psihologilor școlari în domeniul educației pentru siguranța în mediul online	26
1.6. Sistemul de finalități în domeniul educației pentru siguranța în mediul online.....	29
Capitolul 2. MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII STANDARDDELOR DE PROTECȚIE ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE	38
2.1. Managementul instituției de învățământ general din perspectiva implementării Standardelor.....	38
2.2. Responsabilități instituționale și individuale în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.....	39
2.3. Resurse și instrumente pentru cadre didactice și elevi de raportare a cazurilor de violență în mediul online.....	41
Capitolul 3. STRATEGII ȘI INSTRUMENTE MANAGERIALE SPECIFICE IMPLEMENTĂRII STANDARDDELOR DE PROTECȚIE ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE	44
3.1 Planul de Dezvoltare al Instituției	44
3.2 Planul anual de activitate al instituției de învățământ	48
3.3 Regulamentul de ordine internă al instituției.....	52
ANEXE.....	54
Anexa 1. Model de Plan anual de activitate al Instituției.....	54
Anexa 2. Plan de activitate al Coordonatorului de Siguranță online al copilului în instituție (Model).....	64
Anexa 3. Extras din Programul de activitate al Comisiilor Metodice (CM) (Model).....	67
Anexa 4. Plan de activitate al psihologului școlar (Model)	71
Anexa 5. Plan de activitate al Cadrului didactic de sprijin (CDS)	72
Anexa 6. Politica de protecție a copilului (Model).....	73

Anexa 7. Model Fișa de post a coordonatorului pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online	100
Anexa 8. Fișă de analiză a lecției (Model)	105
Anexa 9. Listă de control pentru evaluarea/autoevaluarea nivelului de realizare a Standardelor	107
Anexa 10. Chestionar de evaluare a competențelor elevilor/cadrelor didactice pe dimensiunea siguranței online.....	108
REFERINȚE	114

Terminologie și definiții

În scopul asigurării înțelegerii uniforme și univoce a termenilor utilizați în Ghid, pe parcursul textului acestia vor avea următorul sens:

Siguranță online a copiilor reprezintă rezultatul unui șir de măsuri întreprinse pentru a proteja bunăstarea copilului în mediul virtual de eventuale riscuri ce îi pot afecta integritatea fizică, emoțională sau sexuală.

Violență online – utilizarea sistemelor informatice pentru a provoca, facilita sau amenința cu aplicarea violenței asupra persoanelor ce are ca rezultat sau poate provoca daune sau suferințe fizice, sexuale, psihologice sau economice și poate include exploatarea circumstanțelor, caracteristicilor sau vulnerabilității acestora¹.

Abuz online asupra copiilor – orice formă de violență fizică, emoțională sau sexuală la care sunt expuși copiii în mediul virtual sau care este facilitată de utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație (TIC).

Securitate online - rezultatul unui șir de măsuri întreprinse pentru a asigura protecția datelor, informațiilor și dispozitivelor unei persoane.

¹ Conform definiției Comitetului Convenției privind criminalitatea informatică, Grupul de lucru privind agresiunea cibernetică și alte forme de violență online, în special împotriva femeilor și copiilor, disponibil la <https://rm.coe.int/t-cy-2017-10-cbg-study-provisional/16808c4914>

Capitolul 1.

ASPECTE GENERALE PRIVIND SIGURANȚA COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE

1.1 Context. Scopul Ghidului

Dezvoltarea rapidă a Internetului și altor tehnologii informaționale și comunicaționale a dat naștere unui flux nou și rapid de informații, produse și servicii digitale. Cu toate că această dezvoltare contribuie considerabil la modernizarea procesului educațional, și în general, la creșterea economiei naționale, ea are și o latură negativă care se manifestă prin distribuirea conținutului și comportamentelor ilegale și dăunătoare care sunt îndeosebi periculoase pentru copii și adolescenți.

Copiii sunt din ce în ce mai expuși la pericolele spațiului digital, printr-o gamă tot mai mare de dispozitive care le devin accesibile de la o vârstă tot mai mică.

Conceptul de siguranță online este unul relativ nou. Încă în anii '90, când încep să se contureze niște tendințe noi în comportamentele persoanelor care manifestă atitudini abuzive față de copii, organizații guvernamentale și neguvernamentale din Europa pun problema identificării unor soluții prin care copiii sunt protejați de astfel de tentative, dar și de impactul conținuturilor online, mai nou, atât de accesibile. Astfel, educația devine unul dintre cei mai importanți piloni în prevenirea diferitor forme de abuz online și pregătirea copiilor pentru interacțiunea cu lumea virtuală. În mai multe state europene siguranța online capătă tot mai mult o perspectivă educațională și Comisia Europeană propune un Cadru de referință pentru Competența digitală a cetățenilor ce face referință la cinci domenii de bază ce reflectă și siguranța online.

Conform Uniunii Internaționale pentru Telecomunicații (UIT), conceptul de siguranță în mediul online presupune informarea copiilor despre oportunitățile existente online, abilitarea acestora să recunoască riscurile și să identifice modalitățile prin care le pot face față, utilizând Internetul în mod sigur și responsabil².

În Republica Moldova despre siguranța online se vorbește în ultimii ani tot mai mult. Studiile naționale indică despre faptul că copiii utilizează Internetul tot mai des, comunică și socializează mai mult, astfel fiind expuși riscurilor de contact și conduită în mediul virtual (hărțuire online, sexting, abuz sexual etc.). Internetul a devenit parte integrantă a vieții de zi cu zi a copiilor din Republica Moldova. Majoritatea copiilor sunt conectați la Internet aproape tot timpul, ori cel puțin de câteva ori pe zi. Conform studiului realizat în anul 2021 de către CI „La Strada” privind experiențele online ale copiilor din Republica Moldova și riscurile la care se expun³, fiecare al doilea copil este conectat mereu la Internet acasă și navighează online singur, nesupravegheat. Cu cât vârsta copilului este mai mare, cu atât mai mult timp acesta navighează online nesupravegheat. Dintre copiii de 9–11 ani, 25% sunt conectați mereu la Internet atunci când sunt singuri. Numărul adolescenților care navighează online când sunt singuri e mult mai mare: 53% dintre respondenții de 12–14 ani și 67% dintre respondenții de 15–17 ani. Odată cu creșterea în vârstă a copiilor, în special din categoria de vârstă 15-17 ani, se remarcă tendința de accesare a Internetului de câteva ori pe zi ori, aproape tot timpul și din mai multe locuri: acasă, la prieteni sau rude, în locuri publice, când merg undeva (pe stradă sau în transport), precum și la școală. Totodată, fiecare al patrulea copil a învățat ceva nou de pe Internet, căutând informații online. Ponderea copiilor care utilizează aproape tot timpul Internetul pentru a învăța ceva nou e mai mare în rândul copiilor de 15-17 ani, comparativ cu cei de 9-11 ani. În același timp, 14% dintre copiii de 9-11 ani au comunicat că nu cunosc ce informație poate fi postată sau transmisă cuiva și ce informație nu ar trebui expediată nimănui prin intermediul Internetului. Aceste date indică necesitatea abordării subiectelor ce vizează setările de confidențialitate și securitate în discuțiile cu copiii de vârstă mică, chiar de la primul contact cu tehnologiile

² Uniunea Internațională pentru Telecomunicații, https://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/ind/D-IND-COP.01-11-2010-PDF-E.pdf

³ https://lastrada.md/pic/uploaded/Studiu_Siguranța_online-comportamente_si_riscuri-FINAL.pdf

digitale. 35% dintre copiii intervievați au declarat că cel puțin o dată au discutat pe Internet cu o persoană pe care nu au întâlnit-o în viața reală. De asemenea, în cadrul cercetării realizate s-a constatat că, navigând pe Internet, copiii s-au confruntat cu următoarele probleme: au deschis întâmplător imagini sau secvențe video cu caracter sexual în timp ce căutau unele informații pe Internet – 13%; au primit mesaje ce conțineau cuvinte vulgare sau imagini cu conținut sexual – 12%; au primit mesaje înjositoare în adresa lor pe aplicații de tip Messenger, Viber, Forum, Chatroom – 12%; cineva le-a spart parola și a accesat informațiile personale pentru a se da drept altcineva – 9%. Multiplele riscuri la care se expun copiii în mediul online se află în strânsă legătură cu nivelul minim de implicare al părinților acestora în educația despre siguranța online, abordarea sporadică și superficială a subiectului siguranței online în cadrul instituției de învățământ, dar și cu o insuficientă informare a publicului larg despre riscurile online și serviciile de suport la care pot apela în caz de abuz online.

Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online sunt fundamentate pe Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului și sunt la fel structurate pe trei domenii: Management, Capacitate instituțională, Curriculum/proces educațional.

Totodată, la elaborarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online s-a ținut cont de:

- *Recomandările Consiliului Europei privind promovarea educației privind cetățenia digitală*, prin care într-un mod sistemic sunt dezvoltate abilități de gândire critică și competențe menite să contribuie la siguranța copiilor în mediul online⁴.
- *Recomandările OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) și Cadrul European pentru competențe digitale DigCompOrg al Comisiei Europene*⁵, privind abordarea comprehensivă a siguranței online de către instituțiile de învățământ, presupunând integrarea siguranței online în toate aspectele activității școlare, în toate politicile, procedurile și procesele din școală.
- *Planul de Acțiuni privind Educația Digitală*, elaborat și aprobat de Comisia Europeană, care accentuează cât de importantă este siguranța online și „igiena digitală” în contextul dezvoltării competențelor digitale⁶.

Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online vin să asigure acel cadru minim necesar de acțiuni ce pot fi întreprinse de instituțiile de învățământ general pentru a-și consolida efortul în promovarea siguranței online, crearea unui mediu sigur și protejat pentru copil/elev, stabilirea măsurilor de informare cu regularitate a cadrelor didactice, părinților și copiilor/elevilor despre siguranța online.

Ghidul metodologic privind implementarea Standardelor de siguranță a copiilor/elevilor în mediul online (în continuare - Ghid) a fost elaborat de către MEC și CI „La Strada” în scopul implementării eficiente a Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. Acesta este menit să asigure instituțiilor de învățământ general suportul necesar la proiectarea activității acestora, la promovarea adoptării de politici interne și strategii care să protejeze copiii în spațiul cibernetic și care să ofere un acces mai sigur la toate oportunitățile extraordinare și resursele care sunt disponibile online, să dezvolte un parteneriat eficient școală-familie-comunitate pentru asigurarea unui mediu coerent pentru copii și facilitarea suportului necesar ca ei să descopere lumea online prin prisma avantajelor și să cunoască, din timp, eventualele pericole pe care le pot întâlni în incursiunile lor. Acesta conține repere esențiale, soluții de management, aspecte metodologice și exemple de bune practici.

Prevederile Ghidului sunt aplicate de către instituțiile de învățământ general în procesul de elaborare a documentelor de politici interne și documentelor de planificare.

În același timp, se recomandă utilizarea Ghidului de către toate părțile care participă la organizarea și coordonarea procesului de elaborare a politicilor publice și locale, de planificare realizat la nivelul auto-

⁴ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168098de08

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomporg>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN#footnoteref21>

rităților administrației publice locale de nivelurile II și I, mediul asociativ, mediul academic, parteneri de dezvoltare, precum și ceilalți actori din sistem interesați de dezvoltarea și promovarea siguranței online.

1.2 Cadrul general de politici și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova cu referire la siguranța în mediul online

Tehnologiile online prezintă multe posibilități de a comunica, de a învăța noi abilități, de a fi creativ și contribuie la dezvoltarea unei societăți mai bune pentru toți, dar de cele mai multe ori, de asemenea, prezintă noi riscuri: pot expune copiii și tinerii la pericole potențiale precum conținutul ilegal, viruși, hărțuire sexuală (de exemplu: în camerele de chat), utilizarea abuzivă a datelor personale sau pentru scopuri sexuale (Grooming). Nu există o soluție magică pentru a proteja copiii online. Aceasta este o problemă globală care necesită un răspuns global din partea tuturor segmentelor societății, inclusiv copiii și tinerii înșiși.

Comunitatea internațională este preocupată de mai mulți ani de siguranța copiilor online și de modul în care școala poate dezvolta gândirea critică a elevilor pentru a face față riscurilor online. Măsuri în domeniul educației au fost stabilite în mai multe documente de politici și recomandări internaționale, care au stabilit măsuri educative în acest sens și la care facem referire în cele ce urmează.

- **Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote)**⁷

Convenția de la Lanzarote a fost ratificată de RM în anul 2012 și implementarea acesteia constituie un angajament asumat⁸. Deși stabilește măsuri de protecție a copiilor față de toate formele de abuz și exploatare sexuală, art. 6 din Convenție prevede măsuri de educație pentru copii, ce trebuie întreprinse pentru a ne asigura că toți copiii sunt informați despre riscurile abuzului sexual și mijloacele prin care se pot apăra, în funcție de nivelul lor de dezvoltare, Convenția stabilește că o atenție specială trebuie acordată situațiilor de risc ce implică folosirea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor.

- **Obiectivele de dezvoltare durabilă**

Siguranța copiilor online în instituțiile de învățământ contribuie direct la realizarea Obiectivului de dezvoltare durabilă (în continuare - ODD) nr. 4, „Educație de calitate”, și ODD 16, Ținta 16.2, „Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură a copiilor”.

În Moldova, Obiectivul 4 „Educație de calitate” prevede realizarea educației integrative și universale, dar și pregătirea tinerilor și adulților pentru o încadrare mai bună pe piața muncii. Țintele sunt: asigurarea dezvoltării și stilului de viață durabile, drepturilor omului, egalității de gen, economiei verzi; promovarea culturii pentru pace și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale, toate promovate prin includerea acestora în programul de studii (Ținta 4.7). Una dintre provocări, care la fel urmează a fi abordată, este asigurarea instituțiilor de învățământ cu medii sigure, non-violente, integrative și efective de învățământ pentru copii, copii cu dizabilități și fără discriminare pe bază de gen (Ținta 4.a).

Siguranța în instituția de învățământ presupune crearea unui mediu în care copilul se simte în siguranță fizic, emoțional și social. Mediul școlar prietenos și sigur presupune mediul care asigură starea de bine a copiilor, le respectă drepturile și le garantează protecția integrității lor fizice și psihice. În contextul digitalizării relațiilor sociale, angajamentele instituțiilor de învățământ de a crea un mediu sigur ar trebui să vizeze și mediul online, nu doar mediul offline.

ODD nr. 16 „Pace, justiție și instituții puternice” din Agenda 2030, în Moldova, presupune dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelele, care vor asigura un proces decizional receptiv, integrativ, participativ și reprezentativ în dezvoltarea politicilor publice și utilizarea banilor publici. Un accent important se va pune pe reducerea tuturor formelor de violență, în special violența în

⁷ <https://rm.coe.int/168046e1d9>

⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=13045&lang=ro

familie și violența sexuală, precum și pe eliminarea și combaterea abuzului, traficului și violenței împotriva copiilor (Ținta 16.2).

- **Planul de Acțiuni privind Educația Digitală⁹**

Prioritatea Comisiei Europene de a „dezvolta aptitudini și competențe digitale relevante pentru transformarea digitală” face referire și la siguranța online, ca unul dintre domeniile ce descriu competența digitală. Una dintre acțiunile planificate în acest sens este lansarea unei campanii de informare la nivelul UE, care să se adreseze cadrelor didactice, părinților, precum și elevilor/studentilor și care să stimuleze siguranța online, igiena cibernetică și alfabetizarea mediatică.

Acest document de politici pune în valoare importanța siguranței online și igienei digitale în contextul dezvoltării competențelor digitale. Planul de acțiuni recunoaște necesitatea consolidării gândirii critice și dezvoltarea competențelor copiilor, astfel încât ei să poată analiza și depăși pericolele actuale. Pentru aceasta, trebuie întreprinse acțiuni menite să sensibilizeze educatorii, părinții și elevii privind siguranța online.

- **Cadrul European DigCompOrg¹⁰**

Acest cadru reprezintă un set de măsuri ce ghidează instituțiile de învățământ primar, secundar și profesional, precum și instituțiile de învățământ superior în autoevaluarea progresului integrării comprehensive și implementării eficiente a tehnologiilor de învățare digitală. Viziunea strategică a acestui cadru de referință vizează integrarea progresivă și eficientă a tehnologiilor în procesul educațional, ca inovație educațională, care implică planificarea schimbărilor pe trei dimensiuni: pedagogică, tehnologică și organizațională.

DigCompOrg are la bază șapte elemente-cheie, care sunt detaliate prin intermediul a 74 de sub-elemente. Siguranța online se regăsește în descrierea mai multor elemente-cheie ale acestui cadru de referință (practici de predare și învățare, practici de guvernare și leadership, infrastructură securizată). În linii generale, o instituție de învățământ „competentă digital” trebuie să întrunească următoarele condiții:

1. Să aibă practici de guvernare și leadership în domeniu, fapt care presupune un sistem de management al integrării TIC în educație, bine pus la punct, însoțit de un plan de implementare;
2. Să aibă practici de predare și învățare corespunzătoare, focusate pe dezvoltarea competențelor digitale ale angajaților instituției de învățământ și elevilor, dar și o readaptare a rolurilor și abordărilor pedagogice în procesul de predare-învățare;
3. Să asigure dezvoltarea profesională a tuturor angajaților instituției de învățământ, la orice nivel;
4. Să desfășoare practici de evaluare a eforturilor în domeniu;
5. Să asigure conținut calitativ, inclusiv prin programul curricular ce trebuie reinterpretat și actualizat în vederea asigurării integrării tehnologiilor digitale în procesul educațional;
6. Colaborare și networking între instituții la subiectul vizat, cu participarea nemijlocită a elevilor și cadrelor didactice la schimbul de cunoștințe și experiențe;
7. O infrastructură digitală planificată, supusă unui plan de gestionare specific, pentru a asigura eficiența, dar și utilizarea optimă a tehnologiilor digitale în procesul educațional.

Cât privește siguranța online, DigCompOrg stabilește că:

- Practicile de învățare și predare ar trebui să pună pe primul loc siguranța, riscurile și comportamentele responsabile în mediul online;
- Infrastructura digitală ar trebui să respecte măsurile de protecție a vieții private, confidențialitatea și siguranța elevilor. Aceasta ar putea include obligații legale privind protecția datelor, unele ghiduri pentru angajați și elevi privind protecția vieții private, a confidențialității sau a siguranței în mediul online;

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN#footnoteref21>

¹⁰ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-framework-digitally-competent-educational-organisations-digcomporg_ro

- Practicile de guvernare și leadership presupun existența unei politici de integrare a TIC în cadrul instituțional, care să definească modul de utilizare pozitivă a TIC în procesul educațional. Această politică organizațională trebuie să includă, în mod obligatoriu, și un capitol despre siguranța online.

- **Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni DigComp¹¹**

Comisia Europeană a conceput Cadrul european al competenței digitale pentru cetățeni (DigComp), structurat în cinci domenii: alfabetizarea digitală și informațională, comunicare și colaborare, creare de conținut digital, siguranță și soluționare de probleme.

În acest cadru de competențe, siguranța vizează următoarele aspecte:

1. Protejarea dispozitivelor, conținutului digital; înțelegerea riscurilor și amenințărilor în mediul digital. A cunoaște măsurile de siguranță și securitate online și a ține cont de acestea pentru a asigura confidențialitatea datelor și corectitudinea deciziilor luate.
2. Protejarea datelor personale și confidențialității, înțelegerea modului în care trebuie utilizată și distribuită informația personală, astfel încât să ne putem proteja și proteja alte persoane de anumite pericole, dar și a faptului că serviciile digitale utilizează o politică de confidențialitate ce ne informează despre modul în care datele personale sunt utilizate.
3. Protejarea sănătății și bunăstării, ce presupun abilitatea de a evita riscurile pentru sănătate și amenințările în adresa bunăstării fizice și psihice, ca urmare a utilizării tehnologiilor digitale: a te putea proteja pe tine și pe alte persoane de posibilele pericole în mediul virtual (de ex. cyberbullying) și a fi conștient de modul cum tehnologiile digitale pot fi utilizate pentru bunăstarea și incluziunea socială.
4. Protejarea mediului digital prin conștientizarea impactului pe care îl au tehnologiile și utilizarea lor asupra mediului. În DigComp, „mediu digital” este termenul utilizat pentru a descrie cadrul de realizare a unor acțiuni digitale, fără a avea în vedere o anumită tehnologie sau un anumit dispozitiv digital.

Toate aceste standarde fac delimitare între măsurile de *siguranță online* și măsurile de *securitate online*.

- **Recomandarea Comitetului de Miniștri pentru promovarea educației privind cetățenia digitală (adoptată la 21 noiembrie 2019)¹²**

Principală recomandare către statele UE, inclusiv RM, se referea la revizuirea legislației, politicilor și practicilor, pentru a include un cadru de învățare care corespunde Recomandării Comitetului de Miniștri pentru promovarea educației privind cetățenia digitală, promovează implementarea în medii de educație formală, non-formală și informală, dar și la evaluarea impactului legislației, politicilor și practicilor la intervale regulate.

„Educația pentru cetățenia digitală” este abilitarea persoanelor de orice vârstă prin educație sau prin dezvoltarea de competențe pentru învățare și participare activă în societatea digitală, în a-și exercita și apăra drepturile și responsabilitățile online și în a promova și proteja drepturile omului, democrația și statul de drept în mediul online. Educația pentru cetățenia digitală promovează dezvoltarea unui set de valori, abilități, atitudini, cunoștințe ce ar ajuta în participarea activă și responsabilă online, prin folosirea tehnologiilor digitale în mod competent și pozitiv.

Acest program are la bază trei piloni-cheie:

1. „A fi online” (acces și incluziune, învățare și creativitate, educația pentru media și alfabetizare informațională);
2. „Bunăstarea online” (etica și empatia, sănătatea și starea de bine, prezența online și comunicarea);
3. „Drepturile online” (participarea activă, drepturi și responsabilități, securitatea și confidențialitatea, sensibilizarea consumatorilor).

¹¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digital-competence-framework_en

¹² https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168098de08

- **Strategia pentru un Internet mai bun pentru copii**, adoptată în mai 2022 de Comisia Europeană¹³

Strategia oferă acțiuni care să le permită copiilor să exploreze lumea digitală într-un mod sigur. Printre modalitățile ce vor garanta siguranța copiilor în timpul utilizării Internetului sunt evidențiate: stabilirea unui dialog deschis cu ei, folosirea tehnologiilor pentru a-i proteja, petrecerea timpului în comun pe Internet, formarea obiceiurilor sănătoase privind utilizarea Internetului, oferirea posibilității copiilor de a se distra și a-și exprima propria opinie și încurajarea lor de a folosi instrumente digitale ce le permit să facă mișcare, precum înregistrări video online cu exerciții pentru copii și jocuri video care necesită efort fizic.

Comisia va continua să ofere sprijin centrelor pentru un Internet mai sigur și platformei „Un internet mai bun pentru copii”¹⁴, în vederea sensibilizării cu privire la hărțuirea pe Internet și a consolidării capacităților în acest domeniu, a recunoașterii știrilor false și a dezinformării, precum și a promovării unui comportament sănătos și responsabil în mediul online. Viitoarea inițiativă „Căi către succesul școlar”¹⁵ va promova prevenirea hărțuirii pe Internet.

Strategia prevede trei piloni principali:

1. Experiințe digitale sigure pentru a proteja copiii de conținut dăunător și ilegal online, riscuri de conduită, contact și conținut și îmbunătățirea bunăstării online a copiilor printr-un mediul digital sigur, adaptat vârstei copiilor, ce respectă interesele acestora;
2. Abilitarea digitală a copiilor pentru a obține abilitățile și competențele necesare pentru a face alegeri sigure și a se exprima în mediul digital într-un mod responsabil;
3. Participare activă, respectând copiii oferindu-le posibilitatea să se expună în mediul digital, prin încurajarea implicării active a copiilor pentru a promova unele experiențe inovatoare și creative în spațiul digital.

Comisia Europeană și-a asumat următoarele angajamente:

- Să promoveze schimbul de bune practici privind curriculumul național în domeniul educației pentru media între Statele membre, instituții de învățământ și pedagogi, pe platforma de dialog privind educația digitală și diverse grupuri de experți;
- Să organizeze campanii de educație pentru media, ale căror public-țintă sunt copiii, profesorii, părinții și îngrijitorii;
- Să dezvolte instrumente de sensibilizare și activități privind riscurile la care se expun copiii în mediul online, cu suportul platformei Better Internet for Kids (BIK) și al Centrelor pentru siguranța copiilor online;
- Să consolideze rolul Centrelor pentru siguranța copiilor online în Statele membre pentru a furniza asistență copiilor în situații vulnerabile, prin educație neformală și instruire, pentru a contribui la incluziunea digitală.

Comisia Europeană invită Statele membre:

- să stabilească, să îmbunătățească și să furnizeze resurse adecvate pentru mecanismele noi și pentru cele existente de participare a copiilor la nivel local, regional și național, inclusiv prin intermediul instrumentului de autoevaluare al Consiliului Europei privind participarea copiilor¹⁶;
- să sporească gradul de sensibilizare față de drepturile copilului și de cunoaștere a acestor drepturi, inclusiv pentru profesioniștii care lucrează cu și pentru copii, prin campanii de sensibilizare și activități de formare;
- să consolideze educația privind cetățenia, egalitatea și participarea la procesele democratice în programele școlare la nivel local, regional, național și la nivelul UE;

¹³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-better-internet-kids>

¹⁴ <https://www.betterinternetforkids.eu/>

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

¹⁶ <https://www.coe.int/en/web/children/child-participation-assessment-tool>

- să sprijine școlile în eforturile lor de a-i determina pe elevi să se implice în viața de zi cu zi și în procesul decizional al școlii;
- să sprijine dezvoltarea competențelor digitale de bază ale copiilor, prin intermediul Cadrului competențelor digitale pentru cetățeni¹⁷.

1.3 Prezentarea generală a Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/ elevilor în mediul online

În contextul necesității transformării, inovării Educației ca răspuns la transformarea lumii, *Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* reflectă esența politicilor educaționale europene, este în consens cu orientările valorice/educaționale/tehnologice pe plan internațional și cadrul legislativ național în domeniul Educației.

În Convenția cu privire la drepturile copilului¹⁸ se subliniază:

Copilul are dreptul la *educație* și, în vederea asigurării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse, statul are obligația de a încuraja crearea diferitelor forme de învățământ, atât general, cât și profesional, a le pune la dispoziția tuturor copiilor și de a permite accesul tuturor copiilor la acestea (Art.28).

Copilul are dreptul la *libertatea* de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei de orice natură, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului (Art.13).

Codul educației al Republicii Moldova stipulează¹⁹:

Educația are ca misiune primordială satisfacerea cerințelor educaționale ale individului și ale societății (Art. 5), orice cetățean al Republicii Moldova având drepturi egale de acces la educație (Art.9).

Instituțiile de învățământ general poartă răspundere pentru respectarea drepturilor și pentru securitatea vieții și sănătății copiilor și elevilor în timpul aflării acestora în cadrul instituției (Art.20 (3)).

Pentru realizarea misiunii sistemului educațional, Codul educației fixează printre obligațiile personalului didactic (Art.135):

- să asigure calitatea procesului de învățământ;
- să respecte drepturile copiilor/elevilor;
- să creeze condiții optime pentru dezvoltarea potențialului individual al copilului/elevului;
- să promoveze valorile morale de dreptate, echitate, umanism, patriotism și alte valori;
- să colaboreze cu familia și comunitatea;
- să asigure securitatea vieții și ocrotirea sănătății copiilor, elevilor în procesul de învățământ;
- să nu admită tratamente și pedepse degradante, discriminarea sub orice formă și aplicarea niciunei forme de violență;
- să informeze copiii/elevii despre toate formele de violență și manifestările comportamentale ale acestora, despre persoanele și instituțiile la care se pot adresa atunci când sunt supuși unui act de abuz;
- să discute cu copiii/elevii, individual și în grup, despre siguranța/bunăstarea lor emoțională și fizică acasă/în familie, în instituție, precum și în alte locuri frecventate de ei;
- să intervină pentru a stopa cazurile de abuz și neglijare a copilului și/sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător;
- să comunice imediat despre orice caz suspect sau confirmat de abuz, neglijare, exploatare sau trafic al copilului din partea semenilor sau a adulților;
- să contribuie la asigurarea siguranței/bunăstării emoționale și fizice a copiilor;
- să asigure confidențialitatea și securitatea informației care conține date cu caracter personal;
- să își perfecționeze continuu calificarea profesională.

¹⁷ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digital-competence-framework_en

¹⁸ https://drepturilecopilului.md/files/publications/CDC_2005_final.pdf

¹⁹ Codul educației al Republicii Moldova, publicat la 24.10.2014, Monitorul Oficial, nr.319-324, art. nr. 634.

Ca partener activ al dezvoltării sale, elevii au dreptul să fie asigurați cu toate tipurile de resurse necesare pentru procesul educațional; să își expună liber opiniile, convingerile și ideile; să aibă acces la informație (Art. 136). În același timp, elevii au obligațiuni: să respecte regulamentele instituțiilor de învățământ în care învață; să manifeste un comportament civilizat, să respecte normele de conviețuire în comunitatea academică (Art. 137).

Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor și elevilor au dreptul, inclusiv, să participe la întocmirea programului de activitate al instituției de învățământ; să solicite respectarea drepturilor și libertăților copilului; să ia cunoștință de organizarea și conținutul procesului de învățământ, precum și de rezultatele evaluării cunoștințelor copiilor lor, în conformitate cu regulamentele instituționale. Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor și elevilor au la fel obligația să creeze condiții adecvate pentru pregătirea temelor, pentru participarea la activități curriculare și extrașcolare; să colaboreze cu instituția de învățământ, contribuind la realizarea obiectivelor educaționale (Art. 138).

În această ordine de idei, pentru ca educația să devină *inclusivă, echitabilă și inovatoare* este necesară diversificarea modelelor de educație, pentru a le oferi copiilor și tinerilor cunoștințele, aptitudinile și sistemul de valori de care vor avea nevoie în viitor ca să poată inova și prospera. *Echitatea, incluziunea, eficiența și sustenabilitatea* pot fi atinse prin intermediul inovării în Educație, prin adoptarea de noi modele de educație, inclusiv în format online, promovarea de noi servicii educaționale, valorificarea celor mai performante tehnologii digitale, asumarea unor noi roluri de către cadrele didactice și manageriale, de către instituțiile de învățământ, părinți, comunitate, în ansamblu.

Astfel, în contextul dezvoltării vertiginoase a tehnologiilor informaționale, Comisia Europeană subliniază:

Tehnologiile digitale îmbogățesc procesul de învățare în variate moduri și oferă oportunități de învățare care trebuie să fie accesibile tuturor. Ele deschid accesul la o multitudine de informații și resurse. Educația poate beneficia de pe urma deschiderii sălilor de clasă, a experiențelor și proiectelor concrete, a noilor instrumente și materiale de studiu, precum și a resurselor educaționale deschise. Elevii și studenții pot dobândi mai multă autonomie prin colaborarea online. Accesul la tehnologii digitale și utilizarea lor pot contribui la asigurarea echității în educația de calitate a tuturor elevilor, indiferent de mediul socio-economic favorizant/defavorizant.

Tehnicile personalizate de predare sporesc motivația prin concentrarea asupra fiecărui elev în parte. Rezultatele la învățătură se îmbunătățesc, iar echitatea și eficiența se sporește cu ajutorul inovării în sistemele de educație, adoptării de noi servicii, tehnologii, competențe de către organizațiile din Educație. Pentru a atinge un maxim de eficiență și sustenabilitate, inovarea trebuie promovată de cadre didactice bine pregătite, integrată în obiective didactice clare.

Respectiv, este nevoie de *alfabetizare mediatică*, de aptitudini și competențe digitale variate, de siguranță, securitate, bunăstare și de confidențialitate în universul digital. Deci, educația ar trebui să contribuie la consolidarea rezilienței în această eră a globalizării și a schimbărilor tehnologice rapide.

În contextul acestor argumente, Comisia Europeană aprobă în 2018 *Planul de acțiune pentru educația digitală*²⁰, cu specificarea obiectivelor prioritare:

1. O mai bună utilizare a tehnologiilor digitale în procesul de predare și de învățare. Unul dintre rolurile principale ale educației digitale este să asigure echitatea și calitatea accesului și a infrastructurii. Pentru a reduce inegalitatea și excluziunea, trebuie îmbunătățit accesul la tehnologie și conectivitatea pentru toți copiii din sistemul educațional. În același timp, inovarea în Educație și formare depinde de capacitatea și de conectarea cadrelor didactice. Pregătirea digitală în educație necesită *know-how* și presupune un proces de adaptare și schimbare. Pentru ca tehnologiile digitale să fie în beneficiul elevilor și al cadrelor didactice este necesară o abordare care să combine o formare a cadrelor didactice, programe de învățământ și materiale educaționale corespunzătoare pentru modelele de predare pe suport digital;

²⁰ *Planul de acțiune pentru educația digitală*. Comunicarea Comisiei Europene către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Bruxelles, 17.01.2018.

2. Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor digitale relevante pentru transformarea digitală urmează să înceapă de la o vârstă fragedă și să continue pe tot parcursul vieții;

3. Îmbunătățirea sistemelor de educație cu ajutorul unei analize mai bune a datelor și a unei viziuni prospective.

În septembrie 2020 Comisia Europeană²¹ reiterează că educația și formarea sunt esențiale pentru autorealizare, coeziune socială, creștere economică și inovație. Educația trebuie să îi ajute pe tineri să dobândească puterea de a se exprima și de a interacționa, de a participa și de a modela viitorul unei Uniuni Europene caracterizate de democrație, solidaritate și incluziune. Educația este un drept fundamental al omului și accesul la educație trebuie garantat, independent de mediul în care are loc educația. În context, Comisia Europeană aprobă *Planul de acțiuni pentru perioada 2021-2027 în vederea resetării/transformării educației*, care prezintă o viziune actualizată pentru îmbunătățirea alfabetizării digitale, a competențelor și capacității la toate nivelurile educației și pentru toate nivelurile de competențe digitale (de la cel de bază la avansat).

Printre prioritățile strategice se declară:

- Dezvoltarea ecosistemului de educație digitală, în vederea promovării educației incluzive, de înaltă calitate. Or, transformarea digitală a educației necesită Conținut educațional național digital de calitate înaltă, resurse online certificate, conectarea la Internet de capacitate, rapid și fiabil, instrumente ușor de utilizat, servicii cu valoare adăugată, platforme sigure care mențin confidențialitatea și respectă standardele etice;
- Îmbunătățirea abilităților și competențelor digitale ale cadrelor didactice, care trebuie să fie mai competente în pedagogia digitală, în aplicarea metodelor de predare digitale inovative;
- Consolidarea dialogului și parteneriatului între toți factorii educaționali;
- Furnizarea dovezilor și datelor pentru monitorizarea progresului și îmbunătățirea înțelegerii provocărilor și oportunităților transformării digitale în Educație.

Pentru ca instituțiile de învățământ să funcționeze raportat la standardele de calitate care să ofere tuturor participanților la educație garanția că educația și mediul educațional răspunde cerințelor stabilite la nivel național, la 23.06.2020 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării aprobă prin ordinul nr.581 *Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general*. Documentul are misiunea de a reglementa cadrul conceptual, normativ și procedural privind evaluarea instituțiilor de învățământ general publice și private, din perspectiva determinării nivelului de calitate definit de Standardele aprobate pe plan național și urmărește:

- a) să asigure comunitatea educațională că activitatea instituțiilor corespunde nivelului minim de calitate, raportat la standardele în vigoare;
- b) să orienteze instituțiile în dezvoltarea unui management performant și a unei veritabile culturi a calității;
- c) să stimuleze angajarea instituțiilor în promovarea continuă a calității procesului educațional demonstrat prin rezultate relevante;
- d) să promoveze cooperarea dintre instituții în realizarea, monitorizarea și sporirea calității procesului educațional.

Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general a fost elaborată în baza *Standardelor de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului*, care au scopul de a încuraja responsabilitatea comună privind eficiența; sănătatea, siguranța și protecția; participarea; sensibilitatea la gen și incluziunea în Educație. Standardele de calitate se structurează pe cinci dimensiuni fundamentale pentru sistemul educațional: 1. Sănătate, siguranță, protecție; 2. Participare democratică; 3. Incluziune educațională; 4. Eficiență educațională; 5. Educație sensibilă la gen.

Fiecare dimensiune este structurată pe trei domenii: Management, Capacitate instituțională, Curriculum/proces educațional, concretizate în câțiva indicatori, ca repere observabile ale atingerii standardului. Standardele, indicatorii și descriptorii precizează ansamblul de acțiuni/procese/mij-

²¹ Digital Education. Action plan 2021-2027. Resetting education and training for the digital age. European Commission, september, 2020.

loace/ strategii/produse/dovezi ce determină nivelul calității serviciilor educaționale prestate în instituție.

În contextul structurii și logicii *Standardelor de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului* au fost proiectate *Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online*. Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online pun accentul pe siguranța online, igiena cibernetică, gândirea critică, alfabetizarea mediatică, astfel încât copiii și tinerii să poată discerne și depăși amenințările omniprezente reprezentate de știrile false, de *bullying*-ul pe Internet, de orice alt risc la adresa sănătății, securității și bunăstării lor.

Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online au fost elaborate în consens cu toate părțile interesate și furnizează reguli, linii directorii și caracteristici care să asigure un minim necesar de acțiuni pe care trebuie să le dezvolte instituțiile de învățământ general pentru a consolida efortul de promovare a siguranței online și crearea unui mediu sigur și protejat pentru copii/elevi, inclusiv de informare a cadrelor didactice, părinților și copiilor/elevilor despre siguranța online. Implementând acțiuni sistemice în fiecare școală, copiii din Republica Moldova vor fi mai puțin vulnerabili față de riscurile online, beneficiind de sprijin și consiliere în școală, unde vor fi ajutați să prevină situațiile de risc și să soluționeze unele probleme care pot să apară în mediul online.

Totodată, *Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* reprezintă un set de condiții, cerințe minime obligatorii față de conținutul documentelor manageriale, infrastructură și dotarea instituției de învățământ pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, precum și referitor la competențele necesare cadrelor didactice, dar și finalitățile/rezultatele elevilor în domeniul educației pentru siguranța în mediul online. În aceeași ordine de idei, standardele constituie o bază pentru evaluarea obiectivă a calității instituției din perspectiva asigurării cadrului optim pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online.

În procesul de elaborare a *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* s-a asigurat:

1. Respectarea interesului superior al copilului, exprimat prin precizarea tuturor acțiunilor manageriale, a condițiilor instituționale, a sistemului de competențe ale actorilor educaționali și a acțiunilor educaționale realizate în mediul formal, informal și non-formal în vederea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

2. Consensul părților interesate privind cerințele generale de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online:

- respectarea regulilor standardizării europene și internaționale;
- elaborarea standardelor în corelare cu legislația națională;
- transparență și disponibilitate publică a informației, accesul liber la informația relevantă pentru toate părțile interesate;
- caracterul benevol al participării în procesul de elaborare, evaluare și validare a standardelor.

3. Abordarea globală, optimă și strategică a problematicii protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online, cu precizarea drepturilor și responsabilităților tuturor factorilor educaționali în domeniul de referință.

4. Abordarea complexă, inter-/trans-/multidisciplinară a proceselor specifice protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online, care facilitează raporturile de interdependență între acțiunile manageriale de informare - evaluare - comunicare a deciziei în concordanță cu situația reală în instituție.

Așadar, structura *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* corespunde structurii *Standardelor de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului* și, respectiv, a *Metodologiei de evaluare a instituțiilor de învățământ general*. Astfel, standardele cuprind trei domenii-cheie pentru a susține sistemul educațional în elaborarea și implementarea măsurilor menite să contribuie la siguranța copiilor/elevilor în mediul online, prin dezvoltarea unui angajament față de siguranța online, la nivel local, urmărind abilitarea

comunității școlare să interacționeze pozitiv în mediul online, fără riscuri pentru siguranța și bunăstarea copilului.

1. Domeniul Management vizează setul de cerințe privind angajamentul, politica și procesele-cheie specifice pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online, inclusiv mecanismul de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizarea copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online.

Pentru realizarea standardului pe dimensiunea *Management* recomandăm managerilor, personalului didactic și auxiliar, elevilor, părinților să analizeze următorul sistem de indicatori, acțiuni, dovezi:

Indicatori	Descriptori/acțiuni de implementare	Dovezi	Ce trebuie dovedit?
1.1. Angajamentul instituției de învățământ pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online/ offline.	1.1.1. Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online este parte componentă a documentelor de dezvoltare strategică. 1.1.2. Echipa managerială împărtășește o viziune comună asupra politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online. 1.1.3. În procesul de elaborare și implementare a politicii de protecție și siguranță copiilor/elevilor în mediul online sunt consultați elevii, părinții, personalul didactic, partenerii.	- Planul de dezvoltare a instituției, Planul de activitate al instituției de învățământ și programele operaționale actualizate din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online - Instrumente de consultare a opiniei cu privire la protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online/offline	- Existența în Planul de dezvoltare a instituției a unui scop/obiectiv privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. - Existența în Planul de activitate al instituției de învățământ a unor obiective și activități privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. - Se aplică un proces de consultare și implicare a întregii comunități școlare în politicile de siguranță a copilului în mediul online. - Implicarea elevilor, părinților în procesul decizional care vizează protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, inclusiv prin introducerea în Planul de dezvoltare, Planul de activitate al instituției de învățământ a unor obiective și activități specifice așteptărilor acestora. - Siguranța copiilor în mediul online se promovează în mai multe inițiative și activități ale instituției de învățământ.

1.2. Operaționalizarea politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online în acte reglementare/ proceduri interne.	1.2.1. Regulamentul de ordine internă, fișele de post, contractele de muncă ale angajaților conțin prevederi despre obligațiunile de asigurare a protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. 1.2.2. Toți angajații instituției, precum și elevii și părinții, cunosc procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii. 1.2.3. Implementarea <i>Politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> este monitorizată de un coordonator. 1.2.4. Funcționează mecanismul de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților pe dimensiunea siguranței și a protecției copiilor/elevilor în mediul online.	- Regulamentul de ordine internă, Fișele de post, contractele de muncă ale angajaților actualizate din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online - Procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii - Fișa de post a coordonatorului pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online - Chestionare de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților completate online/offline	- Sunt reglementate roluri și responsabilități specifice în domeniul siguranței copiilor în mediul online pentru toți membrii comunității școlare (Regulamentul de ordine internă, Fișele de post, contractele de muncă ale angajaților). - Există un Cod de conduită și unele reguli clare despre modul de comunicare, modul de interacțiune și colaborare pe platforme online și social media, care sunt respectate de toți membrii comunității școlare. - Există un coordonator pentru siguranța copiilor online, care monitorizează implementarea procedurilor privind siguranța online în școală. - Funcționează mecanismul de identificare, raportare și intervenție în cazurile de utilizare necorespunzătoare a resurselor/dispozitivelor digitale, în cazurile de abuz asupra copilului în mediul online (cyberbullying, sexting, sextortion etc.). - Cadrele didactice pot să identifice semnele unui abuz în mediul online și să intervină corect, astfel încât acțiunile lor să nu fie în detrimentul copilului. - Părinții cunosc politicile și procedurile interne de siguranță online, aplicabile în școală. - Funcționează mecanismul de monitorizare a intervențiilor în cazurile de abuz în mediul online; este disponibilă informația despre ce va urma dacă un incident online este identificat, inclusiv când și cum vor fi contactați părinții, cum vor fi referiți copiii
---	--	---	--

1.3. Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online.	1.3.1. Diriginții/cadrele didactice/cadrele de sprijin/psihologul/ asistentul medical identifică și examinează toate cazurile suspecte/potențiale de violență/abuz în mediul online și offline (cyberbullying, sexting, sextortion etc.), alte situații de risc și implementează procedura de intervenție și raportare. 1.3.2. Coordonatorul din instituție acordă asistență metodologică angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. 1.3.3. Copiilor/elevilor li se pun la dispoziție mijloace pentru raportarea cazurilor și lista de servicii de consiliere și suport disponibile.	- Informații, mijloace și instrumente de raportare a cazurilor de violență/abuz în mediul online din partea semenilor/ adulților - Orice formă de feedback/sesizare a cazurilor de violență/abuz online - Listă de servicii de consiliere și suport - Fișe de sesizare în caz de violență online completate - Instrumente de monitorizare aplicate - Note informative	către serviciile de asistență specializate etc. - Disponibilitatea mijloacelor pentru raportarea cazurilor și a serviciilor de consiliere și suport. - Copiii/elevii cunosc instrumentele accesibile de raportare a cazurilor de violență/abuz în mediul online din partea semenilor/adulților, precum și lista serviciilor de consiliere și suport pe care le pot accesa. - Coordonatorul deține competență în acordarea asistenței metodologice angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. - Angajații beneficiază de asistență metodologică pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
---	---	--	---

2. Capacitatea instituțională vizează setul de cerințe privind infrastructura și ecosistemul digital pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online, precum și nivelul de competență al personalului în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online. Pentru realizarea Standardului pe dimensiunea Capacitatea instituțională recomandăm managerilor, personalului didactic și auxiliar, elevilor, părinților următorul sistem de indicatori, acțiuni, dovezi:

Indicatori	Descriptori/acțiuni de implementare	Dovezi	Ce trebuie dovedit?
2.1. Asigurarea infrastructurii și a ecosistemului digital pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online.	2.1.1. În instituția de învățământ funcționează infrastructura digitală necesară pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online. 2.1.2. În timpul procesului educațional copiii folosesc instrumente digitale și platforme web sigure. 2.1.3. În instituția de învățământ rețeaua wi-fi este securizată, fiind setate filtre de conținut.	- Infrastructură, tehnologii, instrumente digitale sigure - Resurse online și platforme web sigure - Rețea wi-fi accesibilă și securizată - Produse media sigure și incluzive - Neticheta instituțională	- Instituția de învățământ a identificat potențialele riscuri referitor la utilizarea platformelor web sau instrumentelor digitale în procesul educațional (online sau offline) și întreprinde acțiunile necesare pentru înlăturarea acestora. - Copiii pot accesa în timpul procesului educațional doar conținut potrivit vârstei (în incinta școlii sau acasă, atunci când instruirea se desfășoară la distanță).

	2.1.4. Conținutul produselor media valorificate în procesul educațional corespunde particularităților de vârstă ale elevilor. 2.1.5. Se respectă regulile de utilizare a poștei electronice, a rețelelor sociale, a telefoanelor mobile și altor dispozitive digitale în procesul educațional. 2.1.6. Echipa managerială/cadrele didactice/alte persoane competente oferă servicii de asistență, suport pentru utilizarea platformelor, comunicarea educațională online în condiții de siguranță.	- Planul de activitate a subdiviziunilor (Comisia metodică, Comisia diriginților etc.) - Proiectele de lungă și scurtă durată a unităților de învățare (platforme, instrumente) - Planul de activitate al psihologului școlar - Informații, instrucțiuni, mijloace și instrumente de raportare a cazurilor de violență în mediul online	- Cadrele didactice respectă regulile de utilizare a poștei electronice și rețelelor sociale în procesul educațional. - Elevii respectă condițiile de utilizare a telefoanelor mobile și altor dispozitive digitale în procesul educațional. - Elevii accesează serviciile de asistență, suport pentru utilizarea platformelor, comunicarea educațională online în condiții de siguranță.
2.2. Formarea competențelor personalului (managerial, didactic, didactic auxiliar, nedidactic) în domeniul siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.	2.2.1. Instituția de învățământ susține participarea personalului la activități de formare profesională continuă relevante siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online. 2.2.2. În instituție se promovează programe de mentorat, schimb de bune practici, diseminarea experienței în domeniul siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online. 2.2.3. Instituția de învățământ oferă suport cadrelor didactice în asocierea în comunități pedagogice (inclusiv virtuale).	- Planul de formare profesională continuă a cadrelor didactice, cadrelor manageriale, altor categorii de personal - Certificate de participare la activități de formare profesională continuă - Dovezi despre studierea experienței avansate în domeniul asigurării protecției copiilor/elevilor în mediul online	- Siguranța online este subiect obligatoriu în programul de formare continuă a cadrelor didactice. - În programele de mentorat schimbul de bune practici și diseminarea experienței se regăsesc a fi activități specifice siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online. - Cadrele didactice pot să identifice semnele unui abuz în mediul online și să intervină corect, astfel încât acțiunile lor să nu fie în detrimentul copilului. - Psihologii școlari dețin competențele de bază în domeniul siguranței copiilor online, cunosc specificul cazurilor de abuz în mediul online și cum să intervină dacă un asemenea caz este identificat în școală.

3. Curriculum/proces educațional - vizează setul de cerințe privind proiectarea și organizarea activităților educative formale, non-formale și informale, cu implicarea familiei, a partenerilor în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online.

Pentru realizarea standardului pe dimensiunea *Curriculum/proces educațional* recomandăm managerilor, personalului didactic și auxiliar, elevilor și părinților următorul sistem de indicatori, acțiuni, dovezi:

Indicatori	Descriptori/acțiuni de implementare	Dovezi	Ce trebuie dovedit?
3.1. Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.	3.1.1. Cadrele didactice promovează activități de educație pentru siguranța în mediul online, demonstrând competențele de bază (proiectarea activităților, asigurarea mediului online sigur de învățare, management al procesului educațional online prin raportare la finalități, valorificarea relațiilor de parteneriat educațional în conformitate cu necesitățile și interesele copilului). 3.1.2. Activitățile curriculare și extracurriculare în domeniul educației pentru siguranța în mediul online urmăresc formarea sistemului de competențe specifice, inclusiv: de creare și gestionare a identității online; de gestionare corectă și responsabilă a imaginii și reputației online proprii/a altor utilizatori; de gestionare a situațiilor de expunere la conținuturi online cu caracter dăunător sau chiar ilegal în mediul online; de comunicare constructivă și interacțiune în mediul online, valorificând instrumentele digitale în mod responsabil; de gestionare a situațiilor de hărțuire în mediul online; de relaționare responsabilă în mediul online; de prevenire și reziliență la abuzul sexual online. 3.1.3. Psihologii/diriginții/cadrele didactice de sprijin aplică instrumente de prevenție, acordă consiliere	- Proiectele de lungă și scurtă durată/a unităților de învățare/a proiectelor educaționale sensibile din perspectiva siguranței online - Fișă de asistență a lecției/activității extrașcolare - Suport didactic, informativ, oferit elevilor și părinților (fișe, prezentări, webografie pentru documentare sigură) - Planul activităților educative - Proiecte de activități de prevenție/profilaxie, evaluare și intervenție - Ghiduri / instrucțiuni metodologice specifice Educației pentru siguranța online	- Cadrele didactice dețin cel puțin minime competențe profesionale necesare pentru educarea siguranței online a copiilor. - În instituția de învățământ se desfășoară un spectru variat de activități în cadrul programului curricular sau extracurricular, care ajută elevii să înțeleagă posibilele consecințe ale activităților online, cum să identifice situațiile de risc și să-și controleze acțiunile. - În cadrul activităților/lecțiilor sunt abordate subiecte relevante și adaptate vârstei copiilor, care derivă din riscurile specifice identificate pentru fiecare categorie de vârstă și din tipul de competențe de care trebuie să dispună. - Educația despre siguranța online abordează riscuri specifice și strategii de gestionare a acestora, cum ar fi: hărțuirea online, groomingul, abuzul online. - În cadrul activităților/lecțiilor se promovează axarea pe soluții pentru situațiile problematice în mediul online.

3.2. Implicarea familiei/reprezentanților legali ai copiilor/părinților în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online.	psihologică copiilor/elevilor în mediul online. 3.1.4. Instituția asigură cadrele didactice și elevii cu ghiduri/instrucțiuni metodologice, recomandări, variate tipuri de resurse cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online. 3.2.1. <i>Planul instituțional de educație parentală</i> include activități de pedagogizare a părinților/ reprezentanților legali ai copiilor /elevilor privind <i>educația pentru siguranța în mediul online</i>. 3.2.2. Părinților li se pun la dispoziție resurse informaționale despre educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online. 3.2.3. Instituția de învățământ asigură accesul familiei la servicii de consiliere, suport și ajutor.	• Planul instituțional de educație parentală • Resurse informaționale pentru părinți despre educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online • Lista serviciilor de consiliere, suport și ajutor • Materialele activității Comitetului părintesc (planuri de activitate, rapoarte, procese-verbale etc.) • Planul activităților și ședințelor cu părinții	• Există dovezi de competență a elevilor în domeniul educației pentru siguranța în mediul online. • Există dovezi de aplicare a instrumentelor de prevenție, acordare a serviciilor de consiliere psihologică a copiilor/elevilor în mediul online. • Sunt disponibile ghiduri/instrucțiuni metodologice, recomandări, variate tipuri de resurse cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online. • Părinților li se pun la dispoziție resurse informaționale despre educația copilului în domeniul siguranței online. • Sunt organizate cu regularitate (cel puțin o dată pe an) activități de informare a părinților despre siguranța online, unde sunt abordate tendințele noi și se oferă sfaturi pentru a proteja copiii de eventuale pericole (seminare, webinare, ședințe tematice etc.). • Părinții cunosc subiectele despre siguranța online discutate la școală și prin ce acțiuni relevante pot continua acasă informația furnizată elevilor la școală.
---	--	---	--

3.3. Valorificarea parteneriatelor în asigurarea protecției copiilor/elevilor în mediul online	3.3.1. Instituția de învățământ realizează activități în parteneriat cu sectorul public și privat în vederea dezvoltării capacității instituției, a abilităților cadrelor didactice în domeniul siguranței copiilor/elevilor în mediul online. 3.3.2. Structurile asociative ale comunității participă ca persoane-resursă la pedagogizarea părinților privind educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online.	• Panoul informațional • Site-ul instituției/ rețelele de socializare ale instituției • Contracte/acorduri de colaborare/ parteneriat cu donatori/ APL/ONG-uri • Planul activităților educative	• Există contracte/ acorduri de colaborare/ parteneriat cu donatori/ APL/ONG-uri pe dimensiunea siguranței copiilor/elevilor în mediul online. • Există un nucleu de persoane-resursă care participă la pedagogizarea părinților privind educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online. • Activitățile realizate în parteneriat cu sectorul public și privat demonstrează sustenabilitate în raport cu educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online.
---	--	--	---

Dovezile analizate trebuie să fie:

- *valide*: dovezile sunt semnificative și susțin punctele tari sau punctele slabe identificate;
- *cuantificabile*: sunt folosiți indicatori de performanță, sunt folosite atât cifre cât și procente și sunt clare și fără ambiguități;
- *suficiente*: dovezile sunt complete și suficiente pentru a acoperi toți descriptorii de performanță;
- *actuale*: dovezile sunt suficient de recente pentru a oferi o imagine precisă a situației reale din instituție;
- *exacte*: dovezile sunt atribuite unor surse identificate și verificabile.

Întreg sistemul de acțiuni manageriale și pedagogice în procesul de implementare a *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* se va subordona interesului superior al copilului/elevului. Pentru respectarea necondiționată a interesului superior al copilului/elevului vor fi respectate:

- Principiul garantării *siguranței, protecției, bunăstării* elevului și al cadrului didactic în procesul educațional desfășurat online;
- Principiul *accesibilității* serviciilor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online;
- Principiul *respectării dreptului la opinie, a libertății de exprimare* a copilului/elevului, *de a căuta, a primi, a difuza informații și idei*, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegere;
- Principiul *responsabilității individuale* (a elevului, părintelui/tutorelui, cadrului didactic) în procesul de educație online în corelație cu răspunderea publică a instituției de învățământ în baza căruia instituțiile de învățământ răspund public de rezultatele/performancele în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- Principiul *sinergetic* în baza căruia realizarea Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online se bazează pe dezvoltarea și menținerea relațiilor de parteneriat durabil, bazat pe respect reciproc cu fiecare dintre actorii educaționali; conjugarea eforturilor, cooperarea, partajarea și asumarea responsabilităților de către factorii educaționali interni și externi interesați.

La nivel instituțional, *Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* reprezintă:

- sistem de referință pentru dezvoltarea strategică a instituției școlare din perspectiva asigurării protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- reper pentru planificarea anuală/operațională a instituției școlare în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- suport pentru operaționalizarea politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online, inclusiv în proceduri interne;
- traseu clar în asigurarea funcționalității mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale abuzului online;
- direcții pentru consolidarea capacității instituționale în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- direcții pentru formarea profesională inițială și continuă a managerilor școlari, a personalului didactic în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- construct pentru designul activităților curriculare și extracurriculare în formarea comportamentului proactiv și responsabil al copiilor în mediul online;
- reper pentru planul de acțiuni de educație parentală privind educația pentru siguranța online;
- referențial pentru autoevaluarea/evaluarea instituției școlare din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

Standardele de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online vor fi valorificate de către:

- *Managerii școlari* – asigurarea tuturor condițiilor manageriale necesare pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online;
- *Cadrelle didactice* – proiectarea, organizarea și evaluarea demersului didactic în domeniul educației pentru siguranța în mediul online;
- *Elevi* – stabilirea obiectivelor de autoprotecție în mediul online, conceperea strategiilor proprii de învățare în domeniul educației pentru siguranța în mediul online;
- *Părinți* – stabilirea obiectivelor de educație a copiilor pentru siguranța în mediul online;
- *Factorii de decizie* – evaluarea/monitorizarea calității instituțiilor de învățământ general în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

1.4. Sistemul de competențe ale cadrelor didactice în domeniul educației pentru siguranța în mediul online

Sistemul de competențe ale cadrelor didactice în domeniul educației pentru siguranța în mediul online se racordează la *Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general*, aprobate prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018²², care fixează *cinci domenii de competență*, concretizate într-un sistem de indicatori și descriptori specifici.

În contextul acestora a fost dedus *Sistemul de competențe ale cadrelor didactice în domeniul educației pentru siguranța în mediul online*. Pentru fiecare indicator au fost stabilite competențele esențiale ale cadrului didactic, specifice procesului de predare-învățare-evaluare, în corespundere cu competențele necesare elevului din învățământul general pentru a folosi resursele mediului online activ, pozitiv și responsabil, atât în procesul educațional cât și în afara acestuia (timp liber pentru comunicare, distracție, relaxare).

Competențele de bază ale cadrelor didactice în abordarea corectă și relevantă a subiectului siguranței online formează indicatorii de evaluare a calității efortului pedagogului în asigurarea dreptului copiilor la un mediu online sigur, în care potențialele abuzuri online sunt identificate din timp, iar copilul manifestă reziliență, fiindu-i astfel asigurată bunăstarea și integritatea emoțională și fizică.

²² https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general.pdf

Standard	Indicatori	Cerințe de bază/ descriptori
Proiectarea didactică este realizată în corespundere cu teoria curriculară	Proiectarea didactică corespunde temei și obiectivelor vizate de tema lecției despre siguranța online.	Cadrul didactic formulează clar obiectivele lecției despre siguranța online.
		Cadrul didactic proiectează demersul didactic, luând în considerare necesitățile și particularitățile de vârstă ale copiilor, precum și abilitățile digitale și experiența lor în calitate de utilizatori online.
		Cadrul didactic identifică conținuturi educaționale bazate pe principiile non-discriminării și non-judecării, abordând pozitiv și constructiv problema.
	Proiectarea didactică prevede monitorizarea și evaluarea atitudinilor și formarea valorilor în corespundere cu tema lecției.	Cadrul didactic elaborează activități educaționale ce promovează empatia și susținerea reciprocă între subiecții învățării.
Mediul de învățare online este interactiv și dezvoltativ	Climatul de învățare este unul de încredere și susținere reciprocă.	Cadrul didactic aplică prevederile cadrului legal în vigoare privind securitatea vieții și sănătății copiilor, prevenirea și raportarea abuzului față de copii atât în spațiul fizic, cât și în cel virtual.
		Cadrul didactic încurajează folosirea activă, dar responsabilă și pozitivă a tehnologiilor informaționale și de comunicare în procesul de învățare a temelor despre siguranța online.
		Cadrul didactic aplică algoritmi de abordare non-discriminativă și prietenoasă a unei potențiale situații de abuz online identificate în timpul interacțiunii dintre elevi.
	Spațiul virtual de învățare este unul sigur.	Cadrul didactic se asigură că instrumentele web folosite ca mediu de predare-învățare-evaluare nu reprezintă riscuri de conținut și contact pentru elevi.

Procesul educațional este orientat spre dezvoltarea comportamentelor sigure de navigare în mediul online	Activitățile/lecțiile despre siguranța online implică direct elevul în procesul de identificare, evaluare și căutare de soluții a problemei.	Cadrul didactic orientează experiențele de utilizatori online ale copiilor spre situații de învățare despre consecințele pe termen scurt și lung, atât pozitive, cât și neplăcute ale unor comportamente în mediul online.
		Cadrul didactic moderează discuțiile prin care validează comportamentele sigure și reorientează comportamentele mai puțin sigure în mediul online.
		Cadrul didactic valorifică cunoștințele și experiențele elevului despre mediul online pentru a-și ajusta demersul didactic în timpul desfășurării lecțiilor despre siguranța online.
		Cadrul didactic ghidează copilul să identifice soluții relevante și prietenoase la diferite tipuri de probleme în mediul online.
	Comunicarea didactică corespunde cunoașterii în esență a subiectului și principiilor de abordare prietenoasă a temelor sensibile/delicate despre siguranța online.	Cadrul didactic folosește un limbaj/discurs ce reflectă cunoștințe despre interesele copiilor în mediul online.
		Cadrul didactic promovează metode, instrumente, tehnici de utilizare în siguranță a Internetului.
		Cadrul didactic manifestă atitudine constructivă și non-discriminativă în abordarea situațiilor de risc în mediul online.
		Mesajele transmise de cadrele didactice exclud calitative pentru utilizatorii-copii cu comportamente mai puțin sigure sau de risc în mediul online.
		Cadrul didactic creează contexte în care elevii evaluează potențiale situații de risc.
		Cadrul didactic exclude din discursul său abordări care pot să sperie sau să inhibe copilul.
	Cunoașterea instrumentelor și serviciilor de suport și ajutor dedicate copiilor.	Cadrul didactic promovează servicii de consiliere și ajutor prietenoase și sigure pentru copiii aflați în situații de risc/ potențial risc în mediul online.

Dezvoltarea profesională continuă vizează inclusiv protecția și siguranța copiilor în mediul online, educația pentru siguranța în mediul online.	Identificarea resurselor informaționale sigure și relevante despre siguranța online.	Cadrul didactic analizează resursele existente despre siguranța online și educarea comportamentelor online sigure ale copiilor și selectează resursele ce corespund competențelor specifice lecțiilor despre siguranța online, precum și cerințele de bază pentru cadre didactice în educarea siguranței online a copiilor.
		Cadrul didactic este în căutare continuă de resurse relevante, ținând cont de faptul că tendințele mediului online sunt în continuă schimbare.
		Cadrul didactic evaluează relevanța resurselor identificate.
		Cadrul didactic consultă resurse recomandate de către specialiști și identifică dacă acestea sunt aplicabile sau ajustabile pentru contextul educațional din Republica Moldova.
	Participarea proactivă la activități de instruire și formare în domeniul educației despre siguranța online.	Cadrul didactic identifică posibilități de formare în domeniul siguranței online a copilului.
		Cadrul didactic își asumă rolul activ, de generator de idei și soluții în procesul de instruire și formare în educația despre siguranța online a copilului.
		Cadrul didactic împărtășește practicile și experiențele sale cu colegii în procesul de instruire și formare.
Parteneriatele educaționale sunt dezvoltate în conformitate cu necesitățile și interesele copilului în domeniul educației pentru siguranța în mediul online	Comunicare eficientă cu mediul familial al copilului.	Cadrul didactic întreține un dialog permanent cu membrii familiei copilului, referitor la situații și comportamente observate ce se referă la activitatea copilului în mediul online.
		Cadrul didactic integrează în ședințele cu părinții subiecte despre siguranța online a copilului.
		Cadrul didactic oferă suport și ghidare părinților în discuțiile acestora cu copilul despre siguranța online.
		Cadrul didactic oferă părinților informații despre resurse relevante despre siguranța online.
	Acces la servicii de consiliere și ajutor pentru familia copilului.	Cadrul didactic facilitează accesul familiei copilului la servicii de consiliere, suport și ajutor în cazul unor situații neplăcute în mediul online în care a fost implicat copilul.
	Promovarea implicării active în acțiuni comune de a educa comportamente sigure ale copiilor în mediul online.	Cadrul didactic informează și încurajează familia copilului să participe la activități comune de promovare a siguranței online în rândul adulților implicați în educația copiilor.

1.5. Sistemul de competențe ale psihologilor școlari în domeniul educației pentru siguranța în mediul online

Pentru o abordare comprehensivă a siguranței copilului în mediul online, psihologul școlar ar trebui să dea dovadă de un șir de competențe necesare pentru a se putea implica activ și eficient în prevenirea cazurilor de abuz online, identificarea situațiilor de risc și intervenția psihologică în caz de necesitate. Aceste cerințe vizează atât psihologii școlari, cât și psihologii din cadrul Serviciului raional/municipal de asistență psihopedagogică (SAP).

Cerințele de bază pentru activitatea psihologilor în prevenirea cazurilor de abuz online, identificarea situațiilor de risc și intervenția psihologică corespund domeniilor generale de competență ale psihologului, stipulate în Ordinul MECC nr. 02 din 02.01.2018 cu privire la aprobarea *Reperelor metodologice privind activitatea psihologului în instituțiile de învățământ general*.

Direcție de activitate	Tip de activitate	Cerințe de bază/descriptori
Prevenție/profilaxie	Prevenirea dificultăților în dezvoltarea copilului, prin identificarea factorilor de risc care ar favoriza apariția problemelor în procesul de dezvoltare și crearea condițiilor favorabile pentru această dezvoltare.	Psihologul distinge factorii de risc în mediul online și semnele unei situații cu potențial de risc pentru copil.
		Psihologul raportează situațiile cu potențial de risc pentru copil ce pot influența procesul de dezvoltare a copilului.
		Psihologul face distincție între situația cu potențial de risc pentru copil și situația de abuz online și ilustrează modalități de a preveni consecințele negative, pentru bunăstarea lui emoțională.
		Psihologul distinge specificul comportamentului pe care îl manifestă un copil care a trecut printr-o situație de abuz online și cum aceasta influențează reușita școlară, relațiile cu colegii sau familia.
		Psihologul identifică modalități de prevenire a situațiilor de abuz în mediul online pentru copil, prin abordarea corespunzătoare a siguranței copiilor online în activitățile desfășurate în instituția de învățământ.
	Asigurarea suportului necesar cadrelor didactice și managementului instituției în desfășurarea unui proces educațional eficient și dezvoltarea relațiilor constructive cu copiii, părinții/reprezentanții legali, ceilalți actori.	Psihologul aplică resurse necesare pentru a oferi suport și asistență cadrelor didactice în activitățile despre siguranța online.
		Psihologul elaborează recomandări copiilor, familiilor acestora, cadrelor didactice privind oportunitatea dezvoltării competențelor și/sau soluționarea de conflicte ce vizează experiențele copilului în mediul online.
	Asigurarea unui parteneriat eficient cu familia, în vederea consolidării competențelor parentale, construirii unor relații pozitive și constructive între părinți-copil, părinte-cadru didactic.	Psihologul abordează în activitățile cu părinții subiecte ce vizează siguranța copiilor online, pentru a asigura o implicare constructivă a lor în educația copilului despre utilizarea pozitivă a tehnologiilor digitale.
		Psihologul ghidează cadrele didactice în comunicarea lor cu părinții despre siguranța copilului online, adaptată la specificul de vârstă al elevilor.

Evaluare psihologică și psihodiagnoză	Analiza autosesizărilor din partea copiilor, cadrelor didactice, conducerii instituției, părinților/reprezentanților legali, alți actori implicați în procesul educațional.	Psihologul identifică indicatorii și semnele unui abuz în mediul online, poate depista o situație de abuz online și știe cum să intervină în conformitate cu legislația națională, ținând cont de riscurile specifice pentru copil și interesele acestuia. Psihologul aplică algoritmi de abordare prietenoasă a unei potențiale situații de abuz online identificate în timpul interacțiunii dintre elevi.
	Organizarea și desfășurarea evaluării psihologice a copiilor la solicitare sau necesitate în vederea stabilirii climatului psihologic, relațiilor interpersonale în colectivul de copii, cadre didactice sau identificării copiilor în situații de risc, aflați în situații de dificultate.	Psihologul realizează evaluarea psihologică a copilului în situație de risc online și poate anticipa posibilele consecințe ale acestor situații. Psihologul sesizează și informează administrația instituției, părinții/reprezentanții legali și alte instituții/structuri de protecție a copilului cu privire la problemele identificate, care prezintă risc pentru integritatea fizică și psihică a copilului în mediul online, în conformitate cu legislația în vigoare.
	Intervenție psihologică	Psihologul consiliază psihologic copilul aflat în situație de abuz online, ținând cont de specificul categoriei de abuz și riscurilor iminente.
		Psihologul formulează întrebările necesare pentru a obține informații de la copil, evitând victimizarea repetată a copilului în timpul activității sale de consiliere.
		Psihologul folosește un limbaj prietenos, fără a blama copilul pentru cele întâmplate și exclude calificative pentru copiii cu comportamente riscante online.
		Psihologul are o atitudine constructivă și non-discriminativă în abordarea situațiilor de risc în mediul online.
		Psihologul exclude din discursul său abordări ce ar putea să sperie sau să inhibe copilul. Psihologul promovează servicii de consiliere și ajutor prietenoase și sigure pentru copiii aflați în situații de potențial risc sau risc în mediul online, de îndată ce identifică semnele unei astfel de situații.

Intervenție psihologică	Consilierea psihologică a părinților/reprezentanților legali ai copilului în scopul prevenirii și diminuării dificultăților de învățare, relaționale, comportament, dezvoltării abilităților parentale, optimizării relațiilor părinte-copil etc.	Psihologul realizează consilierea psihologică a părinților astfel încât să încurajeze abordări de mediere parentală pozitivă față de copil, în caz de abuz online.
		Psihologul aplică strategii de optimizare a relațiilor părinte-copil, pentru a încuraja atitudini suportive în caz de abuz online.
	Ședințe de consiliere cu cadrele didactice și cadrele de conducere în vederea stabilirii dificultăților/ problemelor specifice vârstei, grupei/clasei de copii, particularităților individuale de dezvoltare a copilului, identificării cauzelor acestora și implicării în soluționarea lor etc.	Psihologul ghidează cadrele didactice și conducerea instituției în vederea stabilirii și evaluării riscurilor specifice pentru elevi, în funcție de categoria de vârstă a acestora.
		Psihologul identifică cauzele diferitor forme de riscuri online și cum ar trebui să se implice comunitatea școlară pentru soluționarea lor.
		Psihologul oferă recomandări cadrelor didactice privind gestionarea reacțiilor față de abuzul online, impactul asupra copilului și ce pot face profesorii pentru a ajuta.
	Implementarea programelor de intervenție în vederea dezvoltării proceselor psihice; formării competențelor pro-sociale – de comunicare, colaborare/cooperare, negociere, relaționare, adaptare la situațiile solicitante ale vieții, rezolvarea problemelor și luarea deciziilor; dezvoltării capacităților individuale de autocunoaștere, autoevaluare și dezvoltare personală, depășirii situațiilor de criză, conflict și risc etc.	Psihologul dispune de un program de intervenție în vederea depășirii situației de abuz online sau cu potențial de risc online, adaptat vârstei copilului și categoriei de risc.
		Psihologul colaborează cu servicii specializate de consiliere și ajutor prietenos și sigure pentru copiii aflați în situații de potențial risc sau risc în mediul online și cunoaște unde să refere un copil într-o astfel de situație, pentru asistență specializată.
		Psihologul gestionează reacțiile colective, atunci când despre abuzul online s-a aflat la școală, pentru a diminua din reacțiile negative din partea grupului de elevi care au aflat despre abuz.

1.6. Sistemul de finalități în domeniul educației pentru siguranța în mediul online

Educația pentru siguranța în mediul online este esențială și trebuie să fie adecvată vârstei, progresivă și încorporată în procesul educațional. Siguranța online nu poate fi văzută ca o anexă și nu poate fi predată în mod eficient ca un ansamblu unic în cadrul unei singure discipline sau „zi de siguranță online” ci, mai degrabă, devine o abilitate care trebuie abordată transversal. Orice materie poate include aspecte legate de influența tehnologiilor informaționale și, mai mult decât atât, poate fi sprijinită prin integrarea materialelor digitale. Mai mult ca atât, în procesul de actualizare/revizuire a curriculumului școlar realizat în anii 2018 și 2019, în cadrul mai multor discipline școlare au fost incluse conținuturi cu referire la protecția și siguranța elevilor în mediul online.

Sistemul de finalități în domeniul educației pentru siguranța în mediul online servește drept instrument de analiză și evaluare a conținutului educațional reflectat de curricula disciplinelor obligatorii și opționale, din perspectiva dezvoltării abilității elevilor de a manifesta în mediul online comportamente active, pozitive și responsabile.

În acest sens, a fost identificat un set de aspecte relevante pentru siguranța copiilor în mediul online, pornind de la studiile realizate în domeniu, analizând specificul cazurilor de abuz raportate pe portalul *siguronline.md*, precum și colaborările cu cadrele didactice implicate în educarea comportamentelor

sigure ale copiilor în mediul online. Pornind de la fiecare dintre aspectele enumerate, a fost definit setul de abilități necesare copiilor pentru a face față provocărilor din mediul online, conform categoriilor de vârstă. Toate, pentru a le dezvolta copiilor gândirea critică, pentru a le contura elemente ale unei culturi de explorare conștientă a spațiului virtual, pentru a-i ajuta să comunice și să interacționeze în siguranță cu alți semeni pe Internet.

Unitățile de conținut recomandate în lucrul cu copiii, pentru educarea comportamentelor sigure în mediul online sunt:

1. *Identitatea online;*
2. *Imaginea și reputația online;*
3. *Conținuturile online;*
4. *Comunicarea și interacțiunea în mediul online;*
5. *Hărțuirea în mediul online;*
6. *Relațiile în mediul online;*
7. *Abuzul sexual online.*

1. **Identitatea online.** Identitatea online se referă la cum folosește copilul Internetul pentru a-și crea o prezență în mediul online. La acest aspect, copilul trebuie să învețe ghidat despre ce înseamnă să ai o identitate online și cum aceasta se deosebește de identitatea sa reală. Se va pune accent pe faptul că în mediul online informația despre utilizator este publică și că acest lucru influențează direct imaginea și reputația online a utilizatorului. Elemente esențiale în conținuturile educaționale:

- Crearea conturilor pe rețelele sociale;
- Folosirea aplicațiilor și platformelor online în scopuri distractive și de învățare;
- Crearea unei amprente/urme digitale;
- Vârsta recomandată pentru diferite tipuri de platforme online;
- Confidențialitatea și rolul acesteia.

Ciclul de învățământ, vârsta copilului	Competențe specifice vizate prin activități educaționale
Ciclul de învățământ primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii explică ce înseamnă identitatea online; – Elevii identifică cum activitățile în mediul online creează o identitate a utilizatorului; – Elevii numesc motivele pentru care platformele online sunt reglementate de niște reguli de utilizare; – Elevii identifică prin ce identitatea online a unui om diferă de identitatea acestuia în viața reală.
Ciclul de învățământ gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii argumentează necesitatea și rolul unei identități online pentru un copil; – Elevii analizează ghidat diverse platforme online (sociale, de divertisment, educaționale) pentru identificarea elementelor de identitate online, create în urma folosirii acestora; – Elevii explică de ce platformele online sunt reglementate de politici de confidențialitate; – Elevii explică cum identitatea online a utilizatorului poate fi modificată de alte persoane și care sunt consecințele unor astfel de acțiuni.
Ciclul de învățământ gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii explică cum este creată o identitate online prin informații personale despre sine și/sau cele oferite de alți utilizatori; – Elevii determină, în context, scopul unor identități online false; – Elevii explică cum poate fi folosită informația personală pentru crearea identităților online false și denigrarea imaginii altor persoane; – Elevii valorifică strategii sigure de creare a unor identități online.

2. Imaginea și reputația online. Subiectele se referă la educarea copilului despre rolul imaginii pozitive în mediul online; despre impactul pe termen scurt și lung al acțiunilor proprii și cele ale altor utilizatori. Situațiile online neplăcute pot fi prevenite având înțelegerea gestionării corecte și responsabile a conținuturilor (imagini foto/video postate, transmise, distribuite) despre sine și despre alții. Subiectele ce se referă la imaginea și reputația online încurajează copilul să facă alegeri gândite și să dezvolte reziliență în cazurile în care imaginea online i-a fost compromisă de către alți utilizatori. Elemente esențiale în conținuturile educaționale:

- Crearea și distribuirea imaginilor foto și video;
- Rolul butoanelor *Postează, Distribuie, Apreciază, Trimite* pe rețelele sociale;
- Informațiile selectate ca fiind disponibile pentru diferite tipuri de public;
- Modalitățile de raportare a diferitor tipuri de conținut (profiluri false, fotografii/videouri preluate, fotografii modificate, fotografii/videouri/comentarii ofensatoare etc.).

Ciclul de învățământ, vârsta copilului	Competențe specifice vizate prin activități educaționale
Ciclul de învățământ primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii pot să explice ce înseamnă o imagine online a unui utilizator; – Elevii disting diferența între conținuturi online pozitive și conținuturi ce pot dăuna imaginii online; – Elevii pot identifica posibile riscuri pentru imaginea online personală și cea a altor utilizatori copii; – Elevii urmează niște pași siguri în soluționarea problemelor legate de imaginea online.
Ciclul de învățământ gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii argumentează legătura și diferența dintre imagine și reputație online; – Elevii identifică rolul unei imagini online pozitive pentru starea de bine a utilizatorului; – Elevii evaluează riscurile unor potențiale abuzuri online în contextul compromiterii reputației online; – Elevii evaluează critic conținuturile online ce le creează imaginea online și le influențează reputația; – Elevii promovează comportamentul indulgent și prietenos între semeni, cu scopul susținerii unui coleg/unei colege care a avut de suferit în urma compromiterii reputației; – Elevii propun soluții bazate pe cooperare și suportul persoanelor de încredere în situațiile când a fost compromisă reputația online.
Ciclul de învățământ gimnazial (Vârsta 14 – 16 ani)	– Elevii fac legătura între activitățile din mediul online și imaginea online; – Elevii identifică impactul reputației online asupra stării de bine a utilizatorului; – Elevii determină riscuri pentru reputația online în funcție de comportamente; – Elevii determină legătura dintre compromiterea reputației online și un potențial abuz sexual în mediul online; – Elevii argumentează importanța comportamentelor non-discriminative și suportului oferit semenilor reputația cărora a avut de suferit; – Elevii găsesc soluții relevante și constructive pentru situațiile în care reputația online a fost compromisă; – Elevii descriu acțiuni concrete pentru a raporta corect o situație de abuz în mediul online.

3. Conținuturile online. Activitățile educative la acest subiect urmăresc scopul de a pregăti elevii pentru a face față situațiilor în care sunt expuși conținuturilor cu caracter dăunător sau ilegal în mediul online. Elemente esențiale ale conținuturilor educaționale:

- Imagini foto, imagini video;
- Instrumente web pentru partajarea conținuturilor digitale;
- Conținut dăunător. Conținut ilegal;
- Opțiunile Accesare, Publicare, Distribuie, Transmitere;
- Raportare conținut.

Ciclul de învățământ Vârsta copilului	Competențe specifice vizate prin activități educaționale
Ciclul primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii exemplifică tipuri de conținuturi în mediul online; – Elevii numesc acțiuni ce vizează conținuturile în mediul online; – Elevii clasifică conținuturile în mediul online; – Elevii descriu aspecte ale unui conținut nepotrivit în mediul online; – Elevii identifică emoții asociate conținuturilor vizualizate în mediul online; – Elevii explică apariția unor conținuturi nepotrivite în mediul online; – Elevii prezintă avantajele implicării părinților pentru a seta filtre de conținut și programe de control parental; – Elevii dau exemple de acțiuni obligatorii în cazul accesării conținuturilor nepotrivite sau când primesc linkurilor cu conținut nepotrivit de la persoane necunoscute.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii explică ce înseamnă un conținut cu caracter sexual explicit; – Elevii identifică legătura dintre un abuz sexual online și conținutul sexual explicit expediat unui copil; – Elevii demonstrează posibilități tehnice de raportare a conținutului dăunător și/sau ilegal către administratorii de platforme și servicii specializate; – Elevii explică cum conținuturile digitale auto-produse pot deveni conținut ilegal în mediul online.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii explică caracterul nepotrivit pentru copii și adolescenți al conținuturilor cu caracter sexual explicit în mediul online; – Elevii identifică abuzul sexual online în conținuturile cu caracter sexual expediate copiilor; – Elevii identifică legătura dintre conținuturile digitale auto-produse și abuzul sexual online.

4. Comunicarea și interacțiunea în mediul online. Acest aspect vizează comunicarea și interacțiunea copiilor cu alți utilizatori din mediul virtual. Acești utilizatori pot fi atât persoane pe care copilul le cunoaște în viața reală, cât și persoane necunoscute sau persoane cu care copilul face cunoștință în mediul online. Unitatea de conținut se referă atât la prietenii pe care le leagă copiii în mediul online la diferite vârste, cât și la tipul mesajelor distribuite despre alți utilizatori.

Activitățile de la această unitate de conținut sunt importante pentru a obișnui copiii să comunice constructiv în mediul online, folosind instrumentele digitale în mod responsabil. Cultura comunicării în mediul online se referă atât la responsabilitate, cât și la abilitatea de detecta semnele unei comunicări negative, distructive ce poate expune copilul la riscurile unui abuz. Elemente esențiale în conținuturile educaționale:

- Rolul rețelelor sociale, aplicațiilor de chat, platformelor de jocuri, platformelor de partajare a conținuturilor, în interacțiunea socială online;
- Prietenii online și prietenii în viața reală;
- Specificul comunicării în mediul online;
- Riscuri asociate comunicării cu persoane necunoscute sau mai puțin necunoscute în mediul online;
- Evaluarea comunicării online la diferite etape, pentru a identifica prezența sau absența unor indicatori ai comunicărilor periculoase.
- Raportarea interacțiunilor cu persoane rău intenționate.

Ciclul de învățământ Vârsta copilului	Competențe specifice vizate prin activități educaționale
Ciclul primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii descriu avantajele comunicărilor cu persoanele apropiate și prietenii prin aplicații și platforme sociale; – Elevii folosesc exemple de situații de comunicare online cu prietenii din viața reală, pentru a identifica diferența dintre a comunica pe Internet cu prietenii reali și comunicarea cu prietenii online și/sau cu necunoscuții; – Elevii descriu responsabilitatea utilizatorilor pentru o comunicare pozitivă și prietenoasă în mediul online; – Elevii identifică exemple de comunicare cu persoane rău intenționate; identifică elementele unei comunicări cu tentă sexuală; – Elevii identifică rolul implicării persoanelor de încredere pentru soluționarea unei probleme de comunicare.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii descriu avantajele socializării în mediul online; – Elevii identifică rolul prietenilor din comunitățile virtuale; – Elevii cunosc semnele unei prietenii sigure în mediul online; – Elevii evaluează posibile riscuri ale comunicărilor cu persoane necunoscute din mediul online; – Elevii descriu starea emoțională a unui copil implicat în comunicarea cu tentă sexuală cu o persoană necunoscută din online; – Elevii identifică acțiuni constructive pentru a pune capăt comunicărilor online ce le provoacă stări emoționale negative.

Ciclul gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii vorbesc despre tendințe actuale ale interacțiunii utilizatorilor în cadrul diferitor comunități online; – Elevii determină rolul comunităților online în promovarea atitudinilor pozitive și valorilor umane; – Elevii evaluează o comunicare online din perspectiva siguranței și/sau a stării semenilor în această comunicare; – Elevii identifică riscuri asociate unui abuz sexual într-o comunicare cu o persoană necunoscută în mediul online; – Elevii promovează în rândul semenilor importanța comunicărilor sigure în mediul online; – Elevii explică importanța raportării unei situații în care un copil este abordat de o persoană care face aluzii cu tentă sexuală.
---	--

5. Hărțuirea în mediul online. Hărțuirea este o formă de abuz foarte răspândită, de care copiii se ciocnesc atât în viața reală, cât și în mediul online. Abordând acest aspect în cadrul orelor de siguranță online, elevii învață despre rolul tehnologiilor în situațiile de agresiune online și sunt echipați cu un set de soluții pentru a face față hărțuirii în mediul online, pentru a nu manifesta comportamente de agresiune și hărțuire față de semenii în mediul online, pentru a susține și ajuta semenii care suferă de hărțuire în mediul online. Elemente esențiale ale conținuturilor educaționale:

- Platforme sociale, bloguri, vloguri, camere de chat, forumuri;
- Reacții, interpretări, mesaje ținute;
- Caracteristici specifice hărțuirii în mediul online;
- Rolul actorilor în hărțuirea online;
- Gestionarea corectă a situațiilor de hărțuire a copiilor și implicarea adulților de încredere.

Ciclul de învățământ Vârsta copilului	Competențe specifice vizate prin activitățile educaționale
Ciclul primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii oferă exemple de comportamente prietenoase și neprietenoase față de alți copii în mediul online; – Elevii explică ce înseamnă a fi hărțuit în mediul online; – Elevii identifică stările emotive ale unui copil care este hărțuit în mediul online; – Elevii vorbesc despre conținuturi postate și/sau distribuite în mediul online, ce pot provoca anumite comentarii sau mesaje răutăcioase; – Elevii explică ce înseamnă raportarea mesajelor, comentariilor, fotografiilor și videourilor ce reprezintă hărțuire în mediul online; – Elevii explică primii pași importanți pentru a opri hărțuirea în mediul online; – Elevii explică rolul persoanelor de încredere și/sau a serviciilor specializate în cazurile de hărțuire în mediul online.

Ciclul gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii explică ce este hărțuirea, ca formă de abuz în mediul online; – Elevii identifică formele hărțuirii în mediul online și cum acestea se manifestă; – Elevii explică cum unele comentarii și mesaje răutăcioase pot degenera în hărțuire a unui copil în mediul online; – Elevii explică cum unele imagini foto și video pot determina hărțuirea unei persoane; – Elevii dau exemple de reacții constructive în cazul în care ar fi hărțuiți online; – Elevii propun strategii pentru a putea ajuta un copil care trece prin hărțuire în mediul online; – Elevii vorbesc despre serviciile tehnice de suport și serviciile specializate pentru copii ce pot opri hărțuirea unui utilizator în mediul online.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii vorbesc despre reacții adecvate și constructive în atât situații de hărțuire online, cât și situații ocazionale, în care utilizatorii manifestă comportamente răutăcioase; – Elevii identifică consecințele pe termen scurt și pe termen lung pentru o persoană supusă hărțuirii în mediul online; – Elevii exemplifică situații în care utilizatorul are rol de victimă, abuzator și martor; – Elevii evaluează gravitatea unei hărțuiri în mediul online și propun strategii de intervenție; – Elevii promovează comportamente online bazate pe respect, toleranță și empatie.

6. Relațiile în mediul online. Relațiile în mediul online merită să fie discutate pentru a le dezvolta copiilor abilitatea de a distinge între relațiile sănătoase și relațiile distructive cu diferiți oameni în mediul online. Unitatea de conținut abordează și abilitatea utilizatorului de a deține control asupra conținuturilor pe care le produce și le distribuie prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare. Elemente esențiale ale conținuturilor educaționale:

- Conceptul de „relație în mediul online” și tipurile de relații;
- Rolul cunoașterii și încrederii;
- Analiza și evaluarea consecințelor înainte de „a face următorul pas” într-o relație online;
- Sextingul;
- Diferențe între relaționarea cu oamenii din viața reală și relaționarea în mediul online.

Ciclul de învățământ Vârsta copilului	Competențe specifice vizate de activitățile educaționale
Ciclul primar (Vârsta: 7 – 10 ani)	– Elevii enumeră modalitățile prin care utilizatorii din online se pot reuni având aceleași interese (grupul clasei pe rețele și platforme sociale, comunități de jocuri online, comunități școlare pe platforme educaționale etc.); – Elevii compară modele de comunicare cu diferiți oameni în viața reală vs modele de comunicare în mediul online; – Elevii evaluează importanța încrederii în interacțiunea cu diferite persoane în mediul online; – Elevii explică de ce imaginile reprezentând zonele intime ale corpului uman nu se expun în mediul online, nici din proprie inițiativă, nici la solicitarea altor persoane.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii descriu rolul diverselor metode de comunicare în mediul online (emoji, gifs, imagini foto și video, acronime, mesaje vocale etc.); – Elevii vorbesc despre tipuri de relații ce pot fi stabilite în mediul online; – Elevii descriu cum emoțiile și sentimentele specifice relaționării în mediul online definesc tipul de comunicare cu alte persoane pe Internet; – Elevii analizează critic consecințe distribuirii imaginilor foto și video altor persoane - apropiate, mai puțin apropiate sau necunoscute, din mediul online; – Elevii demonstrează posibilități de raportare a unei probleme de relaționare, pentru sine și/sau prietenii săi.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii descriu cum sunt adaptate unele comportamente de relaționare din viața reală la mediul online; – Elevii estimează nivelul de intimitate a unei relații cu o persoană în mediul online; – Elevii descriu aspecte sănătoase și aspecte nesănătoase într-o relație online; – Elevii descriu modurile în care poate proceda un utilizator în cazul în care i se cere să întreprindă o acțiune cu caracter sexual în mediul online (producere, transmitere de conținuturi foto și video cu caracter sexual); – Elevii manifestă respect și empatie față de colegii care trec prin situații complicate de relaționare în mediul online; – Elevii promovează relațiile online bazate pe respect față de drepturile copilului și intimitatea acestuia; – Elevii evaluează consecințele sextingului și partajării conținuturilor cu caracter intim și/sau sexual prin intermediul aplicațiilor și platformelor sociale; – Elevii identifică limita și pericolul unui abuz sexual online în comunicările de tip flirt și/sau în cele cu caracter sexual cu persoane cunoscute inclusiv în viața reală, cunoscute doar online sau necunoscute; – Elevii argumentează rolul serviciilor de raportare și suport când o relație online prezintă semnele unui abuz sexual.

7. Abuzul sexual online. Chiar dacă celelalte aspecte ale siguranței online descriu abilități/competențe necesare copiilor pentru a preveni abuzuri sexuale în mediul online și/sau a dezvolta reziliență la abuz, abordarea abuzului sexual online, ca subiect separat, este necesară. Elevii trebuie să știe că abuzurile sexuale reprezintă nu doar o gravă încălcarea a drepturilor unui copil, dar și o acțiune ilegală. Elemente esențiale ale conținuturilor educaționale:

- Elementele constitutive ce vorbesc despre implicarea copilului într-un abuz sexual online;
- Situații ce indică despre un potențial abuz sexual în mediul online;
- Evoluția situațiilor de risc online în abuz sexual online;
- Responsabilitatea utilizatorului pentru distribuirea de conținuturi cu caracter sexual care reprezintă un copil;
- Educarea abordărilor non-stereotipizate și non-discriminative în grupurile de semeni;
- Promovarea principiului „Copilul nu este vinovat!”;
- Dreptul la ajutor în cazurile de abuz sexual;
- Salvarea dovezilor în cazurile de abuz sexual online;
- Raportarea.

Ciclul de învățământ Vârsta copilului	Abilități/competențe vizate de conținuturile educaționale
Ciclul gimnazial (Vârsta: 11 – 13 ani)	– Elevii identifică abuzul sexual online printre alte forme de abuz în mediul online (hărțuire, furt de identitate, discursuri de ură etc.); – Elevii explică importanța alegerilor corecte în cazul comunicărilor online cu persoane care le cer conținuturi cu caracter sexual; – Elevii estimează cât de grav este să ceri și să distribui conținuturi cu caracter sexual reprezentând un copil; – Elevii denumesc instrumente și servicii de suport pentru a raporta un abuz sexual în mediul online.
Ciclul gimnazial (Vârsta: 14 – 16 ani)	– Elevii explică legătura dintre tehnologiile de comunicare și săvârșirea unui abuz sexual asupra unui copil în mediul online; – Elevii descriu aspecte ilegale ale unor acțiuni online săvârșite în raport cu un copil; – Elevii promovează empatia și suportul semenilor care au trăit un abuz sexual online; respectă intimitatea și confidențialitatea acestora și dau dovadă de colegialitate; – Elevii propun scenarii de intervenție cu implicarea comunității școlare și specialiștilor pentru problemele legate de abuzuri sexuale față de un copil, săvârșite în mediul online; – Elevii identifică rolul fiecărui actor responsabil pentru prevenirea și soluționarea cazurilor de abuz sexual online asupra copiilor; – Elevii explică rolul raportărilor de conținuturi ce reprezintă un abuz sexual al copilului în mediul online.

Aspectele sus-menționate conturează domeniul tematic al conținuturilor educaționale. Cadrul didactic va fi încurajat să-și structureze demersul didactic pe subiecte ce pot cuprinde competențe specifice pentru aspecte diferite ale siguranței online, dar care sunt apropiate din punctul de vedere al conținutului. De exemplu, tema „Sextingul” poate cuprinde competențe/obiective specifice vizate de aspecte precum Conținuturi online, Comunicarea și interacțiunea online, Relațiile online. Conținutul didactic folosit în cadrul lecției poate fi folosit pentru dezvoltarea competențelor vizate de aceste câteva aspecte.

Capitolul 2.

MANAGEMENTUL IMPLEMENTĂRII STANDARDDELOR DE PROTECȚIE ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE

2.1. Managementul instituției de învățământ general din perspectiva implementării Standardelor

În scopul facilitării implementării *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online*, în documentele de planificare ale instituției de învățământ, se vor parcurge cinci etape distincte, care reprezintă un proces complex, iterativ și participativ – inițierea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea.

Planificarea activității instituției de învățământ va începe cu studierea Standardelor. La fel ca și la oricare proces de elaborare a unui Plan de activitate, managerii vor căuta răspunsuri la următoarele întrebări: – Unde ne aflăm la moment? – Care sunt punctele forte și cele slabe? – Care sunt oportunitățile și amenințările? – Ce dovezi vor demonstra că am ajuns la locul dorit? – Cum ne vom mișca spre obiectivele stabilite? – De ce resurse vom avea nevoie pentru a asigura trecerea de la locul actual spre cel dorit? – Cum putem realiza obiectivele cu resurse minime?

După elaborarea Planului de activitate, managerul va identifica cele mai potrivite modalități de asigurare a cunoașterii și înțelegerii obiectivelor, precum și a finalităților care au fost planificate și pe care instituția urmează să le atingă. Afișarea la locuri vizibile a planurilor strategice și operaționale nu este suficientă pentru ca angajații să cunoască obiectivele, dar și să aibă convingerea că acestea sunt prioritare în activitatea instituției. Se vor analiza împreună cu alți membri ai echipei manageriale (șefii comisiilor metodice etc.) obiectivele/schimbările ce urmează a fi implementate, întrebările și îngrijorările pe care le-ar putea avea angajații.

Un alt element important în realizarea cu succes a unui plan este armonizarea acțiunilor. Aceasta este posibilă doar dacă managerul a asigurat o bună organizare: a delimitat clar rolurile în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției și în regulamentele specifice; a clarificat cu fiecare angajat detaliile fișei postului; a aprobat un șir de proceduri pentru procesele de bază din instituție. Odată asigurate acestea, managerul va identifica instrumentele potrivite pentru încurajarea interrelaționării constructive a structurilor și a persoanelor implicate în proces. Totodată, managerul se va îngriji de dezvoltarea relațiilor cu părțile interesate din mediul extern.

Pentru asigurarea unității în acțiune este esențială și sincronizarea eforturilor. Prin urmare, nu e suficient ca fiecare angajat să cunoască obiectivele organizației și rolul său în atingerea acestora. Este necesară conjugarea eforturilor tuturor. Consistența, eficiența și calitatea rezultatelor pot fi obținute dacă, într-un proces comun, fiecare angajat: cunoaște și respectă termenele alocate atingerii rezultatului comun și propriei contribuții; este informat și dispune de competențele necesare pentru a alinia propria activitate la activitatea colegilor etc. Managerul asigură sincronizarea acțiunilor interne și externe.

În scopul creării unei culturi instituționale în domeniul comportamentului responsabil în mediul online se va acționa astfel încât toți angajații instituției să accepte noile valori și comportamente, să le considere adecvate pentru funcționalitatea instituției și să se identifice cu acestea.

Promovarea Standardelor presupune și reconsiderarea principiilor de organizare a conținutului activității structurilor organizaționale, consultative și administrative ale școlii. Fiecare dintre acestea asumându-și roluri și responsabilități noi.

În școli, în calitate de organ consultativ care se instituie și activează în școala generală, Consiliul elevilor este abilitat cu dreptul de a participa la toate procesele instituționale. Participarea copiilor implică încurajarea și sprijinirea lor întru a-și face cunoscut punctul de vedere privind problemele care îi afectează.

ză. Transpusă în practică, participarea înseamnă ascultarea copiilor de către adulți, acordarea libertății de exprimare și promovare a viziunilor lor atunci când se iau decizii care îi privesc. Angajarea copiilor în dialog și schimb de opinii cu adulții, pe principii de respect reciproc, le permite să învețe modalități constructive de influență asupra lumii din jurul lor. Noile abordări pledează pentru transformarea copiilor în subiect activ al participării, partener al adulților și persoană responsabilă pentru propriile acțiuni.

Alături de cadre didactice și părinți, copiii sunt membri ai grupurilor de promotori ai siguranței în mediul online.

Un element distinct al școlii care promovează siguranța în mediul online este și colaborarea cu familia/părinții, în calitate de parteneri educaționali. Este bine cunoscut rolul incontestabil al familiei în consolidarea și asigurarea calității educației propriului copil, iar prin acesta – a întregului proces de educație.

Exemple de activități comune cu părinții:

- Organizarea activităților rezultate din evaluarea preventivă a necesităților părinților în diferite forme de suport care să le consolideze competențele de părinte;
- Organizarea de traininguri și sesiuni de consiliere în ceea ce privește acordarea ajutorului în învățare. Elaborarea, în acest scop, a unor prospecte, fișe etc.;
- Confecționarea unor panouri cu materiale informative pentru părinți;
- Realizarea chestionarelor periodice printre părinți pentru identificarea aspectelor din organizarea/funcționarea instituțională care necesită îmbunătățiri etc.

În Capitolul 3 este descris detaliat modul de elaborare a Planului strategic de dezvoltare a instituției și a Planului anual de activitate, în vederea implementării Standardelor de siguranță și protecție a copiilor/elevilor în mediul online. În Anexa 1 este prezentat un exemplu de Plan de activitate a instituției (un extras cu activitățile cu referire la implementarea Standardelor de protecție a copiilor/elevilor în mediul online).

2.2. Responsabilități instituționale și individuale în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online

La nivel instituțional, conducătorii instituțiilor de învățământ general vor programa și desfășura următoarele acțiuni:

a) include în Planul anual de activitate al instituției de învățământ, la compartimentul special cu titlul „Asigurarea protecției vieții și sănătății copiilor”, acțiuni menite să promoveze protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online;

b) planifica și desfășura următoarele activități extracurriculare:

Lunarul securității cibernetice (anual, în luna octombrie), în cadrul căruia se vor desfășura activități de informare și conștientizare cu privire la riscurile și amenințările cibernetice, despre problemele de securitate legate de digitalizarea vieții de zi cu zi, fraudele din mediul online, modalitățile de asigurare a unui mediu de comunicare securizat, protecție a datelor etc. pentru elevi, cadre didactice și părinți.

Ziua Internațională a Siguranței pe Internet (anual, în a doua zi de marți din luna februarie), în cadrul căreia se vor desfășura activități de informare și sensibilizare privind riscurile online, de consolidare a culturii digitale și de sporire a nivelului de conștientizare privind amenințările din mediul virtual, precum și modalitățile de protecție pe Internet pentru elevi, cadre didactice și părinți.

Școala și, implicit, clasa trebuie să fie un mediu sigur și protector unde copilul vrea să vină să învețe, fără teamă. Copiii trebuie să se simtă confortabil și în siguranță în clasă, să pună întrebări și să își expună opinia fără frica de fi pedepsit, criticat sau intimidat.

Cadrele didactice, în contextul formării la elevi a competențelor transversale/transdisciplinare, dezvoltarea comportamentelor sigure în mediul online se va realiza în baza principiului integrat, la toate disciplinele școlare. Cadrele didactice vor explora oportunitățile oferite de curricula la toate disciplinele

școlare, pentru formarea la elevi a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil în mediul virtual, utilizând seturile didactice și varietatea tehnologiilor educaționale disponibile.

În proiectarea didactică a activităților despre siguranța online, cadrele didactice vor ține cont de următoarele aspecte:

- Scopul activităților despre siguranța online este de a dezvolta abilități de gândire critică a copiilor în mediul online;
- Obiectivele educaționale vizează formarea de comportamente online centrate pe respect, responsabilitate și evaluare a posibilelor riscuri;
- Resursele educaționale trebuie să fie selectate în funcție de recomandările specialiștilor, specificul de vârstă al copiilor și grupul țintă;
- Strategiile didactice trebuie să fie selectate în funcție de specificul de vârstă al elevilor, specificul și particularitățile de învățare și interese;
- Fiecare cadru didactic va selecta forme de evaluare a activităților didactice desfășurate, orientându-se spre identificarea continuă a necesităților elevilor cu referire la dezvoltarea de abilități necesare pentru a face față diferitor situații în mediul online.

Cadrele didactice care utilizează în procesul de predare-învățare-evaluare diverse platforme web, trebuie să abordeze cu elevii periodic subiecte despre siguranța lor online și să exemplifice situații de abuz în mediul online, care pot avea loc atât în activități online personale, cât și în activități legate de procesul educațional, cum ar fi:

- hărțuire online din partea semenilor cunoscuți sau a altor persoane necunoscute;
- expunere la conținuturi cu caracter sexual și/sau violent din partea semenilor cunoscuți sau a altor persoane necunoscute ;
- șantaj și manipulare din partea persoanelor cunoscute sau necunoscute;
- impunerea copilului la diferite tipuri de acțiuni cu caracter sexual în mediul online;
- importanța nedistribuirii în mediul online a informațiilor personale și a celor ce țin de activitățile didactice organizate în timpul procesului educațional online.

La realizarea acestor activități, se va ține cont de prevederile curriculumului și pot fi utilizate și scenariile didactice elaborate de CI „La Stradă” în coordonare cu Ministerul Educației și Cercetării, disponibile pe platforma www.siguronline.md, la rubrica Educatori/profesori, resurse didactice.

Dirigintele va realiza următoarele activități:

a) În cazul în care nu predă disciplina *Dezvoltare personală*, realizează anual, cel puțin două activități cu referire la protecția și siguranța online, conform planului de activitate anual al instituției de învățământ, în acord cu particularitățile educaționale ale clasei, cu specificul vârstei și cu interesele/solicitările elevilor, în colaborare cu alte instituții și organizații.

b) La ședințele cu părinții, în funcție de specificul de vârstă al copiilor, discută despre:

- comportamentele copiilor în mediul online în funcție de vârstă și posibilele riscuri asociate acestora;
- importanța comunicării prietenoase a părinților cu copiii despre interesele în mediul online, conținuturile publicate și/sau distribuite, prietenii în mediul online;
- observarea comportamentului copilului și a posibilelor semne că acesta ar putea trece printr-o situație neplăcută în mediul online/abuz în mediul online;
- resurse și informații despre siguranța online, precum și instrumente pentru a cere consiliere și ajutor în cazul unei situații/situații suspecte de abuz a copilului în mediul online.

c) Monitorizează comportamentul elevilor în timpul activităților școlare și extrașcolare în mediul virtual;

d) Observă sistematic bunăstarea copilului, evaluează, planifică și realizează intervenția primară.

2.3. Resurse și instrumente pentru cadre didactice și elevi de raportare a cazurilor de violență în mediul online

– Cadrele didactice vor informa elevii despre faptul că orice conținut online (mesaj, comentariu, fotografie, video etc.) care îi aparține și a fost distribuit fără acordul său, inclusiv mesajele denigratoare sau jignitoare, acțiunile de intimidare, conturile false create cu datele sale personale, acțiunile de șantaj, comentariile urâte sau cu tentă sexuală pot fi înlăturate prin raportarea acestora pe platforma unde au fost publicate. Fiecare serviciu sau platformă online are reguli și termeni de utilizare, proceduri de raportare a conținutului abuziv online.

Cadrele didactice vor informa elevii despre serviciile alternative de raportare și consiliere online în situații de abuz online, cum ar fi www.siguronline.md – serviciu de consiliere online a copiilor în situație de abuz online.

Elevii vor fi orientați să comunice dirigintelui despre orice îngrijorare pe care o au referitor la o situație proprie în mediul online sau referitoare la un coleg.

În cazul desfășurării procesului educațional la distanță/online, cadrele didactice vor urma prevederile *Metodologiei privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, aprobate prin Ordinul MECC nr. 351 din 19.03.2020*.

Dirigintele va examina toate cazurile suspecte de violență față de copil în mediul virtual și în funcție de situația identificată, va aplica următoarele strategii de intervenție, conform scenariilor descrise mai jos:

a. Cadrul didactic află despre un caz suspect de violență online asupra copilului¹:

Caz mai puțin grav de violență online

- Distribuirea unor fotografii redactate ale copilului, meme-uri pentru a-l prezenta într-o ipostază deranjantă;
- Publicarea unor comentarii neplăcute la postările copilului pe rețele sociale din partea colegilor sau semenilor;
- Primirea unui mesaj neplăcut de la cineva etc.

Cadrul didactic va întreprinde următoarele acțiuni:

1. Va discuta cu elevul ce a trecut prin această experiență de violență;
2. Va recomanda copilului să raporteze comentariul, fotografia, conținutul neplăcut pe platforma web pe care a fost publicat și să blocheze utilizatorul/utilizatorii care manifestă comportamente răutăcioase, dacă sunt persoane necunoscute;
3. Va anunța despre această situație administrația instituției de învățământ/persoana responsabilă desemnată din cadrul instituției;
4. Va avea discuții constructive cu alți elevi implicați în situație;
5. Va informa părinții copilului supus situației de violență despre acțiunile comise față de el, consecințele acestora, măsurile întreprinse de angajații instituției de învățământ și va încuraja părintele să nu pedepsească copilul și să nu-l blameze, dar dimpotrivă să-l ajute să depășească această situație.
6. Va observa și monitoriza continuu comportamentul și starea emoțională a copilului/copiilor;
7. În cazul în care inițiatorul violenței este un copil din aceeași clasă, va discuta și cu acel elev și cu părinții acestuia, conform procedurilor aplicabile în cazurile de violență în instituția de învățământ;
8. La necesitate, va implica un psiholog în lucrul cu elevii/copiii implicați în situație.

Caz de gravitate medie de violență online

- În Internet, pe rețele de socializare au fost distribuite minciuni, bârfe, lucruri urâte despre copil;
- Copilul primește mesaje jignitoare de la persoane necunoscute sau conturi false;

¹ La clasificarea cazurilor de violență online s-a ținut cont de categoriile privind gravitatea situațiilor de bullying stabilite în studiul privind Bullying-ul în rândul adolescenților din Republica Moldova, realizat de Sociopolis, la cererea UNICEF Moldova, Chișinău 2019.

- Publicarea fără acordul copilului a unor fotografii ce îl reprezintă în ipostaze intime (de ex. în lenjerie intimă ori în costum de baie);
- Au fost create conturi false cu datele persoanele ale copilului.

Cadrul didactic va întreprinde următoarele acțiuni:

1. Va discuta cu elevul care a trecut prin această experiență de violență;
2. Va sesiza administrația instituției de învățământ și coordonatorul acțiunilor de prevenire, identificare, raportare, referire și asistență în cazurile de violență față de copii;
3. Va recomanda copilului să raporteze conținuturile publicate sau distribuite pe platforma web;
4. Dacă situația are legătură cu un caz de bullying sau violență în instituția de învățământ, va aborda toți actorii implicați conform procedurilor aplicabile în cazurile de violență în instituția de învățământ;
5. Va informa părinții copilului supus situației de violență despre acțiunile comise față de el, consecințele acestora, măsurile întreprinse de angajații instituției de învățământ și va încuraja părintele să nu pedepsească copilul și să nu-l blameze, dar dimpotrivă să-l ajute să depășească această situație;
6. La necesitate, va implica un psiholog în lucrul cu elevii/copiii implicați în situație.
7. În caz de necesitate, va referi la servicii copilul și părinții acestuia.

Caz grav de violență online

- A fost amenințat pe Internet, pe rețele de socializare, de către persoane pe care le cunoaște sau de către persoane necunoscute;
- În Internet, pe rețele de socializare, s-au făcut glume la adresa copilului, cu tentă sexuală sau a primit unele comentarii, propuneri sau conținuturi (imagini foto sau video) cu caracter sexual;
- Publicarea în mediul online a unor fotografii sau video ce reprezintă copilul în ipostaze sexuale (fără lenjerie intimă, simulând sau implicat în acțiuni cu caracter sexual etc.);
- Amenințarea sau șantajul copilului cu distribuirea unor informații compromițătoare despre acesta în schimbul unor acțiuni cu caracter sexual etc.

Cadrul didactic va întreprinde următoarele acțiuni:

1. Va discuta cu elevul ce a trecut prin această experiență de violență;
2. Va anunța imediat administrația instituției și coordonatorul acțiunilor de prevenire, identificare, raportare, referire și asistență în cazurile de violență față de copii;
3. Psihologul școlar va pregăti un plan de lucru cu clasa de elevi în care a avut loc situația.
4. Va informa părinții copilului supus situației de violență despre acțiunile comise față de el, consecințele acestora, măsurile întreprinse de angajații instituției de învățământ și va încuraja părintele să nu pedepsească copilul și să nu-l blameze, dar dimpotrivă să-l ajute să depășească această situație;
5. Va informa elevii și părinții despre posibilitățile de accesare a Serviciilor de asistență psihologică și de sănătate, de dezvoltare personală și socială etc.;
6. Instituția de învățământ va colabora cu organele competente și/sau cu servicii de consiliere și raportare pentru a preveni alte posibile situații de abuz online în timpul lecțiilor la distanță sau în afara acestora.

Personalul didactic va aplica aceleași principii și reguli de comunicare cu copilul victimă a unei situații de violență online ca și în cazurile violenței în instituția de învățământ.

- În cazul producerii unui incident, administrația instituției de învățământ va informa organul local de specialitate în domeniul învățământului despre acțiunile întreprinse imediat/cine a fost informat;
- Urmare a incidentului, instituția de învățământ:
 - va realiza o anchetă internă;
 - va realiza discuții cu copii/părinții cu dirigințele și psihologul instituției/specialistul SAP;
 - va informa organele locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDI) despre măsurile întreprinse;

- va asigura informarea copiilor despre asistența oferită de serviciul Telefonul copilului 116111 (afișarea telefonului copilului în instituție), siguronline.md și 12plus.md;
- va asigura întocmirea și transmiterea autorității tutelare locale a fișei de sesizare a cazului de abuz, neglijare, exploatare sau trafic al copilului și a copiei fișei coordonatorului VNET, în cazul în care fișa în termen de 24 ore nu a fost transmisă autorității tutelare locale cu mențiunea cauzei netransmiterii.

Cadrele didactice vor informa elevii că în caz de abuz online, aceștia pot fi consultați gratuit, inclusiv în mod anonim, prin următoarele modalități:

- Telefonul copilului: 116-111
- Web site: siguronline.md, 12plus.md

În cazul în care a fost identificată o problemă, un caz de abuz online asupra elevului, profesorul îl RAPORTEAZĂ prin următoarele modalități:

- Anunțarea incidentului administrației instituției/persoanei responsabile desemnate de conducerea instituției de învățământ;
- Anunțarea organelor abilitate prin una din mijloacele:
- Telefon: 116-111; (022) 577-177; 112;
- E-mail: diii.ini@igp.gov.md
- Web site: siguronline.md, 12plus.md, politia.md

**Necomunicarea cazurilor de abuz în mediul online asupra elevilor
facilitează victimizarea copiilor de către abuzator.**

În spatele unui copil-victimă întotdeauna sunt și alți copii abuzați.

Capitolul 3.

STRATEGII ȘI INSTRUMENTE MANAGERIALE SPECIFICE IMPLEMENTĂRII STANDARDDELOR DE PROTECȚIE ȘI SIGURANȚĂ A COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE

3.1 Planul de Dezvoltare al Instituției

Școlile au multe politici, însă acestea sunt eficiente numai dacă reflectă ce se întâmplă în cadrul instituțional, în modul în care membrii acelei instituții acționează și intervin și nu rămân doar niște cuvinte scrise în regulamente la care nu au acces principalii beneficiari. De asemenea, este important ca politicile să fie revizuite în mod regulat - acest lucru este valabil cu atât mai mult în cazul abordării siguranței online, dat fiind dinamismul în acest domeniu.

Planificarea managerială în domeniul implementării *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* se realizează la nivel *strategic* și *operațional*. Astfel, atât *Planul de Dezvoltare al Instituției*, cât și *Planul anual de activitate al instituției* va include obiective, activități și indicatori de performanță în acest context.

Planul de Dezvoltare al Instituției poate conține următoarele aspecte specifice pentru asigurarea protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online:

a) *Contextul legislativ și normativ*. Se precizează principalele acte legislative și normative ce reglementează activitatea instituției de învățământ pe toate dimensiunile și domeniile sale de activitate, inclusiv pe dimensiunea asigurării protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online: Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului, Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general, Metodologia de evaluare a cadrelor cu rol de conducere din învățământul general, Standarde de competență a cadrelor cu rol de conducere din învățământul general etc.

b) *Pașaportul instituției*. În acest compartiment se caracterizează instituția de învățământ din diverse perspective, inclusiv managementul, capacitatea instituțională, competența personalului în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online, gradul de asigurare al elevilor și al familiilor acestora cu tehnologii digitale, nivelul lor de competență în domeniul educației pentru siguranță în mediul online etc.

c) *Misiunea*. Acesta este un angajament al întregii echipe manageriale și didactice în raport cu traseul de formare, în condiții de *protecție, siguranță și bunăstare*, a personalității cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate. Se recomandă a preciza clar sistemul de valori care ghidează acțiunile colectivului în procesul de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online.

d) *Diagnoza mediului intern și extern*. Se va realiza inclusiv în conformitate cu *Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online*. Cea mai potrivită metodă pentru analiza mediului intern este tehnica SWOT, respectiv vor fi determinate „punctele tari”, „punctele slabe”, „oportunitățile” și „amenințările”, în conformitate cu cele trei domenii: *Management, Capacitate instituțională, Curriculum/proces educațional*, având drept reper indicatorii și descriptorii. În consecință, Planul de dezvoltare trebuie să prevadă direcții de activitate pentru consolidarea punctelor tari, îmbunătățirea punctelor

slabe, anihilarea riscurilor și valorificarea oportunităților în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

f) *Scopurile strategice.* Sunt stabilite pentru o perioadă de 3-5 ani, ele urmând a fi transformate în programe și activități concrete. Instituțiile de învățământ își pot formula pe dimensiunea sănătății, siguranței și protecției tuturor copiilor/elevilor un scop strategic sau, în funcție de situația reală, ar putea fi formulat un obiectiv, spre exemplu: Asigurarea protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online pe toată durata programului educațional.

g) *Strategia de dezvoltare a instituției (pentru 5 ani).* Aceasta cuprinde: obiectivele derivate din scopul strategic/obiectivul general, activitățile concrete specifice fiecărui obiectiv, resursele (umane, timp, spațiu, financiare, informaționale, parteneriat etc.) necesare pentru realizarea eficientă a activităților, indicatorii de performanță.

În domeniul de referință vizat ar putea fi proiectate, spre exemplu, obiective și activități luând la bază recomandările ce urmează în tabelul de mai jos:

OBIECTIV GENERAL: Asigurarea protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online pe toată durata programului educațional.			
Obiective specifice	Acțiuni/Activități	Responsabil Parteneri Termen de realizare	Indicatori de performanță
O ¹ Crearea tuturor condițiilor <i>manage-riale</i> optime pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online pe toată durata programului educațional.	A^{1.1}Elaborarea/Actualizarea Planului de dezvoltare a instituției, Planului de activitate al instituției de învățământ și a programelor operaționale din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. A^{1.2} Organizarea procesului de consultare și implicare a elevilor, părinților în procesul decizional privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. A^{1.3} Actualizarea Regulamentului de ordine internă, fișelor de post, contractelor de muncă ale angajaților din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. A^{1.4} Organizarea ședințelor de informare a angajaților instituției, elevilor și părinților despre procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii. A^{1.5} Monitorizarea procesului de identificare și examinare a cazurilor suspecte/potențiale de violență/abuz în mediul online și offline și implementarea procedurii de intervenție și raportare.		I^{1.1}Planul de dezvoltare, Planul de activitate al instituției de învățământ și programele operaționale includ obiective și acțiuni/activități specifice protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online, consultate cu elevii și părinții. I^{1.2}Codul de conduită și regulile de comunicare, interacțiune și colaborare pe platforme online și social media sunt operaționalizate în documentele interne ce vizează activitatea cu personalul. I^{1.3} Toți angajații instituției, precum și elevii și părinții, cunosc procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii. I^{1.4} Cadrele didactice pot să identifice semnele unui abus în mediul online și să intervină corect, astfel încât acțiunile sale să nu fie în detrimentul copilului.

	A ^{1.6} Organizarea ședințelor de asistență metodologică a angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. A ^{1.7} Organizarea ședințelor de informare a copiilor/elevilor despre modul de accesare și funcționare a mijloacelor pentru raportarea cazurilor și a serviciilor de consiliere și suport. A ^{1.8} Evaluarea gradului de satisfacție al elevilor privind siguranța și protecția copiilor/elevilor în mediul online.		I ^{1.5} Toți copiii/elevii cunosc instrumentele accesibile de raportare a cazurilor de violență/abuz în mediul online din partea semenilor/adulților, precum și lista serviciilor de consiliere și suport pe care le pot accesa. I ^{1.6} Cel puțin 80% dintre părinții cunosc procedurile interne de siguranță online, aplicabile în școală. I ^{1.7} Cel puțin 80% dintre elevi sunt satisfăcuți de eforturile și rezultatele colectivului în domeniul siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.
O² Consolidarea capacității instituționale și a competenței personalului în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online.	A ^{2.1} Asigurarea instituției cu infrastructura și ecosistemul digital pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online. A ^{2.2} Monitorizarea siguranței instrumentelor digitale, a platformelor web, a rețelei wi-fi, a conținuturilor produselor media, a dispozitivelor digitale aplicate în procesul educațional. A ^{2.3} Organizarea activităților de asistență și suport a tuturor membrilor comunității școlare în vederea utilizării în condiții de siguranță a platformelor și al comunicării educaționale online. A ^{2.4} Organizarea activităților metodice de formare a competențelor personalului în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online.		I ^{2.1} Instituția deține infrastructură, tehnologii, instrumente digitale, resurse online, platforme web sigure, rețea wi-fi accesibilă și securizată, produse media sigure și incluzive. I ^{2.2} Toate cadrele didactice (100%) pot să identifice semnele unui abuz în mediul online și să intervină corect, astfel încât acțiunile lor să nu fie în detrimentul copilului. I ^{2.3} Toate instrumentele digitale, platformele web, produsele media și dispozitivele digitale utilizate în cadrul activităților educaționale sunt sigure. I ^{2.4} Toți părinții (100%) au acces la resurse informaționale despre educația copilului în domeniul siguranței online.

O³ Crearea <i>condițiilor curriculare</i> optime pentru proiectarea și organizarea activităților educative formale, nonformale și informale, cu implicarea familiei, a partenerilor, în contextul educației pentru siguranța în mediul online.	A ^{3.1.} Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online. A ^{3.2.} Organizarea activităților de consiliere psihologică a copiilor/elevilor în mediul online de către psihologi/diriginți/cadre didactice de sprijin. A ^{3.3.} Asigurarea procesului educațional cu ghiduri/instrucțiuni metodologice, recomandări, variate tipuri de resurse cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online. A ^{3.4.} Organizarea activităților de informare și suport a părinților în domeniul educației pentru siguranța în mediul online. A ^{3.5.} Implicarea familiei/reprezentanților legali ai copiilor/părinților în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online. A ^{3.6.} Valorificarea parteneriatelor cu sectorul public și privat în vederea dezvoltării capacității instituției, a abilităților cadrelor didactice în domeniul siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	I ^{3.1.} În instituția de învățământ se desfășoară un spectru variat de activități în cadrul programului curricular sau extracurricular cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online. I ^{3.2.} În cadrul activităților/ lecțiilor sunt abordate subiecte relevante și adaptate vârstei copiilor, se promovează axarea pe soluții pentru situațiile problematice în mediul online și strategii de gestionare a acestora. I ^{3.3.} Cel puțin 80% dintre elevi demonstrează competențe în domeniul educației pentru siguranța în mediul online. I ^{3.4.} Se aplică instrumente de prevenție, se acordă servicii de consiliere psihologică copiilor/elevilor în mediul online. I ^{3.5.} Sunt disponibile ghiduri/instrucțiuni metodologice, recomandări, variate tipuri de resurse cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online. I ^{3.6.} Cel puțin 80% dintre părinții cunosc subiectele despre siguranța online discutate la școală și continuă acasă analiza informației furnizate elevilor la școală. I ^{3.7.} Există cel puțin 2-3 contracte/acorduri de colaborare/parteneriat cu donatori/APL/ONG-uri pe dimensiunea siguranței copiilor/elevilor în mediul online. I ^{3.8.} Există un nucleu de cel puțin 2-3 persoane-resursă care participă la instruirea părinților privind educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online.
--	---	--

3.2 Planul anual de activitate al instituției de învățământ

Planul anual de activitate al instituției de învățământ (cu specificarea elementelor pentru asigurarea protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online) poate avea următoarea structură:

- a) *Viziunea instituției*
- b) *Misiunea instituției*
- c) *Scopuri strategice*
- d) *Analiza activității pentru anul precedent* (tehnica SWOT pe dimensiunea asigurării protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online, cu evidențierea aspectelor forte/realizărilor/performanțelor, a aspectelor ce urmează a fi îmbunătățite, a oportunităților majore și a riscurilor).
- e) *Obiective generale pentru anul curent*. Acestea se selectează din Strategia de realizare a planului de dezvoltare strategică, cu eventuale completări, se întemeiază având la bază documentele naționale de politică educațională, standarde în domeniu și cuprind/se referă la cele trei domenii funcționale: *management, capacitate instituțională, curriculum/proces educațional*.
- f) *Planul tactic*:

Acțiuni/ Activități	Resurse			Indicatori de performanță/ realizare Dovezi
	Termene	Responsabilități Parteneri	Costuri/ Materiale/ Resurse informaționale de reper	
Obiectivul 1.				

- g) *Anexe: Programe de activitate:*

Anexa 1. Programul de activitate al Comisiilor metodice ale cadrelor didactice, inclusiv cu aspecte ce țin de formarea cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online.

Anexa 2. Programul de activitate al Comisiei metodice a diriginților, inclusiv cu aspecte ce țin de formarea diriginților în domeniul protecției și siguranței tuturor copiilor/elevilor în mediul online etc.

Atragem atenția la:

- Corectitudinea formulării obiectivelor generale;
- Întemeierea obiectivelor generale pe rezultatele obținute și nerealizările din anul precedent;
- Corectitudinea obiectivelor specifice:
 - Caracterul *logic și coerent* al obiectivelor specifice în raport cu obiectivele generale;
 - Caracterul *măsurabil* al obiectivelor specifice (se stabilesc prin cifre, astfel încât să nu poată exista îndoială asupra îndeplinirii sau neîndeplinirii lor);
 - Caracterul *temporal* al obiectivelor specifice (trebuie să se specifice un interval de timp sau termen pentru realizarea obiectivului);
 - Caracterul *economic* al obiectivelor specifice (beneficiile lor trebuie să fie mai mari decât costurile implementării lor);
 - Caracterul *inteligibil* al obiectivelor specifice (trebuie să fie exprimate în termeni clari și concizi, astfel încât să fie înțelese fără echivoc).

- Relevanța activităților preconizate în raport cu obiectivele specifice;
- Corectitudinea formulării indicatorilor de performanță/de realizare.

Pentru implementarea *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online* recomandăm echipei manageriale promovarea diverselor activități de formare continuă a personalului didactic, cu abordarea problematicii în acest domeniu de referință. Pentru aceasta poate fi elaborată *Strategia instituțională de formare profesională continuă a cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online*. Drept reper pentru elaborarea acestei strategii, pot servi recomandările ce urmează:

Obiectiv: Dezvoltarea sistemului de competențe în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online ale tuturor cadrelor didactice din instituție către anul				
Obiective specifice	Activități	Grup-țintă	Termene	Indicatori de performanță
1. Identificarea nevoilor de formare profesională continuă a cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	- Elaborarea și aplicarea instrumentelor de identificare a nevoilor de formare profesională continuă a cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Desfășurarea asistențelor/interacțiunilor în contextul identificării punctelor forte și a oportunităților de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Chestionarea elevilor, părinților privind expectanțele lor în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	Directorul adjunct, șefi de catedră Directorul adjunct, șefi de catedră, cadre didactice cu experiență în domeniu Directorul adjunct	mai septembrie	- Este elaborat tabloul sinoptic al nevoilor de formare profesională continuă a cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Fiecare cadru didactic a elaborat <i>Planul individual de dezvoltare profesională</i> în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
2. Organizarea activităților de formare continuă a cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	- Studierea experienței avansate în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/elevilor; - Desfășurarea ședințelor comisiilor metodice în problema educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/elevilor; - Desfășurarea consiliului pedagogic în problema protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Organizarea activităților de dezvoltare a sistemului de competențe ale specialiștilor tineri în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/elevilor; - Organizarea meselor rotunde în problema protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	Directorul adjunct, șefi de catedră, cadrele didactice formatori interni, Directorul adjunct, cadrele didactice cu experiență în domeniu, cadrele didactice debutante	septembrie pe parcursul anului pe parcursul anului pe parcursul anului pe parcursul anului	- Activitățile de parteneriat pedagogic sunt relevante pentru nevoile profesionale ale cadrelor didactice; - În activitățile de parteneriat pedagogic s-au implicat cel puțin 80% din numărul total de cadre didactice.

3.Monitorizarea implementării la clasă a bunelor practici în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/ elevilor.	- Asistarea la lecții de către directorul adjunct și cadrele didactice cu experiență avansată în contextul identificării nivelului de implementare de către cadrele didactice la clasa de elevi a bunelor practici învățate; - Consilierea și orientarea metodologică a profesorilor în contextul implementării bunelor practici în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/ elevilor; - Aplicarea chestionarelor pentru identificarea opiniei elevilor în contextul promovării de către cadrele didactice a bunelor practici în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/ elevilor.	Directorul adjunct Directorul adjunct, cadrele didactice cu experiență în domeniu Directorul adjunct, elevii (clase de liceu)	noiembrie-decembrie	- Procesul de monitorizare este asigurat cu instrumente de monitorizare; - Cel puțin 70% din numărul total de cadre didactice implementează bunele practici în domeniul educației pentru siguranța în mediul online a copiilor/elevilor.
4.Evaluarea competențelor cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	- Desfășurarea asistențelor, interasiistențelor în contextul evaluării competențelor cadrelor didactice în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Analiza performanțelor elevilor în domeniul educației pentru siguranța în mediul online.	Directorul adjunct, cadrele didactice cu experiență în domeniu, elevii	decembrie-mai	- Cel puțin 70% dintre cadrele didactice demonstrează competență în domeniul protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Performanțele elevilor în domeniul educației pentru siguranța în mediul online au crescut cu cel puțin 25%.

În continuare vom prezenta exemple de bune practici în domeniul implementării *Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online*.

Secvențe din Planul de dezvoltare instituțională din perspectiva siguranței online (pentru instituția de tip liceal)**Componenta RESURSE UMANE**

Probleme	Obiective	Acțiuni	Responsabili	Indicatori de performanță
Personalul didactic și nedidactic este insuficient pregătit în domeniul asigurării protecției și siguranței în mediul online.	- Formarea/ creșterea competențelor personalului; - Identificarea oportunităților de formare continuă a cadrelor didactice.	- Evaluarea, analiza rezultatelor evaluării și identificarea necesităților de formare; - Elaborarea și implementarea Planului de formare continuă a cadrelor didactice în domeniul siguranței online; - Delegarea cadrelor didactice la cursuri/stagii de formare; - Organizarea formărilor în domeniul siguranței online în instituția de învățământ.	Directorul; Directorii adjuncți; Responsabilii de comisii metodice.	Program de formare elaborat; Nr. cadre formate; Nr. ore parcurse.

Componenta CURRICULUM

Probleme	Obiective	Acțiuni	Responsabili	Indicatori de performanță
Dificultăți în integrarea subiectului siguranței online în cadrul orelor	Planificarea, dezvoltarea și instituționalizarea unor practici pozitive de lucru	- Organizarea atelierelor practice; - Identificarea și evidențierea celor mai reușite modele de valorificare a curriculumului; - Promovarea/ diseminarea practicilor.	Directorul liceului Director adjunct/ responsabilul de protecția și siguranța online (PSO)	Nr. lecțiilor desfășurate cu abordarea subiectului siguranței online Nr. subiectelor abordate

Componenta ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ

Probleme	Obiective	Acțiuni	Responsabili	Indicatori de performanță
Activitățile extrașcolare organizate nu țin cont de necesitățile și interesele tuturor copiilor.	Identificarea cererii și necesităților de activități extrașcolare.	- Aplicarea chestionarelor de identificare a necesităților; - Elaborarea unui Plan de acțiuni pentru satisfacerea necesităților în activități extracurriculare; - Organizarea activităților extrașcolare.	Directorul Directorii adjuncți Diriginții Responsabilul de PSO	Chestionare aplicate și date procesate Necesități identificate Nr. activităților desfășurate

Componenta DEZVOLTAREA BAZEI DIDACTICE ȘI MATERIALE

Probleme	Obiective	Acțiuni	Responsabili	Indicatori de performanță
Echipamentele tehnice nu corespund ca număr și caracteristici tehnice necesităților reale.	Modernizarea bazei didactice	• Evaluarea și identificarea necesităților concrete; • Elaborarea Planului de dotare a cabinetelor de studii cu calculatoare, videoproiectoare, ecrane, table interactive; • Procurarea tehnicii de calcul noi, conform necesităților; • Procurarea softurilor educaționale, <i>inclusiv pentru asigurarea filtrării conținuturilor din mediul online</i>	Directorul Cadrele didactice Responsabilul PSO	Nr. unități de tehnică înlocuită Nr. săli dotate Nr. calculatoarelor cu soft instalat

3.3 Regulamentul de ordine internă al instituției

Regulamentul de ordine internă al instituției stabilește modul de organizare a activității și a disciplinei de muncă în cadrul acestei instituții și se bazează pe următoarele acte normative:

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul Muncii al Republicii Moldova;
- Codul Educației al Republicii Moldova;
- Statutul instituției;
- Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II.

Regulamentul intern al instituției este un act juridic care se întocmește în fiecare unitate, cu consultarea reprezentanților/salariaților, și se aprobă prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului.

Regulamentul intern al instituției nu poate cuprinde prevederi care contravin legislației în vigoare, clauzelor convențiilor colective și ale contractului colectiv de muncă.

Prin regulamentul intern al instituției nu se pot stabili limitări ale drepturilor individuale sau colective ale salariaților.

Regulamentul intern al instituției trebuie să conțină următoarele prevederi:

- a) securitatea și sănătatea în muncă în cadrul instituției;
- b) respectarea principiului nediscriminării, eliminarea hărțuirii sexuale și a oricărei forme de lezare a demnității în muncă;
- c) drepturile, obligațiile și răspunderea angajatorului și ale salariaților;
- d) disciplina muncii în unitate;
- e) abaterile disciplinare și sancțiunile aplicabile potrivit legislației în vigoare;
- f) procedura disciplinară;
- g) regimul de muncă și de odihnă.

Regulamentul intern al instituției poate cuprinde și alte reglementări privind raporturile de muncă în instituție.

Regulamentul intern al instituției se aduce la cunoștința salariaților, elevilor și părinților, sub semnătură, și produce efecte juridice pentru aceștia de la data încunoștințării.

Obligația familiarizării salariaților, sub semnătură, cu conținutul regulamentului intern al instituției trebuie îndeplinită de angajator în termen de cinci zile lucrătoare de la data aprobării regulamentului.

Modul de familiarizare a fiecărui salariat cu conținutul regulamentului intern al instituției se stabilește nemijlocit în textul acestuia.

Regulamentul intern se afișează în toate subdiviziunile structurale ale instituției.

Disciplina de muncă presupune respectarea strictă a ordinii interne de muncă și atitudinea conștientă, creatoare față de muncă, asigurarea calității și ridicarea productivității muncii. Disciplina muncii se asigură prin crearea condițiilor organizatorice și economice necesare pentru realizarea obligațiilor funcționale, precum și prin recompensă pentru muncă conștiincioasă și măsuri de înrăurire disciplinară și obștească în caz de comitere a abaterilor disciplinare.

Regulile ordinii interne de muncă au scopul să contribuie la întărirea disciplinei de muncă, organizarea muncii, folosirea rațională a timpului de muncă și la sporirea calității muncii.

Regulile de disciplină și activitate internă stabilite se aplică tuturor angajaților.

Problemele legate de aplicarea regulilor ordinii interne de muncă sunt soluționate de către administrația instituției în cazurile necesare prin consultarea prealabilă a comitetului sindical, precum și de către colectivul de muncă, corespunzător împuternicirilor ce-i revin.

La capitolul - Organele de conducere și personalul instituției din Regulamentul de ordine internă a instituției, la secțiunea Comisia metodică a diriginților s-a completat cu:

Comisia metodică a diriginților are următoarele atribuții:

- organizează, monitorizează și desfășoară activități privind asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

La secțiunea Personal didactic s-a completat cu:

Personalul didactic are următoarele obligații:

- să asigure securitatea vieții și sănătății elevilor în cadrul lecțiilor și activităților extrașcolare offline/online (cercuri pe interese, tabere specializate, excursii etc).

Coordonatorul de Siguranță Online are următoarele atribuții:

- să respecte prevederile Codului de etică al cadrelor didactice, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării;
- să participe la programe de formare continuă, în conformitate cu specificul activității și cu reglementările în vigoare pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- să cunoască, să împărtășească și să promoveze idealului educațional, principiile fundamentale ale educației, politică educațională a statului;
- să promoveze implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online;
- să fie membru a echipei la elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online;
- să informeze toți angajații, elevii și părinții cu procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii;
- să ofere asistență metodologică angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;
- să identifice și să examineze cazuri suspecte/potențiale cazuri de violență/abuz în mediul online (cyberbulling, sexting, sextortion, phishing și alte situații de risc);
- să implementeze proceduri de intervenție și raportare;
- să asigure legături cu autoritățile locale /centrale în privința măsurilor specifice de protecție și siguranță a copilului în mediul online.

ANEXE

Anexa 1. Model de Plan anual de activitate al Instituției

Plan de activitate pentru anul de studiu 2022-2023

(extras din Plan, secvențe în vederea implementării Standardelor de protecție a siguranței online)

Dimensiuni	Obiective specifice	Activități preconizate	Responsabil	Perioada de realizare	Indicatori de rezultat
SĂNĂTATE, SIGURANȚĂ, PROTECȚIE	Domeniul: MANAGEMENT				
	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online/offline prin operaționalizarea <i>politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> în actele reglatoare / proceduri interne din cadrul instituției	Actualizarea documentelor de dezvoltare strategică a instituției în vederea asigurării protecției și siguranței online a copiilor/elevilor în mediul online. Revizuirea Politicii de protecție a copilului în instituție, prin includerea aspectelor ce vizează protecția în mediul online.	Administrația, șefii comisiilor metodice, CDS, logoped, psiholog	August 2022	Politica de protecție a copilului în instituție actualizată din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online
		Actualizarea documentelor interne privind includerea prevederilor despre responsabilitățile și obligațiile privind asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online, codul de conduită, modul de comunicare, interacțiune, colaborare pe platforme online și media: - Regulamentul de activitate al instituției; - Fișele de post; - Contractele de muncă ale angajaților; - Alte reglementări.	Administrația instituției	August - septembrie 2022	Regulamentul intern de activitate al instituției actualizat Fișele de post actualizate Contractele de muncă ale angajaților actualizate

Domeniul: CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
Asigurarea infrastructurii și a ecosistemului digital pentru securitatea și protecția copiilor/elevilor în mediu online	Securizarea rețelei wi-fi prin setarea filtrelor de conținut.	Coordonator SO* Operatori naționali de telefonie mobilă	Septembrie – noiembrie 2022	Rețea wi-fi accesibilă și securizată
	Stabilirea regulilor de utilizare a poștei electronice, a rețelelor sociale, a telefoanelor mobile și altor dispozitive digitale în procesul educațional.	Coordonator SO Administrația instituției	Septembrie – octombrie 2022	Politica de protecție a copilului din instituție
	Organizarea activităților cu privire la informarea cadrelor didactice despre regulile de utilizare a poștei electronice, a rețelelor sociale, a telefoanelor mobile și altor dispozitive digitale în procesul educațional.	Coordonator SO cu implicarea instituțiilor specializate	Octombrie – noiembrie 2022	Număr de cursuri/webinare/ traininguri organizate cu implicarea instituțiilor specializate
Domeniul: CURRICULUM/PROCES EDUCAȚIONAL				
Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online	Promovarea siguranței online prin prisma proiectelor de lungă și scurtă durată la disciplinele de bază și opționale.	Cadre didactice Șefii comisiilor metodice	Pe parcursul anului	Proiectele de lungă și scurtă durată valorifică conținuturile, sarcinile, activitățile, produsele educaționale sensibile din perspectiva siguranței online
	Actualizarea fișelor de asistență cu indicatori privind formarea conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.	Administrația instituției, șefii Comisiilor metodice	Septembrie 2022	Fișa de asistență a lecției/activității extrașcolare
	Desfășurarea Lunarului Securității Cibernetică.	Comisia metodică a științelor exacte	Octombrie 2022	Suport didactic, informativ, oferit elevilor și părinților Planul activităților educative Produse elaborate Proiecte de activități de prevenire, evaluare și intervenție Ghiduri/instrucțiuni metodologice specifice educației pentru siguranța online
	Desfășurarea activităților în cadrul Zilei Internaționale a Siguranței online.	Diriginții de clase, cadrele didactice	Februarie 2023	Număr participanți Produse elaborate Rezultate testelor online
	Organizarea unui concurs anual în contextul marcatii Zilei Siguranței pe Internet.	Administrația instituției Coordonator SO	Martie 2023	Regulamentul de desfășurare a concursului

PARTICIPAREA DEMOCRATICĂ	Domeniul: MANAGEMENT				
	Implicarea tuturor angajaților, elevilor, familiilor, partenerilor și comunității în procesul decizional	Consultarea opiniei elevilor, părinților, personalului didactic, partenerilor în procesul de elaborare a Planului de învățământ privind asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	Administrația instituției	August - Septembrie 2022	Audieri și dezbateri publice a Planului de activitate al instituției de învățământ pentru consultarea opiniei elevilor, părinților, personalului didactic, partenerilor Contracte/acorduri de colaborare/parteneriat cu donatori/APL/ONG-uri Procese verbale
		Implicarea elevilor, părinților, personalului didactic, partenerilor în procesul de elaborare/completare a Politicii de protecție a copilului în instituție.	Administrația instituției Coordonator SO	Octombrie 2022	Chestionare aplicate cu privire la asigurarea protecției copiilor/elevilor în mediul online
		Elaborarea mecanismului de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților pe dimensiunea siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.	Administrația instituției Coordonator SO	Martie 2023	Chestionare de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților elaborate
		Evaluarea gradului de satisfacție al elevilor/părinților pe dimensiunea siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.	Coordonator SO Diriginții	Aprilie 2023	Chestionare de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților, completate online sau offline
		Implicarea elevilor, părinților în activități extrașcolare la nivel local, național și internațional. Monitorizarea respectării diversității culturale, etnice, lingvistice, religioase în toate activitățile desfășurate.	Administrația Coordonator SO	Pe tot parcursul anului	Planul activităților educative Politica protecției copilului Chestionare
	Promovarea respectului diversității culturale, etnice, lingvistice, religioase prin Politici de protecție a copilului și alte acte reglatoare privind siguranța în mediul online				

PARTICIPAREA DEMOCRATICĂ	Domeniul : CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
	Aplicarea procedurilor specifice, accesibile și transparente de participare a structurilor asociative ale elevilor, părinților la elaborarea proiectelor funcționale ale instituției în educația pentru siguranța în mediul online	Disponibilitatea mijloacelor de comunicare, prin intermediul cărora elevii își pot exprima opinia cu privire la siguranța online.	Administrația instituției Coordonator SO Cadre didactice Președintele CE	Pe tot cursul anului	Sondaje publice Panoul informativ Procese verbale a discuțiilor dirijate Articole/opinii publicate în revista școlară
	Domeniul: CURRICULUM/PROCES EDUCAȚIONAL				
	Implicarea elevilor, părinților/reprezentanților legali ai copiilor în educația pentru siguranța în mediul online	Desfășurarea activităților de informare/instruire a părinților/ reprezentanților legali ai copiilor privind siguranța copiilor în mediul online: Activitate tematică: „Cum utilizează copiii rețelele sociale” Oferire a serviciilor de consiliere psihopedagogice pentru părinți cu genericul „Comunicarea online. Ce trebuie să știe copilul meu”.	Administrația Diriginții Director adjunct pentru educație Psiholog școlar	Pe tot cursul anului Noiembrie 2022	Număr activități desfășurate Număr părinți implicați Resurse informaționale pentru părinți despre educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online Lista serviciilor de consiliere, suport și ajutor Rapoarte, procese verbale Comisiei părinților Planul activităților și ședințelor cu părinții Procese verbale

PARTICIPAREA DEMOCRATICĂ	Abordarea subiectelor siguranței copiilor/elevilor în mediul online în cadrul activităților Consiliului Elevilor din instituție(CE): - Masă rotundă „Da sau NU”; - Atelier de discuții „Reputația mea online”.	Coordonator SO Președinte al CE ²	Noiembrie 2022	Activități desfășurate Produse elaborate Număr participanți Procese verbale
	Desfășurarea activităților de promovare a SO de către CE: Organizarea Concursului de desene pentru elevi la tema „Utilizarea Internetului în mod util și sigur” Concurs de eseuri/poezie la subiectul „Beneficiile și riscurile în mediul online”.	Coordonator SO	Februarie 2023	Activități desfășurate Număr participanți Produse elaborate
	Avantajele și capcanele vieții digitale (ciclul gimnazial) Oră de dezbateri. Activitate între grupurile de clase.	Diriginții, director adj. educație,	Martie, 2023	Număr participanți Produse elaborate
	Promovarea respectului valorilor naționale și ale minorităților etnice, religioase sau de altă natură în activitățile curriculare și extracurriculare în mediul online.	Administrația Cadrele didactice Coordonator SO	Pe tot parcursul anului	Plan de activitate al instituției Politica de protecție a copilului Număr participanți

INCLUZIUNE	Domeniul: MANAGEMENT				
	Elaborarea și aplicarea mecanismelor de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime / potențiale victime ale violenței/ abuzului în mediul online	Seminar tematic pentru cadre didactice „Tipuri de violență/abuz online și proceduri/ mecanisme de intervenție a angajaților instituției de învățământ”.	Coordonatorul SO cu implicarea directorului adjunct pe educație, dirigintilor/ cadrelor didactice/ cadrului didactic de sprijin/ psihologului școlar/ asistentului medical	Octombrie 2022	Fișe de sesizare în caz de violență online completate Instrumente de monitorizare aplicate Rapoarte semestriale Rapoarte anuale
		Aplicarea mecanismelor de monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online .	Coordonatorul SO în comun cu directorul adjunct pe educație, dirigintii, psihologul școlar	Semestrial	Număr activități desfășurate Lista mijloacelor de raportare a cazurilor și lista de servicii de consiliere și suport prezentată elevilor și plasată pe panoul informativ al instituției, site-ul instituției, pagina Facebook etc.
		Desfășurarea activităților de informare a elevilor cu privire la mijloacele pentru raportarea cazurilor, lista de servicii de consiliere și suport disponibile.	Coordonator SO, dirigintii	Octombrie 2022 Februarie 2022	Produse elaborate Număr participanți

Domeniul : CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
Asigurarea ecosistemului digital pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online	Valorificarea conținuturilor produselor media în procesul educațional privind corectitudinea și punerea în aplicare a particularităților de vârstă ale elevilor.	Administrația instituției Cadrele didactice	Pe tot cursul anului	Produse media sigure și incluzive Planul de activitate a subdiviziunilor (Comisii metodice la discipline, Comisia dirigintilor etc.) Proiectele de lungă și scurtă durată a unităților de învățare (platforme, instrumente) Planul de activitate al psihologului școlar Informații, instrucțiuni, mijloace și instrumente de raportare a cazurilor de violență în mediul online
Domeniul: CURRICULUM/PROCES EDUCAȚIONAL				
Formarea comportamentelor online responsabile față de sine și față de alții, precum și dezvoltarea abilităților de identificare a semnelor unor situații de risc, identificând pași siguri și soluții de evitare a riscurilor	Activități de adoptare a unui comportament indulgent și prietenos între semeni cu scopul susținerii unui coleg/colege care a avut de suferit în urma compromiterii reputației în mediul online: - Masă rotundă: „Imaginea online pozitivă și starea de bine a utilizatorului”; - Training: „Bullying-ul - fenomen școlar”.	Coordonator SO Diriginții de clasă Psihologul școlar Cadrul didactic de sprijin	Pe tot cursul anului	Suport didactic informativ oferit elevilor Fișe, prezentări, produse elaborate Materialele activității

EFICIENȚA EDUCAȚIONALĂ	Domeniul: MANAGEMENT				
	Monitorizarea gradului de satisfacție al beneficiarilor cu privire la <i>politicile de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> adoptate și implementate de către instituție.	Aplicarea chestionarelor de diagnosticare cu privire la <i>Politica de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> adoptate și implementate de către instituție.	Administrația Coordonator SO	Semestrial	Politica de Protecție a copilului în instituție Chestionar aplicat Procese verbale
		Aplicarea chestionarelor de diagnosticare privind evaluarea gradului de satisfacție al elevilor/părinților cu privire la <i>/politica de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> adoptate și implementate de către instituție.			Chestionar aplicat Procese verbale Produse elaborate
	Domeniul : CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
	Formarea competențelor personalului (managerial, didactic, didactic auxiliar, nedidactic) privind aplicarea în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online	Seminar practic: „Utilizarea platformelor educaționale online în condiții de siguranță”.	Echipa managerială/ cadrele didactice/ alte persoane competente	Octombrie-noiembrie 2022	Seminar desfășurat Număr participanți Agenda seminarului
Seminar metodic: „Selectarea și utilizarea produselor media în corespundere cu particularitățile de vârstă ale elevilor”.		Echipa managerială/ cadrele didactice/ alte persoane competente	Ianuarie 2023	Seminar desfășurat Număr de participanți	
Implicarea cadrelor didactice în programe de mentorat, schimb de bune practici, diseminarea experienței în domeniul siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.		Coordonator SO, Șefii comisiilor metodice	Pe parcursul anului	Numărul activităților la care au participat cadrele didactice Agende ale activităților/obiectivelor Lista participanților	

SENSIBILITATE LA GEN	Domeniul: CURRICULUM/PROCES EDUCAȚIONAL				
	Fortificarea capacității cadrelor didactice cu privire la abordarea subiectului siguranței copiilor/ elevilor în mediul online prin prisma curriculumului	Formarea sistemului de competențe specifice, inclusiv: de creare și gestionare a identității online; de gestionare corectă și responsabilă a imaginii și reputației online propriie/a altor utilizatori; de gestionare a situațiilor de expunere la conținuturi online cu caracter dăunător sau ilegal în mediul online; de comunicare constructivă și interacțiune în mediul online, valorificând instrumentele digitale în mod responsabil; de gestionare a situațiilor de hărțuiri în mediul online; de relaționare responsabilă în mediul online; de prevenire și reziliență la abuzul sexual online.	Administrația Șefii comisiilor metodice și membrii Coordonator SO	Pe tot cursul anului	Proiectele de lungă și scurtă durată Fișa de asistență a lecției/activității extrașcolare Suport didactic, informativ, oferit elevilor și părinților (fișe, prezentări, webograme) Proiecte de activități de prevenire, evaluare și intervenție Materialele/produsele elaborate
	Valorificarea parteneriatelor în asigurarea protecției copiilor/elevilor în mediul online	Stabilirea parteneriatelor cu sectorul public și privat în vederea dezvoltării capacității instituției, abilităților cadrelor didactice în domeniul siguranței copiilor/ elevilor în mediul online.	Administrația instituției Coordonator SO	Pe tot cursul anului	Număr de parteneriate stabilite Număr cadre didactice membri ai comunității „INTERSECȚIE Zona sigură online”
	Domeniul: MANAGEMENT				
	Administrația instituției asigură echitatea de gen în activitățile curriculare și extra curriculare în mediul online	Promovarea și diseminarea bunelor practici în asigurarea echității de gen în mediul online.	Administrația Coordonator SO	Pe tot cursul anului	Politica de protecție a copilului Lista serviciilor de consiliere, suport și ajutor Procese verbale

SENSIBILITATE LA GEN	Domeniul: MANAGEMENT				
	Administrația instituției asigură echitatea de gen în activitățile curriculare și extra curriculare în mediul online	Promovarea și diseminarea bunelor practici în asigurarea echității de gen în mediul online.	Administrația Coordonator SO	Pe tot parcursul anului	Politica de protecție a copilului Lista serviciilor de consiliere, suport și ajutor Procese verbale
	Domeniul: CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ				
	Formarea cadrelor didactice în vederea echității de gen în mediul online. Asigurarea spațiilor școlare adecvate particularităților de gen	Valorificarea conținuturilor produselor media, în procesul educațional privind echitatea de gen.	Administrația Coordonator SO	Pe tot parcursul anului	Politica de protecție a copilului
	Domeniul: CURRICULUM/PROCES EDUCAȚIONAL				
	Dezvoltarea la elevi a competențelor de identificare a comportamentelor agresive ale utilizatorilor în mediul online	Activități de promovare a toleranței, egalității și echității între băieți și fete în mediul online.	Coordonator SO Diriginții de clasă	Noembrie	Proiectele activităților Produse elaborate
	Determinarea efectelor negative și consecințele cyberbullying-ului în viața reală, acțiunile de intervenție și raportare a comportamentelor de hărțuire în mediul online	Utilizarea în desfășurarea procesului educațional online a metodologiilor didactice care încurajează, sprijină, și stimulează participarea echitabilă atât a fetelor cât și a băieților.	Coordonator SO Șefii comisiilor metodice	Pe tot parcursul anului	Planuri de activitate Rapoarte Procese-verbale Produse digitale elaborate

Anexa 2. Plan de activitate al Coordonatorului de Siguranță online al copilului în instituție (Model)**Obiective:**

- Formarea aptitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în mediul virtual;
- Securizarea accesului copiilor la platformele și instrumentele web utilizate în procesul educațional;
- Formarea de comportamente online centrate pe respect, responsabilitate și evaluare a posibilelor riscuri;
- Promovarea activităților de educație pentru siguranță în mediul online;
- Oferirea de asistență metodologică pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online;

Nr. d/o	Tematică	Resurse umane	Resurse materiale	Responsabili	Monitorizează și aprobă	Termeni	Indicatori de performanță
1.	1. Familiarizarea cadrelor didactice cu Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. 2. Conceptul de siguranță în mediul online. 3. Educația pentru siguranța online în clasele primare și gimnaziale. 4. Completarea chestionarelor privind protecția și siguranța elevilor în mediul online.	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice Compania Sociopolis	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Coordonator	Septembrie	- Coordonatorul din instituție oferă asistență metodologică angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online; - Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online este parte componentă a documentelor de dezvoltare strategică; - Dezvoltarea abilităților de gândire critică a elevilor în mediul online;
2.	1. Competențele de navigare în siguranță la treapta primară și gimnaziu. 2. Informarea elevilor cu privire la serviciul de consiliere a copiilor în situații de abuz online pe portalul https://siguronline.md 3. Masă rotundă: „Relații și comunicare în mediul online”.	Coordonator Consiliul Elevilor Diriginții de clasă	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonatorul Diriginții de clasă Cadrele didactice	Coordonator	Octombrie	

3.	1. Activități didactice la clasă privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online. 2. Ședințe tematice cu părinții privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online. 3. Atelier: „Imaginea și reputația în mediul online”	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Noiembrie	- Cadrele didactice promovează activități de educație pentru siguranță în mediul online, demonstrând competențele de bază; - Echipa managerială/cadrele didactice/alte persoane competente oferă servicii de asistență, suport pentru utilizarea platformelor, comunicarea educațională online în condiții de siguranță; - Copiii/elevii li se pun la dispoziție mijloace pentru raportarea cazurilor și lista de servicii de consiliere și suport disponibile;
4.	1. Masă rotundă: „Cyberbullying sau hărțuirea în mediul online” 2. Activități didactice la clasă privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online.	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Decembrie	
5.	1. Atelier: „De la încredere la pericole reale. Sexting” 2. Activități didactice la clasă privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online. 3. Promovarea utilizării Internetului într-un mod util și sigur în contextul Zilei Europene a Siguranței pe Internet.	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Februarie	
6.	1. Masă rotundă: „Sextortion (șantajul sexual). De la o relație online la o acțiune ilegală” 2. Activități didactice la clasă privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online.	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Martie	

7.	1. Atelier: „Abuzul sexual în mediul online”. 2. Activități didactice la clasă privind securitatea și siguranța copiilor în mediul online.	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online	Coordonator	Coordonator Diriginții de clasă Cadrele didactice	Aprilie	
8.	1. Raportul anual de activitate. 2. Opinii și sugestii privind proiectarea activităților pentru anul următor de studii.	Coordonator	Planul de activitate Ghidul pentru siguranța copiilor în mediul online Standarde pentru protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online	Coordonator	Coordonator	Mai	

Anexa 3. Extras din Programul de activitate al Comisiilor Metodice (CM) (Model)

Activități orientative	Termen de realizare	Parteneri	Indicatori de realizare
Comisia metodică a Claselor primare			
Comunicarea cu prietenii în mediul online.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevi, psiholog, cl. I-IV	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Mediul online și utilizatorii.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevi cl. I-IV	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Imagini bune. Imagini rele.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevi cl. I-IV	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Prietenii în mediul online. Proiecte eTwinning.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevi cl. I-IV	Valorificarea parteneriatelor locale, naționale, internaționale în contextul asigurării protecției copiilor/elevilor în mediul online.
Imaginea mea online.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevi cl. III	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Cyberbullying sau hărțuirea în mediul online.	Septembrie-mai	Șef CM Diriginți, psiholog, profesori, elevi cl. III	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime / potențiale victime ale violenței/ abuzului în mediul online (cyberbullying, sexting, phishing, sextortion etc.).
Dezbateri în clasa a IV-a A: „Învățăm să delimităm în comunicarea online”.	Septembrie	Șef CM Diriginți, profesori elevi cl. IV	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.
Integrarea tehnologiilor digitale în procesul educațional și asigurarea siguranței online a elevilor.	Septembrie - mai	Șef CM Diriginți, profesori, elevii	Formarea competențelor personalului (managerial, didactic, didactic auxiliar, nedidactic) în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online.

Promovarea utilizării Internetului într-un mod util și sigur în contextul Zilei Europene a Siguranței pe Internet (activități la nivel de clasă și de instituție). Ore tematice la nivel de clasă, concursul desenelor, eseurilor, masă rotundă cu participarea claselor primare.	Februarie	Șef CM Diriginți, profesori, elevi cl. I-IV	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.
Comisia metodică - Limbă și comunicare			
Comunicarea cu prietenii online	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, psiholog, elevi, cl. V-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Cyberbullying sau hărțuirea în mediul online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, psiholog, elevi, cl. V-XII	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime / potențiale victime ale violenței/ abuzului în mediul online (cyberbullying, sexting, phishing, sextortion etc.).
Training: „Utilizarea Internetului în mod util și sigur”.	Ianuarie	Șef CM, cadru didactic, elevi	Formarea competențelor personalului (managerial, didactic, didactic auxiliar, nedidactic) în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online.
Mediul Online oferă siguranță pentru copilul meu? Avantaje și Dezavantaje.	Noiembrie	Șef CM, cadru didactic, elevi	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Comisia metodică - Socio-umane, chimie și biologie			
Comunicarea cu prietenii online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, psiholog, părinți cl. V-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Masa rotundă – „Cyberbullying: Ce este și cum îi punem capăt?”	Martie	Profesorii din cadrul comisiei metodice, psihologul școlar	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.
Relații și comunicare în mediul online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, părinți cl. VI-XII	Implicarea familiei/tutorilor/părinților în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online.
Despre încredere și pericole reale. Sexting.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. IX-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.

Masă rotundă: „Implementarea TIC în cadrul orelor de istorie”.	Decembrie	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. XI	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.
Utilizarea Internetului în mod util și sigur.	Ianuarie	Șef CM Cadru didactic, părinți, elevi, cl. VI	Implicarea familiei/tutorilor/părinților în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online
Comisia metodică – Matematica, fizica și informatica			
Comunicarea cu prietenii online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, psiholog, elevi, cl. V-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Promovarea utilizării Internetului într-un mod util și sigur în contextul Zilei Europene a Siguranței pe Internet (activități la nivel de clasă și de instituție). Ore tematice la nivel de clasă, concursul desenelor, eseurilor, masă rotundă cu participarea claselor liceale.	Februarie	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. X-XII	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.
Comisia metodică – Arte, tehnologii și sport			
Cyberbullying.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, psiholog, cl. VI-XII	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online (cyberbullying, sexting, phishing, sextortion etc.).
Comunicarea cu prietenii online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, elevi, cl. VI-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. Implicarea familiei/tutorilor/părinților în educația copiilor/elevilor pentru siguranța în mediul online.
Comunicarea constructivă, prietenoasă și respectuoasă cu scopul prevenirii situațiilor de cyberbullying.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. VI-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
Comunicarea cu persoane necunoscute și riscul întâlnirilor offline.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. VI-XII	

Comisia Metodică - Consiliere și dezvoltare personală				
Imaginea mea online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, elevi, cl. VI-XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. Validarea parteneriatelor locale, naționale, internaționale în contextul asigurării protecției copiilor/elevilor în mediul online.	
Comunicarea cu prietenii în mediul online. Proiecte eTwinning.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, părinți, psiholog, elevi, cl. VI-XII	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online (cyberbullying, sexting, phishing, sextortion etc.).	
Cyberbullying sau hărțuirea în mediul online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, psiholog, elevi, cl. V-XII	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/potențiale victime ale violenței/abuzului în mediul online	
Reputația online.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. V-XII	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.	
De la încredere la pericole reale. Sexting.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. VIII – XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	
Relații și comunicare în mediul online. Sextortion.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. VIII – XII	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.	
Sextortion (șantajul sexual). De la o relație la o acțiune ilegală.	Septembrie-mai	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. IX – XII	Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.	
Eficiența utilizării tehnologiilor informaționale în procesul educațional.	Februarie	Șefi CM, elevi, cl. V-XII	Promovarea activităților educative formale, non-formale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/elevilor în mediul online.	
Promovarea utilizării Internetului într-un mod util și sigur în contextul Zilei Europene a Siguranței pe Internet (activități la nivel de clasă și de instituție). Ore tematice la nivel de clasă, concursul desenelor, eseurilor, masă rotundă cu participarea claselor gimnaziale.	Februarie	Șef CM Cadru didactic, elevi, cl. V-IX		

Anexa 4. Plan de activitate al psihologului școlar (Model)

Având misiunea de a facilita adaptarea copiilor la mediul educațional și de a maximiza potențialul de participare școlară și socială, psihologul exercită următoarele sarcini de bază:

- evaluare: raportarea la normele și standardele existente, prin aplicarea diferitor metode, instrumente specifice pentru a estima nivelul de dezvoltare a proceselor psihice, precum și personalitatea copilului în ansamblu;
- asistență: consultarea, consilierea, acompanierea copiilor care prezintă anumite probleme de ordin psihologic și/sau comportamental, diminuării și eliminării acestora;
- prevenirea intrării copiilor în situații de dificultate;
- asistență, consiliere a cadrelor didactice, părinților sau reprezentanților acestora, altor adulți care lucrează cu copiii.

Psihologul școlar își va desfășura activitatea în baza planurilor de activitate, elaborate în consens cu politicile instituționale privind suportul educațional.

Extras din planul de activitate al psihologului școlar.

Compartiment	Activități orientative	Termen de realizare	Parteneri	Indicatori de realizare
Siguranța online a elevilor	Discuție dirijată: „Prietenii în mediul online”	Februarie – martie	Diriginte, elevi a claselor primare și gimnaziale în cadrul orelor de dezvoltare personală.	Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime/ potențial victime ale violenței/ abuzului în mediul online.
	Comunicarea cu prietenii în mediul online. Mediul online și utilizatorii. Imaginea mea online.	Ianuarie-mai	Diriginți/cadre didactice/cadrul didactic de sprijin/ directorul adjunct pe educație/ asistentul medical	Aplicarea instrumentelor de prevenție (note informative, teste, fișe), acordarea consilierii psihologice elevilor în mediul online

Anexa 5. Plan de activitate al Cadrului didactic de sprijin (CDS)

Extras din planul de activitate al CDS (Model)

Compartiment	Activități orientative	Termen de realizare	Parteneri	Indicatori de realizare
Siguranța online a elevilor	Joc didactic: „Da sau Nu” Descoperire ghidată: „Cine sunt utilizatorii”	Decembrie	CDS Învățătorii, diriginții	Formarea competențelor elevilor în domeniul securității în mediul online.
	Discuție dirijată: „Regulile utilizatorului copil”	Ianuarie	Diriginții	Promovarea activităților educative în contextul formării conștiinței și a comportamentului responsabil al elevilor în mediul online.
	Mediul online și utilizatorii.	Septembrie - mai	CDS Învățătorii, diriginții	Protecția integrității fizice, emoționale, sexuale a elevilor în mediul online.
	Comunicarea cu prietenii în mediul online.			
	Imagini bune. Imagini rele.			
	Prietenii în mediul online.			

Anexa 6. Politica de protecție a copilului (Model)

I.Î. Instituția Publică

Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Taraclia, raionul Căușeni

POLITICA DE PROTECȚIE A COPILULUI

Pentru anul de studii 2022-2023

DECLARAȚIA SCRISĂ. Angajamentul scris al instituției de a proteja copiii de toate formele de violență.

Violența în instituțiile de învățământ este o problemă globală și are consecințe grave. Din cauza violenței copii sunt lipsiți de posibilitatea de a-și realiza pe deplin dreptul la educație, *drept urmare*,

Instituția Publică Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” recunoaște și își asumă responsabilitățile față de copii și drepturile lor, în special dreptul de a fi protejat de orice formă de violență. În realizarea acestei sarcini, instituția stabilește proceduri de identificare, evaluare, asistență, monitorizare și evidență a copiilor potențiale victime sau victime ale violenței.

LT „Ștefan cel Mare și Sfânt” va utiliza resursa profesională și organizațională de care dispune, sfera sa de influență socială, pentru întreprinderea unor acțiuni complexe și sistemice la adresa tuturor participanților la procesul educativ, în scopul formării unui model de comportament bazat pe respect și neacceptarea violenței în relațiile interpersonale și în activitatea comună.

Prezenta Politică este elaborată și se bazează pe prevederile Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului (CDC), ratificată de Republica Moldova la 26 ianuarie 1993 și legislația națională în domeniul protecției copilului (*Vezi Anexa nr.1: Acte normative*).

Datorită interacțiunii zilnice cu copiii, cadrele de conducere, cadrele didactice, didactice auxiliare și nedidactice sunt cel mai bine plasate pentru a constata semnele exterioare ale abuzului, schimbările comportamentale sau întârzierile în dezvoltarea copilului. Instituția nu este responsabilă însă de investigarea cazurilor de violență.

Definirea fenomenului violenței

Violența se deosebește de alte acțiuni prin faptul că poartă un caracter intenționat.

Prin violență înțelegem fenomenul definit în CDC și Comentariul General nr. 13 al Comitetului pentru Drepturile Copilului: „orice formă de violență fizică sau mintală, vătămare sau abuz, abandon sau neglijență, rele tratamente sau exploatare, inclusiv abuz sexual”.

Legislația națională definește violența împotriva copilului drept „forme de rele tratamente aplicate de către părinți/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul sau de către orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea sau moralitatea, care includ tipurile de violență definite în art. 2 din Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie” (art. 3, Legea nr. 140 din 14.06.2013 cu modificările ulterioare privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți). (*Vezi Anexa nr. 2: Definiția, formele de violență, semnele, indicatorii*)

Elementele de bază ale Politicii de Protecție a Copilului

Caracterul și răspândirea violenței în instituțiile de învățământ adesea reflectă situația generală din societate în domeniul violenței, care la rândul său, depinde de condițiile social-economice, normele culturale, tradiții și valori, existența legilor și respectarea lor. Respectiv, Politica de Protecție a Copilului (PPC) în cadrul liceului „Ștefan cel Mare și Sfânt” include trei elemente de bază:

I. Prevenire

Prevenirea violenței prin crearea în cadrul Instituției a unei atmosfere pozitive de predare/ învățare, sprijinirea și încurajarea copiilor (parte a prevenirii este considerat Codul de etică, dezvoltarea competențelor sociale, conștientizarea problemelor cu referire la violența împotriva copilului, precum și informarea adulților privind cadrul legal și responsabilitățile lor de protejare a copiilor).

II. Protecție

Protejarea copiilor prin respectarea procedurilor stabilite, asigurând instruirea și sprijinirea angajaților în vederea adoptării unei reacții corespunzătoare la apariția oricărei probleme ce implică protecția copilului.

III. Sprijin

Oferirea sprijinului necesar copiilor victime sau potențiale victime ale abuzului. Instituția recunoaște că un grad înalt de respect pentru propria persoană, încrederea în sine și în alte persoane, stabilirea relațiilor de prietenie și perspectiva clară de comunicare cu un adult de încredere sunt elemente importante pentru copii/elevi, care contribuie la prevenirea abuzului.

În realizarea Politicii, prin prisma celor trei elemente, Instituția realizează următoarele acțiuni:

1. Organizarea activităților de prevenire a violenței prin elaborarea unui plan de acțiuni. Planul va conține sprijin normativ și informațional pentru cadrele didactice, elevi și părinți, precum și responsabilitățile tuturor participanților la procesul educativ.
2. Monitorizarea activității de prevenire, identificare și intervenție în cazurile de abuz.
3. Informarea și instruirea personalului instituției privind violența în mediul educațional în vederea cunoașterii cauzelor, formelor de manifestare și consecințelor acestora.
4. Stabilirea și menținerea unui mediu educațional în care copiii/elevii se simt în siguranță, sunt încurajați să-și expună punctul de vedere și sunt ascultați.
5. Promovarea activităților care dezvoltă la copii abilitățile necesare pentru a preveni și a se proteja de abuz.
6. Aplicarea tehnicilor de comunicare care respectă demnitatea copiilor, într-un limbaj accesibil acestora.
7. Organizarea activităților care ajută elevii să-și dezvolte atitudini responsabile pentru viața de adult, inclusiv abilități parentale și de îngrijire a copiilor.

Principiile Politicii de Protecție a Copilului

Prezenta Politică se bazează pe următoarele principii:

1. Copiii au dreptul de a fi protejați de orice formă de abuz, neglijare, exploatare și trafic;
2. Bunăstarea copilului trebuie protejată și promovată;
3. Interesele superioare ale copilului trebuie să primeze atunci când există un conflict de interese;
4. Opinia copilului este crucială în prevenirea abuzului și protecția copilului de abuz, neglijare, exploatare și trafic;
5. Părinții, familia și alți reprezentanți legali au un rol esențial în asigurarea bunăstării copilului;
6. Recunoașterea importanței parteneriatului cu alte agenții/structuri cu atribuții în protecția copilului;
7. Recunoașterea drepturilor angajaților și voluntarilor de a beneficia de formare și suport privind aplicarea Politicii de Protecție a Copilului.

Destinatarii Politicii de Protecție a Copilului

Politica de Protecție a Copilului se referă la toți *angajații, voluntarii și oaspeții Instituției, precum și la persoanele care prestează temporar servicii și intră în contact cu copiii (personalul de la cantină, asistenții la orele deschise, părinții, formatori, partenerii, donatorii, reprezentanții mass-media etc.)*.

Este important ca fiecare angajat al instituției de învățământ să înțeleagă gradul său de responsabilitate referitor la acțiunile violente și să cunoască cum trebuie să acționeze pentru a le stopa atunci când observă o terță persoană care săvârșește sau încearcă să comită o acțiune violentă.

Copiii, părinții și reprezentanții legali sunt informați cu privire la sarcinile și responsabilitățile Instituției privind protecția copilului în conformitate cu procedurile în vigoare.

Instituția va elabora și va distribui o versiune prescurtată a PPC, adaptată pe înțelesul copiilor, care va include elementele esențiale pe care trebuie să le cunoască copiii și părinții acestora.

Părinții vor semna un acord informat pentru înțelegerea și respectarea PPC (*Vezi Anexa nr. 3: Acordul informat al părintelui pentru înțelegerea și respectarea PPC*). La cerere, părinții pot obține un exemplar complet al Politicii de Protecție a Copilului valabile în cadrul Instituției. Persoanele care asistă la lecții/activități în instituția de învățământ sunt informați referitor la Politica Instituției de Protecție a Copilului și semnează un acord informat (*Vezi Anexa nr. 4: Acordul informat al persoanelor care asistă la lecții, activități în instituția de învățământ*).

Aprobarea și revizuirea Politicii de Protecție a Copilului

Politica de Protecție a Copilului este revizuită anual și aprobată de Consiliul de Administrație. Respectarea Politicii este monitorizată de către Coordonatorul desemnat pentru protecția copilului (în continuare Coordonator) și prin evaluarea performanțelor profesionale ale angajaților.

Toți adulții care lucrează cu copiii/ii reprezintă au și responsabilitatea de a-i proteja. Cu toate acestea, există anumite persoane-cheie în cadrul Instituției care au responsabilități specifice stabilite de PPC. Numele și datele de contact ale celor care sunt responsabili de protecția copilului în anul curent sunt menționate în *Anexă nr.3*.

Directorul liceului este responsabil de adoptarea unor proceduri de angajare sigure. În procesul de recrutare și evaluare a angajaților se verifică toate cadrele și, în mod special, cele care se află în contact permanent cu copiii fără a fi supravegheați.

Directorul instituției numește prin ordin Coordonatorul pentru protecția copilului.

Coordonatorul este responsabil ca toate procedurile privind protecția copilului să fie respectate în cadrul Instituției, precum și să facă referiri, conform Instrucțiunilor intersectoriale, DE, Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din cadrul primăriei, Poliției, Centrului Medicilor de Familie din raion.

De asemenea, este în competența Coordonatorului să se asigure că întreg personalul instituției, inclusiv persoanele angajate temporar și voluntarii, sunt la curent cu procedurile interne în vigoare ale instituției și să ofere la solicitarea personalului consultanță și sprijin.

Directorul instituției și Coordonatorul prezintă un raport anual Consiliului de Administrație, explicând orice modificare adusă Politicii și procedurilor, inclusiv instruirile urmate de angajați, precum și alte subiecte relevante.

Directorul și/sau Coordonatorul solicită la necesitate asistență din partea specialiștilor DE/SAP.

Proceduri de recrutare a personalului

Coordonare, funcții și responsabilități

Toți adulții care lucrează cu copiii sau îi reprezintă au responsabilitatea de a-i proteja. Cu toate acestea, există anumite persoane-cheie în cadrul Instituției care au responsabilități specifice stabilite de PPC. Numele și datele de contact ale celor care sunt responsabili de protecția copilului în anul curent (*Vezi Anexa nr. 5: Persoanele de contact*).

Directorul Instituției este responsabil de:

- adoptarea unor proceduri de angajare sigure;
- verificarea tuturor cadrelor noi angajate și, în mod special, a celor care se află în contact permanent cu copiii fără a fi supravegheați;
- numirea prin ordin a Coordonatorului pentru protecția copilului.

Coordonatorul este responsabil de:

- respectarea procedurilor privind protecția copilului în cadrul instituției;
- asigurarea că întregul personal al instituției, inclusiv persoanele angajate temporar și voluntarii, sunt la curent cu procedurile interne în vigoare ale instituției;
- la solicitare, oferirea de consultanță și sprijin personalului.

În cazul în care, din anumite motive, Coordonatorul nu este disponibil, unul din membrii administrației Instituției își va asuma atribuțiile acestuia.

Directorul Instituției și Coordonatorul prezintă un raport anual Consiliului de Administrație, explicând orice modificare adusă Politicii și procedurilor, inclusiv instruirile urmate de angajați, precum și alte subiecte relevante. Directorul și/sau Coordonatorul solicită la necesitate asistență din partea specialiștilor SAP.

Managementul personalului, inclusiv auxiliar

Directorul Instituției este responsabil de elaborarea și implementarea unor proceduri adecvate de recrutare și selectare a personalului, bazate pe o analiză detaliată a responsabilităților fiecărei funcții și a gradului de interacțiune cu copii pentru fiecare funcție (stabilit de Coordonator).

Tot personalul Instituției și personalul suplimentar implicat în activități organizate de Instituție, ce interacționează în mod direct sau indirect cu copiii, va urma o procedură minuțioasă și standardizată de recrutare.

Instrucțiunile de bază

- Angajamentul Instituției privind protecția copiilor va figura în anunțul pentru ocuparea postului.
- Declarația de protecție a copilului și responsabilitățile specifice vor fi incluse în descrierea funcției.
- Candidații selectați în rezultatul unei trieri inițiale vor obține următoarea informație:
 - Versiune scurtă a PPC: declarația scrisă,
 - Codul de etică și procedura de raportare;
 - Formularul de declarație (anexa nr. 6);
 - În procesul de selectare, candidatului i se vor solicita următoarele informații:
 - Buletinul de identitate sau un alt act de identitate;
 - Actele de studii solicitate în anunțul pentru ocuparea postului, în original;
 - Prezentarea carnetului de muncă și verificarea istoricului profesional al candidatului;
- În cadrul interviului de angajare se vor discuta situații/aspecte referitoare la protecția copilului relevante pentru funcția dată, precum și detalii despre perioadele de inactivitate.

Instruirea și oferirea de suport personalului

Directorul Instituției se obligă să:

- a) stipuleze în regulamentele de activitate, contracte și în fișele de post ale salariaților, obligativitatea sesizării cazurilor de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului;
- b) informeze salariații despre prevederile prezentei proceduri la momentul angajării și la începutul fiecărui an școlar;

- c) pună la dispoziția salariaților fișe de sesizare **actualizate**, registre;
- d) să desemneze o persoană din rândul membrilor administrației instituției în calitate de coordonator al activităților de prevenire, identificare, raportare, referire și asistență în cazurile de abuz față de copii **în mediul offline/online**.

Toți angajații Instituției sunt informați constant cu privire la responsabilitățile și procedurile de protecție a copilului prin intermediul unor sesiuni de instruire și informare.

Este obligația directorului să aducă la cunoștința tuturor angajaților Politica de Protecție a Copilului și datele de contact ale Coordonatorului. Instruirile anuale contribuie la dezvoltarea/ îmbunătățirea competențelor necesare îndeplinirii eficiente a responsabilităților cu privire la protecția copilului.

Voluntarii și personalul angajat temporar care lucrează cu copiii în cadrul instituției sunt informați despre procedurile prevăzute privind protecția copilului și responsabilitățile pe care le au în acest domeniu.

Angajații primesc sprijinul necesar, în primul rând, din partea Coordonatorului și din partea membrilor echipei manageriale de fiecare dată când există probleme referitoare la protecția copilului.

Toți angajații cunosc prevederile Codului de etică al Instituției și primesc instrucțiuni cu privire la aplicarea comportamentală a acestuia. Aceste subiecte fac parte din programul de instruire inițială a angajaților.

Codul de Conduită

I. Codul de etică a personalului

În anumite circumstanțe, orice participant la procesul educațional poate fi implicat în violență. Potențial, orice elev poate deveni victimă, abuzator/agresor sau martor al violenței. Reieșind din acest fapt, Instituția noastră va aplica participanților procesului de interacțiune cu copiii prevederile Codului de etică și consideră drept inacceptabilă orice formă de violență săvârșită împotriva copiilor și recunoaște faptul că are datoria de a proteja copiii – de a-i menține în siguranță, de a promova bunăstarea lor și de a-i feri de cele mai răspândite forme de violență și vătămare, neglijare, violență fizică, psihologică/ emoțională și sexuală. Orice formă de comportament deviant ce contravine acestui Cod de etică trebuie să fie raportat superiorilor în funcție. În cazul unor situații care nu sunt prevăzute de prezentul Cod, administrația liceului are toată convingerea că reprezentanții săi vor apela la bunul simț și vor proceda în conformitate cu interesul superior al copilului.

II. Comportamente inacceptabile

Comportamente inacceptabile ale angajaților și partenerilor Instituției (părinți, voluntari, stagiați, formatori, asistenți, experți, parteneri, donatori, mass-media, adulți care intră în contact cu copiii în cadrul activităților Instituției, prestatori de servicii etc.) în relațiile cu copiii:

- lovirea sau aplicarea altor forme de abuz fizic față de copil sau incitarea unui copil să aplice violența asupra altui copil: îmbrânciri, palmui, pișcături, trântiri, tragere de păr sau urechi etc.
- abuzul emoțional: strigăte, umilire, luare în derâdere, intimidare, poreclire, înjurare, amenințare verbală, distrugerea obiectelor personale etc.
- impunerea sau incitarea unui copil de a se implica în orice fel de activitate sexuală (filme sau fotografii pornografice, relații sexuale, atingeri cu caracter sexual etc.).
- abuzul sexual: comportament fizic, verbal sau nonverbal de natură sexuală care creează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare, insultătoare, lezează demnitatea copilului (priviri, comentarii vulgare, glume indecente, aluzii, atingeri în locurile intime etc.).
- implicarea sau încurajarea practicării de către copii a activităților ilegale de orice gen. inclusiv exploatarea prin muncă, procurarea, comercializarea sau consumul de alcool, tutun sau droguri etc.

- tratamentul discriminatoriu: excluderea unor copii și favorizarea altora în bază de etnie, religie, limba vorbită, rezultatele la învățătură, statutul social al familiei, reputația părinților etc.
- petrecerea timpului unul la unul cu copilul (în sala de curs, camera de cămin, invitarea acasă sau în locuri izolate, vizite neînsoțite la domiciliu când copilul este singur acasă etc.). Deși Instituția recunoaște că activitățile unul la unul cu copii sunt uneori necesare, personalul/voluntarul nu trebuie să petreacă o perioadă prea îndelungată de timp de unul singur, în compania unui copil/tânăr. În cazul în care un adult trebuie să se întâlnească de unul singur cu un copil/tânăr, ușa trebuie să fie lăsată deschisă și un alt adult trebuie să fie informat despre desfășurarea acestei întâlniri sau acest lucru se poate întâmpla într-un spațiu public, care oferă suficientă protecție (de ex.: o bancă din curtea școlii, din holul instituției etc.).

III. Comportamente dezirabile

Este important ca, în relațiile cu copii, toți cei enumerați:

- să fie deschiși, să aibă o atitudine binevoitoare față de copii;
- să asculte copii și să ia opinia lor în considerare, să-i implice în luarea deciziilor;
- să păstreze confidențialitatea informațiilor despre copii, să nu divulge datele lor cu caracter personal (cu excepția cazului în care există obligația de raportare (intern, extern));

În această situație, prin confidențialitate se înțelege faptul că informația trebuie să fie împărtășită conform criteriului „doar persoanelor abilitate”, după cum este prevăzut în procedura de raportare. Confidențialitatea reprezintă un subiect ce necesită a fi discutat și înțeles în profunzime de către toți cei ce lucrează cu copii, în special în contextul protecției copilului. Singurul scop al confidențialității în această privință este de a proteja copilul. Membrii personalului nu vor garanta confidențialitatea și nu vor face promisiuni de păstrare a anumitor secrete ale elevului atunci când este vorba despre protecția copilului, deoarece dacă există o asemenea problemă, aceasta trebuie raportată Coordonatorului și, în caz de necesitate, investigată de organele abilitate.

- să intervină pentru a opri orice act de violență sau discriminare față de copii pe care îl observă și să-l raporteze responsabililor (conform procedurii de raportare);
- să încurajeze independența copiilor, dându-le sarcini pe care copii singuri le pot face, conform capacităților lor în evoluție;
- să organizeze mediul în care lucrează cu copii pentru a minimaliza riscurile de abuz: să asigure vizibilitatea și transparența activităților cu copii, să lase ușa deschisă, să invite alt adult (profesor, părinte) să ia parte la discuția cu copilul, să invite alți copii etc.;
- să discute cu copii despre protecția lor față de abuz, care sunt comportamentele acceptabile și cele inacceptabile și ce pot face ei înșiși în cazul în care apare o problemă.

IV. Principii aplicabile în cazul contactului fizic

1. Este necesar ca, în toate relațiile cu copii, personalul Instituției să mențină un echilibru între drepturile copilului și necesitatea unei intervenții.

2. Ca regulă generală, orice contact fizic între personalul Instituției și copil trebuie să fie ca răspuns la nevoile copilului și nu la nevoile adultului.

3. În timp ce contactul fizic poate fi folosit pentru confortul, liniștirea sau ajutarea unui copil, următorii factori trebuie evaluați cumulativ pentru a determina oportunitatea contactului fizic:

- este acceptat de copil,
- este deschis și nu secretos,
- este adecvat vârstei și gradului de dezvoltare a capacităților copilului.

4. Angajații Instituției nu trebuie să facă pentru un copil lucruri de natură personală pe care copilul le poate face singur.
5. Contactul fizic nepotrivit include, de asemenea, jocurile fizice dure și brutale, gâdilire, lupte etc.
6. Toți copiii trebuie tratați cu respect în aceeași măsură, favoritismul nu este acceptat.

V. Consecințele privind nerespectarea Codului de etică

Codul de etică este obligatoriu pentru personalul Instituției, precum și pentru oricine acționează în numele Instituției (așa cum este definit în declarația scrisă). Cazurile de încălcare a Codului de etică urmează a fi raportate în conformitate cu procedura de raportare prevăzută de prezentul document și pot avea drept consecință suspendarea provizorie, disciplinară, precum și rezilierea contractului pe motivul violării integrității fizice și/sau psihice a copilului (spre exemplu: contact sexual/încercare de a stabili un atare contact cu un copil; violență fizică; cazuri repetate de violență emoțională).

Personalul Instituției este încurajat să-și împărtășească preocupările privind propriul comportament și să comunice regulat propriile nevoi de instruire. Dorința de a face acest lucru este percepută ca un semn că persoana își asumă angajamentul de a garanta siguranța și bunăstarea copiilor, precum și că aceasta este pregătită să-și consolideze competențele. Instituția depune eforturi pentru a satisface necesitățile de instruire atât ale propriei echipe, cât și ale personalului suplimentar și cel al partenerilor. Toate persoanele care vin în contact cu copiii, dar nu au o relație contractuală cu Instituția, sunt informate cu privire la Codul de etică și necesitatea respectării acestuia, chiar dacă ele nu pot fi obligate să o facă (spre exemplu, părinții, jurnaliștii, prestatorii de servicii etc.). Cazurile de nerespectare a Codului de etică vor fi raportate superiorilor/managerilor acestora.

Este obligația Instituției de a informa imediat organele de poliție despre o eventuală infracțiune.

Pentru detalii cu privire la instrucțiunile de raportare în cazul apariției anumitor suspiciuni, poate fi consultată procedura de raportare, pe scurt: orice suspiciune de abuz asupra copilului observată sau comunicată de alte persoane trebuie raportată Coordonatorului din cadrul Instituției în conformitate cu procedura de raportare. Toate activitățile desfășurate în Instituție au ca scop diminuarea factorilor de risc pentru copii și adulți de a deveni victime sau autori ai violenței și consolidarea factorilor care îi protejează față de asemenea situații. Acțiunile de prevenire primară sunt adresate tuturor elevilor și urmăresc oferirea de informații și dezvoltarea de abilități de bază și atitudini cu referire la problema violenței și consecințele acesteia, în conformitate cu Metodologia de aplicare a Procedurii de organizare instituțională.

Competențele de prevenire a violenței au un caracter proactiv și sunt dezvoltate în cadrul tuturor disciplinelor școlare și prin activitățile extracurriculare și extrașcolare. Toate cadrele didactice sunt obligate să contribuie la dezvoltarea acestor competențe.

VI. Prevenirea violenței, dezvoltarea abilităților copiilor și părinților

Toate activitățile desfășurate în Instituție au ca scop diminuarea factorilor de risc pentru copii și adulți de a deveni victime sau autori ai violenței și consolidarea factorilor care îi protejează față de asemenea situații.

Acțiunile de prevenire primară sunt adresate tuturor elevilor și urmăresc oferirea de informații, dezvoltarea de abilități de bază și atitudini cu referire la problema violenței offline/online și consecințele acesteia, în conformitate cu Metodologia de aplicare a Procedurii de organizare instituțională.

Cunoștințele și competențele de prevenire a violenței au un caracter proactiv și sunt dezvoltate în cadrul tuturor disciplinelor școlare și prin activitățile extracurriculare. Toate cadrele didactice sunt obligate să contribuie la dezvoltarea acestor abilități.

Programele de educație parentală constituie o parte importantă a activității de prevenire primară a violenței față de copii. Instituția conștientizează rolul părinților în prevenirea violenței, de aceea contribuie la dezvoltarea abilităților parentale în cadrul ședințelor cu părinții, îi informează despre

drepturile copilului, Politica Instituției referitoare la protecția copilului și rolul fiecărui cetățean adult de a raporta cazurile suspectate sau cunoscute de abuz offline/online.

Instituția acordă o atenție sporită copiilor din grupuri cu risc sporit de a deveni victime ale violenței sau de a manifesta comportament violent. Prevenirea secundară are ca scop identificarea timpurie a factorilor de risc și prevenirea riscurilor de maltratare sau neglijare a copiilor.

Instituția ar putea fi singurul element stabil, sigur și predictibil în viața copilului aflat în situații de risc. În acest sens, Instituția susține elevii prin:

- a) Implementarea unui curriculum care încurajează dezvoltarea competențelor sociale, respectului de sine și motivarea elevilor.
- b) Adoptarea unui regulament care promovează un mediu pozitiv, încurajator și sigur, care transmite tuturor copiilor și adulților sentimentul de a fi respectat și apreciat.
- c) Promovarea consecventă a unei abordări acceptate de toți angajații, care presupune că aceștia întreprind toate acțiunile posibile pentru a convinge elevii că un anumit tip de comportament este inacceptabil/intolerabil, însă nu și persoana, potențialul acestuia fiind mereu valorificat.
- d) Conlucrarea regulată cu alți profesioniști și instituții/organizații care susțin copiii și familiile acestora.
- e) Stabilirea relațiilor de susținere și colaborare cu părinții ori de câte ori acest lucru este necesar în interesul superior al copilului.
- f) Desemnarea unui grup receptiv, compus din angajații instituției și ulterior instruirea și sprijinirea acestuia, pentru a putea reacționa profesionist în situații ce necesită protecția copilului.
- g) Recunoașterea faptului că, din punct de vedere statistic, copiii cu comportamente problematice și cei cu dizabilități sunt cei mai expuși la abuz. Astfel, angajații sunt extrem de vigilenți la semnele abuzului în cazul copiilor cu dizabilități grave și multiple și/sau cu probleme de ordin emoțional sau comportamental din instituție.
- h) Admiterea faptului că într-un mediu familial în care este prezentă violența domestică, abuzul de alcool și droguri, copiii se află de asemenea în situații de risc și ar putea avea nevoie de susținere și protecție.

Modalități de raportare a cazurilor de abuz de către copii, părinți/tutori

Directorul Instituției/Coordonatorul este obligat să pună la dispoziția copiilor informații, mijloace și instrumente, inclusiv care asigură anonimatul, specifice vârstei și gradului de maturitate al acestora pentru a raporta cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic din partea semenilor și din partea adulților în mediul **offline/online**.

Instituția informează sistematic copiii, tinerii și părinții acestora despre modalitățile prin care pot raporta cazurile de abuz față de copii. Această informație este oferită părinților în cadrul ședințelor organizatorice și ori de câte ori este solicitată. Copiii sunt informați ca parte a activităților de prevenire a violenței **offline/online**. Copiii și părinții trebuie să cunoască Coordonatorul, psihologul, asistentul social și instituțiile/serviciile din comunitate la care pot apela atunci când întâlnesc o dificultate, devin victime ale abuzului, neglijării, exploatării, traficului sau suspectează că un alt copil trece prin asemenea experiențe.

Datele de contact ale acestor persoane, inclusiv contactele de urgență (Coordonatorul pentru protecția copilului, poliție, serviciul medical de urgență, pompieri etc.), sunt actualizate cu regularitate și sunt disponibile în fiecare sală de curs.

Opinia copiilor este foarte importantă pentru Instituție. Aceasta tratează cu maximă seriozitate fiecare îngrijorare semnalată de copii sau părinți. Copiii se pot adresa oral, direct sau prin telefon, sau în scris, ori de câte ori se simt amenințați, intimidați, abuzați verbal sau fizic de semenii sau adulți, dirigintelui sau unui alt profesor în care au încredere, psihologului, Coordonatorului sau directorului Instituției.

Sesizarea despre cazurile de abuz poate avea loc atât în timpul orelor, cât și pe perioada recreațiilor, activităților extracurriculare sau extrașcolare.

Annual, Instituția consultă opinia copiilor și părinților prin intermediul unor chestionare anonime despre atmosfera din școală, relațiile cu personalul instituției și colegii, dificultățile pe care le întâlnesc în instituție, în familie și în alte medii.

Instituția pune la dispoziția copiilor și părinților **Boxa cu mesaje**, în care pot fi raportate îngrijorările referitoare la protecția copilului.

Conținutul **Boxei** este verificat zilnic de Coordonator, care examinează sesizările și, în funcție de conținutul acestora, stabilește un plan de acțiuni. Un rezumat al sesizărilor din Boxă este inclus în raportul anual referitor la implementarea Politicii de Protecție a Copilului.

Coordonatorul va avea grijă ca cei care au sesizat cazul să fie informați despre procesul de examinare și rezultatele sesizării, asigurând confidențialitatea.

Proceduri de identificare și raportare a abuzului

Orice salariat, voluntar sau oaspete al Instituției care deține informație despre un act de abuz, neglijare, exploatare, trafic este obligat să intervină pentru a-l stopa sau să solicite ajutor în cazul în care nu poate interveni de sine stătător.

Angajații, voluntarii sau oaspeții Instituției sunt obligați să raporteze imediat Coordonatorului orice caz de abuz sau suspiciune de abuz asupra copilului. Dacă Coordonatorul nu este disponibil, cazul urmează a fi raportat membrului administrației care deține cea mai înaltă funcție.

Coordonatorul urmează să refere cazurile grave suspecte de abuz *offline/online* autorității tutelare locale, în regim de urgență, prin telefon, iar în decurs de 24 ore să expedieze și fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului (anexa nr. 9).

Coordonatorul desemnează pentru fiecare caz în parte un angajat al Instituției care va realiza interviul de protecție a copilului în conformitate cu procedurile legale, ținând cont de vârsta și gradul lui de maturitate, pentru a constata, soluționa nevoile imediate ale acestuia, implicând, după caz, alți specialiști pentru soluționarea problemelor de sănătate, emoționale, altor probleme de relevanță majoră, inclusiv, în caz de necesitate, limitarea accesului presupusului abuzator la alți copii.

În cazurile de violență, exploatare, trafic al copilului, comise de cadrele didactice sau de alt personal al instituției de învățământ, Directorul Instituției informează suplimentar, în aceeași zi, Coordonatorul pentru protecția copilului din cadrul OLSD și Ministerul Educației.

De fiecare dată, Instituția aduce la cunoștința părinților sau altor reprezentanți legali intenția de a referi cazul unui copil autorității tutelare, cu excepția cazurilor în care divulgarea acestui lucru ar putea expune copilul unui grad sporit de risc, i-ar putea cauza prejudicii sau ar împiedica investigația. În aceste circumstanțe vor fi consultate autoritatea tutelară, asistentul social comunitar și organele de poliție.

Intervenția, asistența copiilor victime, colaborarea cu alte servicii

Directorul Instituției delegă, la solicitarea autorității tutelare, psihologul Instituției pentru a participa la lucrările comisiei multidisciplinare pentru examinarea sesizării și întocmirea planului individualizat de asistență. Psihologul delegat din partea Instituției trebuie să dețină informații complete cu privire la cazurile discutate și să fie împuternicit să ia decizii la sfârșitul ședinței.

Este responsabilitatea Coordonatorului să monitorizeze realizarea acțiunilor Instituției stabilite de către echipa multidisciplinară în planul individual de asistență, inclusiv monitorizarea frecvenței, bunăstării și siguranței copilului.

Cazurile mai puțin grave de violență fizică/psihologică între copii sunt soluționate în cadrul Instituției. Coordonatorul convoacă și ghidează activitatea grupului de lucru intrașcolar pentru examinarea cazului, în conformitate cu Metodologia de aplicare a Procedurii de organizare instituțională.

Managementul datelor cu caracter personal

Păstrarea datelor cu caracter personal este un element esențial al bunelor practici de protecție a copilului. Instituția stabilește clar necesitatea de a documenta orice suspiciune ce vizează un copil/elev sau mai mulți copii/elevi, statutul acestor informații și condițiile în care acestea urmează a fi transmise altor agenții.

În cazul în care un angajat dispune de informații cu privire la un potențial abuz sau observă semne/indicii ale abuzului, acesta trebuie să documenteze cazul cu acuratețe și cât mai curând posibil, precizând cele văzute sau menționate, contextualizând situația și oferind detalii privind data, timpul și locul producerii evenimentului, informații despre acțiunile întreprinse etc.

Cazurile suspecte de abuz, neglijare, exploatare, trafic offline/online al copilului sunt înregistrate de Instituție în Registrul de evidență a sesizărilor (Anexa nr. 3 la Ordinul ME nr. 77 din 22 februarie 2013). Instituția ține evidența Fișelor de sesizare expediate indicând destinatarul, data și ora înregistrării, data și ora expedierii, specialistul care a primit sesizarea și cel care a expediat-o.

Aceste documente sunt păstrate într-un dosar confidențial, separat de alte dosare, la care are acces doar Directorul Instituției și Coordonatorul. În același mod, din motive de protecție a copilului, urmează a fi păstrate toate informațiile cu privire la orice copil în proces de monitorizare.

În cazul în care un copil/elev este transferat la o altă instituție, se va face o copie a acestor documente care va fi expediată noii instituții, informațiile fiind marcate drept confidențiale și adresate Coordonatorului pentru Protecția Copilului din noua instituție.

Instituția oferă date cu caracter personal (caracteristica unui copil, certificatele de reușită academică, listele de copii etc.) numai la solicitarea în scris din partea instituțiilor abilitate. Instituția poate refuza oferirea acestor date, în baza Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal și prezentului document, dacă consideră că demersul este nejustificat.

Securitatea spațiilor

Asigurarea securității încăperilor, terenurilor și locurilor aferente este responsabilitatea Instituției și contribuie la prevenirea abuzului față de copii.

Instituția dispune de un registru de evidență a vizitatorilor, care este completat de către **lucrătorul tehnic responsabil**.

Oaspeții, vizitatorii Instituției nu vor fi lăsați singuri cu copiii. Instituția (directorul/ coordonatorul/ cadrul didactic, după caz) are responsabilitatea de a verifica temeiul vizitei și a se asigura că conținutul, materialele utilizate și distribuite de vizitatori sunt adecvate și nu comportă riscuri pentru protecția copilului.

Instituția nu implică elevii în supravegherea spațiilor, fiind conștientă că această practică poate pune în pericol atât siguranța lor, cât și a celorlalte persoane din instituție.

Dacă Instituția cunoaște despre existența unui ordin de restricție de urgență sau a unei ordonanțe de protecție în vigoare care împiedică pe cineva să aibă acces la un copil, o copie a acestui document va fi solicitată și păstrată de Instituție. Dacă persoana vizată nu respectă ordinul de restricție de urgență sau ordonanța de protecție, Coordonatorul va solicita intervenția organelor abilitate.

Instrucțiuni referitoare la comunicarea despre copii și drepturile lor

Comunicarea despre copii

Comunicarea Instituției cu reprezentanții mass-media în cazurile care se referă la copii este ghidată de prevederile Regulamentului aprobat prin Ordinul ME nr. 60 din 07 februarie 2014.

Cuvintele și părerile copiilor și tinerilor sunt importante pentru Instituție. Instituția le folosește pentru a înțelege mai bine ce probleme îi preocupă și pentru a le face cunoscute celorlalți, după caz. În aceste

scopuri, angajații Instituției discută cu copiii și uneori îi filmează sau îi fotografiază pentru a documenta mai bine situația. În materialele Instituției, copiii și tinerii apar într-o lumină pozitivă, fără a vorbi despre teme care îi fac să se simtă incomodați, rușinați, să re trăiască amintiri neplăcute. În cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă, care pot afecta sănătatea și bunăstarea copiilor (violență, accidente, infracțiuni, consumul de substanțe etc.), copiilor le este protejată identitatea (nu se dau detalii personale, cum sunt numele sau localitatea; se acoperă fața; se schimbă vocea).

Idacă în contextul unor evenimente Instituția organizează întâlniri ale copiilor cu mass-media, înainte de contactul cu copiii, Instituția informează jurnaliștii despre regulile de comunicare cu copiii, Politica Instituției de Protecție a Copilului și necesitatea protejării identității copiilor în cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă. De asemenea, Instituția pregătește copiii pentru întâlnirea cu jurnaliștii, le explică că este dreptul lor să discute cu presa, dar că nu sunt obligați să o facă, de aceea pot refuza să dea interviu în orice moment sau pot să nu răspundă la anumite întrebări. Reprezentanții Instituției sunt de față în timpul comunicării jurnaliștilor cu copiii (interviuri, filmări, sesiuni foto) și pot întrerupe interviul dacă este cazul.

În același timp, Instituția solicită părinților/altor reprezentanți legali un acord scris și copiilor un acord oral în cazul interviurilor și utilizării imaginilor (Anexa nr. 7). Instituția obține de fiecare dată acest acord înainte de interviu sau evenimentul în care sunt preluate imaginile.

Ghid pentru înregistrarea imaginilor de către Instituție

- Toți copiii trebuie să fie îmbrăcați adecvat. În situațiile când copiii sunt îmbrăcați sumar, vom acorda o atenție deosebită imaginilor pe care le selectăm.
- Imaginile înregistrate trebuie să se focalizeze pe o activitate (să surprindă o activitate) și, pe cât este posibil, să includă mai degrabă grupuri de copii, decât indivizi aparte.
- Ne vom asigura că fotografii sau cei care filmează nu sunt lăsați să petreacă timp cu copiii sau să aibă acces la copii fără supraveghere.
- Orice plângere sau îngrijorare referitoare la imagini inadecvate sau nepotrivite trebuie să fie raportată și înregistrată ca și suspiciune de abuz, conform procedurilor prezentei Politici.
- Ne vom asigura că imaginile sunt stocate într-un loc sigur, la care au acces doar persoanele autorizate.

Ghid pentru publicarea imaginilor de către Instituție

- Vom utiliza doar prenumele copiilor sau pseudonime; vom fi atenți să nu dezvăluim prea multe detalii despre locul aflării, școala sau hobby-ul copilului.
- Vom solicita permisiunea copilului de a utiliza imaginea lui.
- În mod obligatoriu vom obține acordul părintelui/îngrijitorului și îl vom informa despre ce, cum și unde vor fi folosite imaginile. Permisia primită de la adult va fi arhivată și păstrată pe un termen de trei ani.
- Vom încerca să selectăm imagini care reprezintă diverși copii – fete și băieți, de diferite vârste, abilități și grupuri etnice.
- Per ansamblu, imaginea trebuie să transmită demnitate, optimism, emoții pozitive, chiar și atunci când reflectă și o nevoie/problemă.
- Vom solicita sfatul unui specialist înaintea plasării imaginilor pe Internet.

Instituția nu subcontractează servicii de înregistrare a imaginilor copiilor, fiind conștientă că nu deține controlul asupra modului în care aceste imagini pot fi utilizate.

Părinții care, în cadrul anumitor evenimente organizate de Instituție, înregistrează imagini cu copiii sunt informați despre necesitatea respectării regulilor descrise în acest document. Părinții vor stabili reguli de utilizare a imaginilor în care sunt prezenți și alți copii din grup/clasă/școală.

Reguli de utilizare TIC și a telefoanelor mobile

- Sarcina instituției noastre este de a se asigura că preocupările legate de protecția copilului sunt abordate în Politicile Instituției de utilizare a Internetului și tehnologiilor de informare și comunicare. Multe aspecte ale acestor politici necesită o revizuire periodică, deoarece tehnologiile evoluează rapid.
- Instituția recunoaște că tehnologiile informaționale au beneficii semnificative pentru dezvoltarea copilului, dar în același timp comportă anumite riscuri. În acest context, accesul la Internet este posibil doar în sălile multimedia și biblioteca Instituției.
- Toate produsele media (CD-uri, DVD-uri, programe de calculator etc.) utilizate în cadrul orelor, activităților vor fi verificate pentru a stabili corespunderea acestora cu vârsta copiilor și caracterul adecvat al conținutului. În cazul în care există un dubiu în ceea ce privește caracterul adecvat al materialului, vor fi consultați specialiștii indicați în funcție de necesități.
- Telefoanele pot fi deconectate în timpul orelor și conectate după finalizarea programului școlar.
- Laptopurile, computerele personale, consolele video sunt utilizate în cadrul orelor și activităților extracuriculare sub supravegherea cadrului didactic.

Transportarea copiilor

Reguli clare de transportare a copiilor:

- Numărul maxim al copiilor - 20 elevi pentru un cadru didactic.
- Însoțirea copiilor de un cadru didactic și stabilirea regulilor de urcare și coborâre.
- Asigurarea că șoferul este pregătit să comunice cu copiii și promovează aceleași mesaje ca și școala.
- Informarea copiilor despre riscuri și modalități de apărare (să cunoască persoanele responsabile, să nu dea străinilor informații, regulile de securitate).
- Stabilirea locurilor permanente pentru copii în transport, după vârstă, să nu se tachineze.
- Implicarea copiilor în anumite activități pentru a evita abuzul verbal în timpul transportării.
- Informarea și organizarea părinților pentru a conduce copiii spre/de la transportul școlar.
- Adultul care însoțește copiii este obligat să observe și să intervină la cazurile de tachinare.
- Copiii vor fi informați despre reguli și vor ști cui să raporteze încălcarea regulilor.
- Datele cu caracter personal ale copiilor să fie securizate.

Activități care presupun aflarea/comunicarea specialistului unul la unul cu copilul

- Dacă un copil are nevoie de sprijin specializat pentru învățare sau meditații individuale cu un specialist, părinții ar trebui să fie informați în legătură cu aceasta și acordul lor urmează a fi solicitat.
- Ușa de la cabinetul profesorului/dirigintelui/psihologului/directorului educativ este întredeschisă.
- Un părinte, tutore, diriginte este prezent (în funcție de caz).
- Informarea unei alte persoane despre activitate/discuție, fără a divulga detalii, doar ora și locul.
- Orar stabilit de consiliere, discuții.
- Respectarea regulilor de înregistrare a discuției în format video sau cu audio (în situații specifice, după caz).

Vestiare

- La lecțiile de sport sau în cadrul secțiilor sportive elevii care necesită asistență sunt ajutați să-și schimbe hainele în cele corespunzătoare.
- Pentru schimbarea hainelor de sport există vestiare separate pentru fete și băieți.

- În fiecare sală de clasă vizitată de elev sunt cuiere pentru a lăsa hainele groase îmbrăcate pe timp rece (palton, geacă etc)

Reguli pentru pauze, jocuri în aer liber, curtea școlii

- Supravegherea spațiilor de către profesorii de serviciu.
- Limitarea accesului persoanelor străine pe teritoriul acesteia sau trecerea prin ograda instituției.
- Restricționarea accesului vizitatorilor în clădirea instituției de învățământ, supravegherea intrărilor în clădire pe timpul lecțiilor și a pauzelor de către persoana de serviciu, conform orarului.
- Monitorizarea persoanelor care vizitează instituția se realizează de către persoana de serviciu (cadru didactic și/sau nedidactic). Persoanele care au intrat în instituție sunt înregistrate într-un registru de evidență al vizitatorilor, cu indicarea numelui și prenumelui vizitatorului, persoana vizitată, ora intrării și ora ieșirii.
- Supravegherea spațiilor de risc (teren de sport, grupuri sanitare de afară).

Instrucțiuni privind organizarea activităților unul la unul cu copiii (cabinetele cadrului de sprijin, psiholog, logoped)

PPC își propune să prevină cazurile de abuz îndreptate împotriva copilului și reducerea numărului de incidente (copil-copil, adult-copil) în cadrul programelor și serviciilor unul la unul oferite de instituție, iar personalul implicat în desfășurarea de activități cu copiii să-și folosească abilitățile necesare pentru a contribui la dezvoltarea și protejarea fiecărui copil, ținând cont de faptul că în toate deciziile luate principala grijă este interesul superior al copilului.

Instrucțiunile propuse mai jos, în primul rând, au scopul de a proteja copiii, iar apoi de a reduce la minim riscul pentru cadrele didactice de sprijin, logopezi, psihologi, alți specialiști de a fi acuzați pe nedrept de comportament necorespunzător sau violență.

- Afișarea la un loc vizibil a orarului aprobat al activităților individuale și de grup.
- Transmiterea, cu cel puțin o săptămână înainte, profesorului și părintelui a orarului activităților individuale cu beneficiarii CREI.
- Semnarea de către specialiști a declarației de angajament și a documentelor de confidențialitate..
- Accesul părinților/îngrijitorilor este limitat, dacă acesta vine în contradicție cu interesul superior al copilului.
- Însoțirea persoanelor străine (voluntari, sponsori) în timpul desfășurării diferitor activități, informarea lor despre PPC, semnarea declarației de angajament.
- Specialiștilor și persoanelor străine li se interzice de a filma, fotografia, înregistra copiii în timpul activităților fără permisiunea Instituției și cunoașterea prealabilă a instrucțiunilor privind înregistrarea și publicarea imaginilor.
- dosarele personale ale elevilor ce conțin date confidențiale vor fi păstrate într-un loc sigur în cabinetele specialiștilor, CREI.
- Persoana de încredere pentru copil – copiii să știe la cine se poate adresa.
- Securizarea documentelor care conțin datele cu caracter personal ale copiilor (safeu, dulap securizat).
- Instruirea echipei multidisciplinare – cum utilizăm datele cu caracter personal ale copiilor.
- Activități de informare cu copiii, părinții, care ar putea eticheta copiii cu CES.
- Registru de intrare-ieșire a copiilor din centru – ca părinții să știe când a ieșit, unde s-a dus.
- Orarul copilului din centru este transmis profesorilor și invers, ca toți să știe și să poată comunica întru asigurarea supravegherii copiilor.

Grup sanitar

- Informarea copiilor, profesorilor referitor la riscurile utilizării grupului sanitar amplasat în afara incintei școlii.
- Informarea/încurajare părinților să discute cu copiii acasă despre riscuri și cum să le prevină.
- Lecții despre sănătate, dezvoltare, corp, prevenirea abuzului, inclusiv sexual, securitate personală să strige tare după ajutor, să fugă și să ceară ajutor.
- Desemnarea unui cadru auxiliar de monitorizare, supraveghere a grupului sanitar.
- Interzicerea fotografiatului/filmatului în WC.
- În incinta grupului sanitar de afișat reguli ce necesită a fi respectate.
- Pentru elevii din ciclul primar există WC separat corespunzător vârstei.
- Elevii vor cunoaște regulile de comportament în cantină (timpul, orar, locul de luare a mesei pentru toți copiii) – să prevenim tachinarea copiilor.
- Informarea și părinților despre aceste reguli, ca părinții să discute despre aceste reguli și acasă.
- Reguli referitoare la cum cadrele didactice reacționează la cazurile de abuz.
- Efectuarea serviciului în cantină de către profesori.
- Limitarea accesului persoanelor străine – însoțite de cineva din administrație.
- Securizarea dosarelor personale ale elevilor.
- Instruirea elevilor despre diferențe, nediscriminare.
- Instruirea părinților despre nediscriminare.
- Instruirea lucrătorilor despre comunicarea cu copiii, reguli de comunicare, acțiuni întreprinse atunci când observă ceva suspect.

Reguli pentru spațiile de servire a mesei

Scopul instituției este de a:

1. Eficientiza procesul de alimentație în instituțiile de învățământ general și de a ameliora statutul nutrițional al copiilor și elevilor, de a preveni intoxicațiile alimentare, bolile diareice și maladiile netransmisibile.

2. Obiectivele organizării procesului de alimentație în instituțiile de învățământ general sunt: stabilirea gradului de responsabilitate al tuturor actorilor implicați în procesul de alimentație în instituțiile de învățământ general, la toate etapele procesului; asigurarea dreptului copiilor și elevilor la alimentație sănătoasă și echilibrată.

3. Organizarea procesului de alimentație în instituțiile de învățământ se axează pe următoarele principii:

- se va respecta dreptul la sănătate a copilului/elevului.
- se vor asigura condiții optime pentru organizarea alimentației echilibrate și sănătoase.
- se vor consulta copiii, părinții despre mesele servite.
- se vor alimenta toți copiii de la treapta gimnazială I-IV.
- se vor respecta cerințele sanitaro-igienice.
- se va forma deprinderea și cultura alimentației sănatoase la copii și elevi, precum și a eticii de consum alimentar.
- elevii vor fi însoțiți la masă de diriginți, conform orarului.

Reguli de însoțire a copilului spre și de la școală

- Elevii, îndeosebi clasa I sunt aduși la școală de părinți sau rudele care nu au atins vârsta de 70 ani.
- Când un copil nu se prezintă la lecții și cadrele didactice nu sunt anunțate, sunt contactați telefonic părinții.
- Dacă un copil și-a uitat acasă un manual, un lucru, nu a venit îmbrăcat conform regulilor școlii, acesta rămâne la ore, dar mai târziu este anunțat părintele.
- Atunci când copilul s-a îmbolnăvit sau s-a întâmplat un accident în timpul aflării la școală, în primul rând este anunțată asistenta medicală pentru a stabili gradul de afectare a sănătății, apoi este contactat și părintele, care urmează să se prezinte de urgență la școală. În continuare urmează stabilirea circumstanțelor accidentului conform actelor în vigoare ANET.

Reguli de colaborare cu alte organizații, inclusiv utilizarea spațiilor Instituției

- Semnarea unui acord de colaborare cu instituția/ONG-ul respectiv, în care se va stipula despre prevederile PPC și respectarea ei.
- Vizite preavizate și coordonate cu directorul Instituției.
- Corelarea activității cu misiunea Instituției, Regulamentul de ordine interioară.
- Anunțarea scopului vizitei.
- Dreptul de a refuza activitatea propusă de instituția/ONG-ul respectiv, dacă contravene Politicii de protecție a copilului/valorilor promovate de instituție.
- Timpul de vizită/desfășurare a activităților va fi în afara orelor de studii.
- Activitățile se vor desfășura în prezența unui adult: profesor, psiholog, membru al administrației.
- Acordul oral/scriș pentru înregistrarea imaginilor foto și/sau video și utilizarea acestora.
- Materialele distribuite vor avea caracter cenzurat, nondiscriminatoriu, cu respectarea bunăstării copilului.

Evenimente speciale în cadrul Instituției și în afara acesteia (serate, discoteci, competiții sportive, excursii, delegarea la evenimente, activități comunitare, voluntariat) (Vezi Anexa nr.8. Acordul informat al părinților pentru utilizarea imaginii copilului)

- Ținuta vestimentară urmează să fie conformă spațiului și timpului desfășurării evenimentului.
- Interzicerea consumului de alcool, tutun, droguri, participarea la jocurile de hazard (noroc); să deterioreze bunurile și patrimoniul instituției; să profaneze simbolurile naționale și/sau ale organizațiilor internaționale.
- Interzicerea participării la acțiuni politice și de protest ce afectează activitatea instituției și frecventarea orelor de curs.
- Interzicerea blocării căilor de acces în instituție; introducerea în perimetrul instituției de orice tipuri de arme, instrumente, petarde, etc., care prin acțiunea lor pot afecta integritatea fizică și psihică a colectivului de elevi/elevilor, a personalului instituției; să posede și să distribuie informații cu caracter obscene, pornografice.
- Să nu utilizeze un limbaj vulgar/necenzurat/ agresiv la adresa colegilor, personalului instituției.
- Să se respecte normele stabilite: punctualitate – activitatea să se înceapă la ora stabilită și participanții să se prezinte la ora indicate.
- Participanții să își asume îndeplinirea responsabilităților, dând dovadă de seriozitate și atitudine respectuoasă față de tematică.
- Dozarea strictă a timpului pentru activitate.
- Anunțarea părinților despre participarea elevului la activitățile extracurriculare/excursii prin semnarea de către părinte a unui acord.

- Stabilirea unor reguli clare în timpul activităților, de exemplu: anunțăm un adult unde plecăm: la baie, în clasă, scopul plecării de la eveniment (dacă este în clasă), cât durează etc.
- Accesul persoanelor străine este strict interzis.
- Monitorizarea și observarea copiilor de către profesori, părinți.
- Implicarea voluntarilor (elevii claselor superioare, în baza acordului liber) în organizarea și monitorizarea respectării regulilor stabilite. În cazul încălcării regulilor se va anunța imediat un adult.
- Se interzice organizarea activităților/probelor ce au ca scop denigrarea unei persoane/unui grup de elevi în bază de gen, religie, dizabilitate, statut social etc..
- Participarea reprezentanților părinților în cadrul activităților extrașcolare.
- Asigurarea prezenței lucrătorilor poliției în cadrul activităților extrașcolare organizate pe timp de seară pentru clasele liceale, prin înaintarea în prealabil a unui demers pe numele Comisarului de poliție.

Biblioteca

- Cărțile vor fi propuse de către bibliotecară conform particularităților de vârstă.
- Monitorizarea spațiului bibliotecii de către bibliotecar.
- Stabilirea programelor de control sau filtre pentru calculatorul din bibliotecă.
- Telefonul mobil este în regim silențios.

Anexe la Politica de protecție a copilului

Anexa nr. 1: Acte normative

- Codul Educației nr. 152 din 17 iulie 2014;
- Legea nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;
- Legea nr. 30 din 07 martie 2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației;
- Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
- Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 270 din 08 aprilie 2014;
- Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1106 din 03 octombrie 2016;
- Procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației nr. 77 din 22 februarie 2013;
- Metodologia de aplicare a Procedurii de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ preuniversitar în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației nr. 858 din 23 august 2013;
- Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului, aprobate prin Ordinul Ministerului Educației nr. 970 din 11 octombrie 2013;
- Fișa de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, aprobată prin Ordinul comun al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Ministerul Sănătății nr. 153/1043/1042/293 din 08 octombrie 2014;
- Indicatorii de monitorizare a aplicării Procedurii de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului și a Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobați prin Ordinul Ministerului Educației nr. 1049 din 10 octombrie 2014;
- Regulamentul privind comunicarea între instituțiile de învățământ și mass-media în cazurile care se referă la copii, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 60 din 07 februarie 2014;
- Codul de etică al cadrului didactic, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 861 din 07 septembrie 2015;
- Standardele pentru Protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, ordinul MECC nr. 871, din 12.07.2021.

Anexa nr. 2: Definiția, formele de violență, semnele, indicatorii

În conformitate cu Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți; Legea nr. 45-XVI din 1 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie; Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului Nr. 270 din 08.04.2014:

copil-victimă – copil, căruia, prin acțiuni sau inacțiuni i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale ca rezultat al violenței, neglijării, exploatării, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, traficului;

revictimizare – proces repetat de victimizare, care apare ca rezultat al intervenției neadecvate din partea instituțiilor sau specialiștilor în privința copiilor victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului;

violență împotriva copilului – forme de rele tratamente aplicate de către părinți/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul sau de către orice altă persoană, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea sau moralitatea, care includ următoarele tipuri de violență;

violență fizică – vătămare intenționată a integrității corporale ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar;

violență sexuală – orice violență cu caracter sexual sau orice conduită sexuală ilegală, hărțuirea sexuală; orice conduită sexuală nedorită, impusă; obligarea practicării prostituției; orice comportament sexual ilegal în raport cu copilul, inclusiv prin mângâieri, sărutări, pozare a copilului și prin alte atingeri nedorite cu tentă sexuală; alte acțiuni cu efect similar;

violență psihologică – impunere a voinței sau a controlului personal, provocare a stărilor de tensiune și de suferință psihică prin ofense, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire, șantaj, distrugere demonstrativă a obiectelor, prin amenințări verbale, prin afișare ostentativă a armelor sau prin lovire a animalelor domestice; impunere a izolării prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolare de familie, de comunitate, de prieteni; interzicere a realizării profesionale, interzicere a frecventării instituției de învățământ; depozitare de acte de identitate; privare intenționată de acces la informație; alte acțiuni cu efect similar;

violență spirituală – subestimare sau diminuare a importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, prin interzicere, limitare, luare în derâdere sau pedepsire a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice sau religioase; impunere a unui sistem de valori personal inacceptabile, alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare;

violență economică – privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate; abuz de variate situații de superioritate pentru a sustrage bunurile copilului; interzicere a dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune; refuz de a susține material copilul; impunere la munci grele și nocive în detrimentul sănătății, alte acțiuni cu efect similar;

neglijarea copilului – omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităților privind creșterea și educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea lui fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea lui corporală, sănătatea lui fizică sau psihică. Neglijarea poate lua următoarele forme;

a) *neglijare alimentară* – privarea copilului de hrană sau malnutriția acestuia;

b) *neglijare vestimentară* – lipsa de îmbrăcăminte și/sau de încălțăminte, în special a celor necesare pentru perioada rece a anului;

c) *neglijare a igienei* – nerespectarea normelor generale de igienă personală, condiții de locuit insalubre, care amenință viața sau sănătatea copilului;

d) *neglijare medicală* – lipsa ori refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecția vieții, integrității corporale și a sănătății copilului, neadresarea la medici în cazuri de urgență;

e) *neglijare educațională* – refuzul încadrării copilului într-o instituție școlară, neșcolarizarea copilului;

f) *neglijare emoțională* – ignorarea problemelor psiho-emoționale ale copilului;

g) *neglijare în supraveghere* – punerea sau lăsarea copilului în condiții ori circumstanțe în care lipsa de supraveghere poate conduce la îmbolnăvirea copilului, traumatismul copilului, exploatarea copilului sau decesul acestuia;

exploatarea prin muncă a copilului – munca ce prin natura sa sau prin condițiile în care se exercită este susceptibilă de a dăuna sănătății, securității sau stării morale a copilului;

trafic de copii – recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scop de exploatare, chiar dacă aceste acțiuni nu se realizează cu aplicarea vreunui din mijloacele de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia. *Semnele abuzului, neglijării, exploatării copilului după tipul de abuz* - rareori un indicator este o dovadă concludentă că un copil a fost traumatizat. În cele mai multe cazuri, copiii prezintă un grup de indicatori comportamentali și fizici.

Semnele abuzului, neglijării, exploatării copilului, după tipul de abuz

Tipul de violență	Indicatori fizici	Indicatori psiho-comportamentali
Abuz fizic	- Leziuni (echimoze, tăieturi, arsuri, urme de mușcături, fracturi, etc.) care nu sunt în concordanță cu explicația oferită (ex.: echimoză extinsă pe o anumită zonă); - Prezența mai multor leziuni într-o perioadă de timp; - Orice echimoză pe corpul copilului; - Leziuni faciale la copiii preșcolari (ex.: tăieturi, echimoze, răni etc.); - Leziuni incompatibile cu vârsta și dezvoltarea copilului.	- Nu-și poate aminti cum au apărut leziunile sau oferă o explicație inconsecventă; - Frică de adulți sau nedorință de a merge acasă, absenteism școlar; - Se poate ghemui sau eschiva dacă este atins în mod neașteptat; - Poate afișa o privire lipsită de expresie sau rece; - Extrem de agresiv sau de retras; - Poartă mâneci lungi pe timp calduros pentru a ascunde leziunile; - Extrem de ascultător/supus, trist, plânge frecvent.

Abuz emoțional	- Enurezisul și/sau diaree care nu au origine medicală; - Plângeri psihosomatice frecvente: dureri de cap, greață, dureri abdominale; - Copilul nu reușește să se dezvolte.	- Izolare sau agresivitate extremă, schimbări ale stărilor de spirit; - Prea ascultător; prea bine-manierat, prea îngrijit și curat; - Comportament demonstrativ (în scopul atragerii atenției); - Afișează o inhibare extremă în timpul jocului; - Relații proaste cu semenii; - Depresii severe, tentative de suicid; - Fuga de acasă; - Își cere scuze în mod constant.
Abuz sexual	- Prurit neobișnuit sau excesiv în zona genitală sau anală; - Lenjerie de corp ruptă, pătată sau însângerată (poate fi observată când copilul merge la baie); - Sarcină sau boală venerică; - Leziuni în zonele vaginale sau anale (ex.: echimoze, umflături sau infecții). În timp ce indicatorii abuzului sexual de mai sus nu sunt concludenți, unul sau mai mulți ar putea fi un semn că copilul are nevoie de ajutor.	- Jocuri sexuale nepotrivite vârstei, cu jucării, cu sine însuși, cu alții (ex.: replicarea actelor sexuale explicite); - Desene sexuale explicite și/sau descrieri nepotrivite vârstei; - Cunoștințe sexuale bizare, sofisticate sau neobișnuite; - Promiscuitate; Prostituție; - Comportamente seducătoare; - Teama de domiciliu, teama excesivă față de bărbați sau femei; - Depresii.
Neglijare	- Abandon; - Necesități medicale/stomatologice nesupravegheate; - Lipsa substanțială de supraveghere; - Foame, haine necorespunzătoare, igienă precară.	- Afișează în mod regulat oboseală, sau apatie, adoarme la ore; - Fură alimente sau cere mâncare de la colegii de clasă; - Raportează că niciun îngrijitor nu este acasă; - Absenteism frecvent/întârzieri.

Anexa nr. 3: Acordul informat al părintelui pentru înțelegerea și respectarea PPC

Declarație semnată de către părinți/alt reprezentant legal la momentul înregistrării copilului în cadrul Instituției

Noi, subsemnații,

mama _____, / (nume, prenume)

tatăl _____, (nume, prenume)

alt reprezentant legal (după caz) _____, (nume, prenume)

copilului _____, (nume, prenume)

prin prezentul document confirmăm că:

- am fost informați referitor la Politica de Protecție a Copilului în cadrul Instituției.
- ne angajăm să respectăm drepturile copilului și să promovăm în educația copilului și în relațiile cu alți copii din cadrul Instituției principiile prevăzute de Politica de Protecție a Copilului.
- ne angajăm să participăm la activități de informare/instruire privind dezvoltarea abilităților parentale.
- cunoaștem Coordonatorul pentru protecția copilului din cadrul Instituției și datele lui de contact.
- sunt de acord ca copilul meu în procesul de instruire în instituție să fie evaluat/consiliat de către psihologul școlar.
- sunt de acord ca copilul să fie evaluat de către psiholog și referit pentru a fi evaluat de către specialiștii SAP.

Semnături:

Mama _____

Tata _____

alt reprezentant legal (după caz) _____

Localitatea: _____

Instituția: _____, Telefon: _____

E-mail : _____

Anexa nr. 4: Acordul informat al persoanelor care asistă la lecții, activități în instituția de învățământ

Declarație semnată de către persoanele care asistă la activitățile organizate de Instituție

Eu, subsemnatul/a, _____ prin prezentul document declar că:

- am fost informat referitor la Politica de Protecție a Copilului în cadrul Instituției.
- am primit o copie a articolelor din Codului de Etică ce se referă la aspectul comunicării în relațiile cu copiii.
- mă angajez să respect drepturile copilului și prevederile Politicii de Protecție a Copilului în cadrul Instituției.
- mă angajez să raporteze Coordonatorului pentru protecția copilului din cadrul Instituției orice suspiciune ce ține de încălcarea prevederilor Politicii de Protecție a Copilului.

_____, _____
(data) (locul)

Semnătura: _____

Anexa nr. 5: Persoanele de contact

1. Persoanele de contact din instituție:

Nume, prenume, director liceu:

Nume, prenume, responsabil ANET:

Nume, prenume, psiholog școlar:

2. Persoanele de contact la nivel de OLDSÎ/SAP:

Nume, prenume, specialist superior, inspector superior, DECTST

SAP: Nume, prenume, specialist principal, Direcția Asistența Socială și Protecție a Familiei

3. Persoane de contact la nivel local:

Primarul satului, Președintele Comisiei Locale pentru Drepturile Copilului.

Pentru referiri **URGENTE:**

- Inspectoratul teritorial de poliție

- Urgența: 112

Anexa nr. 6: Declarația de angajament a personalului

Declarație semnată de către personalul (voluntari sau salariații) ce activează în bază de contract/mandat în cadrul Instituției

Subsemnatul/ a, _____

prin prezentul document declar că:

- nu am fost condamnat/ă în trecut pentru un comportament incompatibil cu responsabilitatea de a educa, îngriji sau supraveghea copii, precum și că nu am fost supus unor măsuri de investigație pentru acte ilegale sau încălcare a conduitei, care să pună în primejdie integritatea fizică sau psihică a copiilor;
- am primit și am luat act de Politica de Protecție a Copilului și mă angajez să respect prevederile ei;
- am fost informat/ă despre faptul că, în cazul în care vor apărea suspiciuni cu privire la un comportament incompatibil cu promovarea drepturilor copilului și contrar Politicii de Protecție a Copilului adoptată de instituție, instituția își rezervă dreptul de a întreprinde măsuri de protecție, inclusiv suspendarea din funcție;
- am fost informat/ă despre faptul că, dacă vor exista dovezi contra mea și incidente contrare principiilor protecției copiilor aflați în grija mea și/sau cu care intru în contact în cadrul atribuțiilor de serviciu, instituția va întreprinde măsurile disciplinare și juridice corespunzătoare;
- mi s-a adus la cunoștință despre faptul că, în cazul rezilierii contractului în temeiul unor cazuri de încălcare a integrității fizice și/sau psihice a copiilor, instituția își rezervă dreptul să informeze alte instituții, care ar putea solicita referințe profesionale, despre rezilierea contractului în baza unor motive de încălcare a principiilor protecției copiilor, conform cadrului legislativ aplicabil protecției datelor cu caracter personal.

Data _____ Semnătura _____

Anexa nr. 7: Acordul informat al părinților pentru utilizarea imaginii copilului

Cuvintele și părerile copiilor și tinerilor sunt importante pentru noi. Le folosim pentru a înțelege mai bine ce probleme îi preocupă și pentru a le face cunoscute celorlalți. În aceste scopuri, discutăm cu copiii și uneori îi filmăm sau îi fotografiem pentru a documenta mai bine situația. În materialele noastre, copiii și tinerii apar într-o lumină pozitivă, fără a vorbi despre teme care îi fac să se simtă incomodați, rușinați, să re trăiască amintiri neplăcute. În cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă, care pot afecta sănătatea și bunăstarea copiilor (violență, accidente, infracțiuni, consumul de substanțe etc.), copiilor le este protejată identitatea (nu se dau detalii personale: numele, prenumele, numele localității etc.; se acoperă fața, se schimbă vocea).

În cadrul unor evenimente la care organizăm întâlniri ale copiilor cu mass-media, înainte de contactul cu copiii, informăm jurnaliștii despre regulile de comunicare cu aceștia, despre politica noastră de protecție a copilului și necesitatea protejării identității copiilor în cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă.

De asemenea, pregătim copiii pentru întâlnirea cu jurnaliștii, le explicăm că este dreptul lor să discute cu presa, dar că nu sunt obligați să o facă, de aceea pot refuza să dea interviu în orice moment sau pot să nu răspundă la anumite întrebări. Reprezentanții Instituției sunt de față în timpul comunicării jurnaliștilor cu copiii (interviuri, filmări, sesiuni foto) și pot întrerupe interviul dacă este cazul.

Subsemnații,

mama _____, (nume, prenume)

tatăl _____, (nume, prenume)

alt reprezentant legal (după caz) _____, (nume, prenume) copilului
_____, (nume, prenume)

suntem de acord ca citate ale copilului nostru și imagini foto/video cu el să fie folosite în diferite materiale ale Instituției: broșuri, postere, rapoarte, filmulețe, articole pentru ziare sau pagini web, reviste etc. (scrieți clar „da” sau „nu”) _____.

Sunt informat/ă că este posibil ca în timpul activităților desfășurate de Instituție copilul meu să comunice cu jurnaliștii pe teme legate de drepturile sale. Îmi dau acordul ca în timpul acestor întâlniri

copilul meu să fie fotografiat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, filmat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, interviuat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, iar materialele ce conțin foto/video și interviuri cu copilul să fie difuzate la TV, radio, publicate în ziare sau postate pe Internet.

Date de contact

În caz de necesitate, ne puteți contacta la numerele de telefon:

Telefon mobil: _____

Domiciliu (scrieți codul): _____

Dacă încercarea de a mă contacta eșuează, puteți să contactați următoarea persoană:

Nume, prenume: _____ Telefon de contact: _____

Am primit un exemplar al prezentului document.

Semnături: Mama _____ Tata _____

Tutorele (după caz) _____

Data: _____

Anexa nr. 8: Acordul informat al părinților pentru participarea la evenimente

Document semnat de către părinți/alt reprezentant legal în cazul participării copilului la evenimente speciale în afara Instituției (competiții sportive, excursii, olimpiade, festivaluri etc.) Acest document va fi păstrat pe toată durata evenimentului de o persoană responsabilă de protecția copilului desemnată de Instituție. La consumarea evenimentului documentul va fi arhivat de Instituție. Părintele își asumă responsabilitatea să discute cu elevul despre regulile de comportament în cadrul evenimentului.

Noi, subsemnații,

mama _____, (nume, prenume)

tatăl _____, (nume, prenume)

alt reprezentant legal (după caz) _____,

(nume, prenume) copilului _____,

(nume, prenume) prin prezentul document confirmăm că:

suntem informați despre organizarea Evenimentului _____

ne exprimăm acordul pentru ca fiul nostru/fica noastră să participe la Evenimentul care va avea loc în perioada _____, la _____,

în incinta _____.

Eu/Noi îl/o desemnez/desemnăm în calitate de însoțitor al copilului pe: _____

_____ tel. de contact: _____ (nume, prenume)

care va fi responsabil/ă pentru viața și securitatea copilului nostru pe parcursul deplasării la Eveniment și înapoi în localitate și îl/o autorizăm să ia decizii privind orice asistență necesară în decursul călătoriei, inclusiv tratamentul medical de urgență.

Eu/Noi dau/dăm acordul ca fiul nostru/fica noastră, pe durata Evenimentului, după program, să fie luat în îngrijirea rudelor/prietenilor de familie _____

specificații gradul de rudenie sau relație)

Nume/Prenume _____,

Date de contact: _____,

care își asumă răspunderea de îngrijire și protecție a copilului și asigură întoarcerea participantului până la începerea programului Evenimentului.

Eu/Noi afirm/afirmăm că dețin/deținem dreptul legal de a da consimțământul, precum am făcut în acest document. Confirmăm că suntem informați despre condițiile de desfășurare ale Evenimentului și menționăm următoarele aspecte referitoare la copilul nostru:

Nevoi specifice: _____

- Cerințe specifice legate de regimul alimentar: _____
- Solicitare specifică privind cazarea: _____
- Necesități de îngrijire medicală: _____
- Detalii cu privire la administrarea medicamentelor: _____
- Reacții alergice (la alimente, mediu înconjurător, înțepături de insecte, medicamente): _____

- Afecțiuni cronice (spre ex.: astme, epilepsie, hipotensiune arterială, predispoziție spre migrenă/leșin/amețeli, depresie/anxietate): _____

În caz de necesitate, ne puteți contacta la numerele de telefon:

Telefon mobil: _____

Domiciliu (scrieți codul): _____

Adresa: _____

În cazul în care încercarea de a ne contacta eșuează, puteți să contactați următoarea persoană:

Numele persoanei de contact: _____

Număr de telefon la care să fie contactată: _____

Adresa: _____

Semnături: Mama _____ Tata _____

Alt reprezentant legal (după caz) _____

Data: _____

Anexa 7. Model Fișa de post a coordonatorului pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/ elevilor în mediul online

Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt”	FIȘA POSTULUI Anexă la Contractul individual de muncă	APROBAT _____ (semnătura) Traci Pelaghia _____ director liceu _____ L.Ș.” ____ ” ____ 20 ____
Titlul funcției: Profesor/Coordonator securitate online		
Subdiviziunea structurală: Personal didactic		
Codul funcției: E4018	Nivelul funcției: Funcție publică de execuție	
Conducătorul direct: Director liceu	Conducătorul ierarhic superior: DECTST Căușeni	
Colaborarea internă: Dir.adjuncți, Personal didactic auxiliar, Personal nedidactic, Părinți, elevi, membrii CA	Colaborare externă: DECTST Căușeni, MECC al R.Moldova	
Scopul general a funcției: Asigură dezvoltarea la elevi a competențelor definite prin Curriculumul național, consilierea și orientarea în alegerea traseului educațional sau profesional individual către învățământul superior sau învățământul profesional tehnic post-secundar non-terțiar, în funcție de potențial, vocație și performanțe.		

Sarcinile de bază a funcției :

1. PROIECTAREA ACTIVITĂȚII ELEMENTE DE COMPETENȚĂ
 - 1.1. Analizarea curriculumului școlar.
 - 1.2. Fundamentarea proiectării didactice pe achizițiile anterioare ale elevilor.
 - 1.3. Stabilirea strategiilor didactice optime.
 - 1.4. Elaborarea documentelor de proiectare.
 - 1.5. Proiectarea activităților/experiențelor de învățare care presupun utilizarea resurselor TIC.
 - 1.6. Actualizarea documentelor de proiectare didactică.
 - 1.7. Proiectarea activității extracurriculare.
2. REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE CURRICULARE
 - 2.1. Organizarea și dirijarea activităților de predare-învățare.
 - 2.2. Utilizarea materialelor didactice adecvate.
 - 2.3. Integrarea și utilizarea TIC.
 - 2.4. Identificarea și valorificarea posibilităților de învățare ale elevilor.
 - 2.5. Asigurarea formării competențelor specifice disciplinei.
 - 2.6. Elaborarea propunerilor și a conținuturilor curriculumului la decizia școlii (CDȘ).
3. REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE EXTRACURRICULARE
 - 3.1. Eficientizarea relației profesor-familie.
 - 3.2. Organizarea, coordonarea și/sau implementarea activităților extracurriculare.
 - 3.3. Implicarea partenerilor educaționali, realizarea de parteneriate.
4. COORDONAREA ACTIVITĂȚILOR DE PREVENIRE ȘI ASIGURARE A PROTECȚIEI ȘI SIGURANȚEI COPIILOR/ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE/OFFLINE
 - 4.1. Informarea tuturor angajaților, elevilor și părinților cu procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență/abuz online față de copii.
 - 4.2. Oferirea asistenței metodologice angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.
 - 4.3. Identificarea și examinarea cazurilor suspecte/ potențiale de violență/ abuz în mediul online/offline (cyberbullying, sexting, sextortion, phishing și alte situații de risc).
 - 4.4. Implementarea procedurii de intervenție și raportare.
 - 4.5. Asigurarea legăturii cu autoritățile locale/centrale în privința măsurilor specifice de protecție și siguranță a copilului în mediul online.
5. EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII
 - 5.1. Elaborarea instrumentelor de evaluare.
 - 5.2. Administrarea instrumentelor de evaluare.
 - 5.3. Aprecierea cantitativă și calitativă a rezultatelor elevilor.
 - 5.4. Notarea, interpretarea și comunicarea rezultatelor evaluării.
 - 5.5. Coordonarea și completarea portofoliilor educaționale al elevilor.

6. MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI

- 6.1. Organizarea, coordonarea și monitorizarea colectivelor de elevi.
- 6.2. Elaborarea de norme specifice clasei la care predă și/sau este diriginte.
- 6.3. Gestionarea situațiilor conflictuale în relațiile profesor-elevi, elev-elev, profesor-familie.
- 6.4. Tratarea diferențiată a elevilor, în funcție de nevoile lor specifice.
- 6.5. Comunicarea profesor-elevi, utilizarea feedbackului bidirecțional în comunicare.

7. MANAGEMENTUL CARIEREI ȘI AL DEZVOLTĂRII PERSONALE

- 7.1. Identificarea nevoilor proprii de dezvoltare
- 7.2. Participarea la activități metodice/stagii de formare/cursuri de perfecționare/grade didactice/manifestări științifice etc.
- 7.3. Aplicarea cunoștințelor/abilităților/competențelor dobândite.

8. CONTRIBUȚIA LA DEZVOLTAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI PROMOVAREA IMAGINII UNITĂȚII ȘCOLARE

- 8.1. Implicarea în realizarea ofertei educaționale.
- 8.2. Promovarea ofertei educaționale și a sistemului de valori al unității de învățământ la nivelul comunității locale.
- 8.3. Facilitarea procesului de cunoaștere, înțelegere, însușire și respectare a regulilor sociale.
- 8.4. Participarea și implicarea în procesul decizional în cadrul instituției și la elaborarea și implementarea proiectului instituțional.
- 8.5. Inițierea și derularea proiectelor și parteneriatelor.

Calificări profesionale

Studii	Superioare pedagogice
Cunoștințe	- cunoașterea legislației în domeniu; - cunoașterea domeniilor învățământului primar și secundar general, extrașcolar; - cunoștințe avansate de utilizare a calculatorului.
Abilități	planificare, organizare, prezentare, instruire, motivare, mobilizare de sine, soluționare de probleme, aplanare de conflicte, comunicare eficientă.
Atitudini/comportamente	respect față de oameni, creativitate, flexibilitate, disciplină, responsabilitate, rezistentă la efort și stres, adaptare la sarcini de lucru schimbătoare, empatie și receptivitate, tendință spre dezvoltare profesională continuă.

Responsabilități	a) să respecte prevederile <i>Codului de etică al cadrelor didactice</i>, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării. b) să participe la programe de formare continuă, în conformitate cu specificul activității și cu reglementările în vigoare pentru fiecare categorie; c) să cunoască, să împărtășească și să promoveze idealului educațional, principiile fundamentale ale educației, politică educațională a statului; d) să organizeze și să desfășoare eficient procesul educațional la disciplina de studiu predată și la nivelul Instituției; e) să cunoască și să aplice Planul-cadru de învățământ, curricula școlare, <i>Reperete metodologice și manageriale de organizare a procesului educațional la disciplinele școlare</i>, elaborate de Ministerul Educației și Cercetării, manualele școlare și literatura pedagogică de referință; f) să cunoască Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online; g) să fie membru a echipei la elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța; h) să elaboreze proiectarea didactică vizând parcursul anual la i) să organizeze și să asigure realizarea optimă a orelor la clasă; i) să asigure eficacitatea procesului educațional la nivel de Instituție; j) să stimuleze activitatea independentă și de colaborare, inițiativa, capacitățile creative ale elevului în procesul de învățare; k) să asigure securitatea vieții și a sănătății elevilor în cadrul lecțiilor și activităților extrașcolare (cercuri pe interese, tabere specializate, excursii etc); l) să desfășoare preselecțiile pentru participarea elevilor la olimpiade și concursuri școlare; m) să participe la ședințele consiliului profesoral, la ședințele și activitățile comisiei metodice, ale consiliului dirigenților și, la solicitare, la ședințele și activitățile consiliului de administrație; n) să prezinte, la început de an școlar, avizul medical și rezultatele analizelor medicale privind examenul clinic, examenul pulmonar, examenul psihologic conform cerințelor /normelor sanitaro-igienice în vigoare; o) să organizeze consultații cu elevii claselor absolvente la disciplina predată, conform orarului stabilit de conducerea Instituției; p) să colaboreze cu familiile elevilor; q) să se autoinstruiască în permanență în domeniul specialității, a psihopedagogiei și a metodicii predării disciplinei; r) să participe la activitățile de interasistență organizate în Instituție sau în afara ei (conform delegării);
-------------------------	--

Întocmit de:

Nume, prenume	Funcția	Semnătura	Data întocmirii

Vizată de:

Nume, prenume	Asociația sindicatelor	Semnătura	Data întocmirii

Luată la cunoștință de către titularul funcției:

Nume, prenume	Semnătura	Data

Responsabilități	s) să respecte normele de etică, cultivând, prin propriul exemplu, valorile și principiile esențiale pentru construirea unui stat de drept, precum integritatea, onestitatea, corectitudinea, dreptatea, echitatea, umanismul, generozitatea, hărnicia, patriotismul și alte virtuți; t) să manifeste comportament nonviolent în activitățile educaționale și în viața cotidiană; u) să participe la organizarea serviciului cadrelor didactice în liceu; v) să participe la școlarizarea elevilor din districtele școlare ale instituțiilor de învățământ arondate prin decizia administrației publice locale de nivelul doi; w) să-și onoreze toate obligațiile prevăzute în Codul Educației, alte acte normative în vigoare, precum și stipulate în fișa postului.
-------------------------	--

Întocmit de:

Nume, prenume	Funcția	Semnătura	Data întocmirii

Vizată de:

Nume, prenume	Asociația sindicatelor	Semnătura	Data întocmirii

Luată la cunoștință de către titularul funcției:

Nume, prenume	Semnătura	Data

Anexa 8. Fișă de analiză a lecției (Model)

Instituiția: _____

Data: _____ Clasa: _____ Sala: _____ Timpul (nr. orei): _____

Numele cadrului didactic evaluat: _____, Grad didactic: _____,

Stagiu: _____ ani

Subiectul lecției: _____

Obiectivul
asistenței: _____

Etapele lecției	Descriere succintă	Aprecieri: excelent, f. bine, bine, satisfăcător, nesatisfăcător	Constatări, comentarii, sugestii
Evocare Implică-te! Valorificarea cunoștințelor anterioare; Motivarea, trezirea interesului; Asigurarea unui context pentru înțelegerea ideilor noi; Crearea unui climat psihologic afectiv; Nivelul de includere al elevilor;			
Realizarea sensului Informează-te! Procesează informația! Stabilirea contactului cu informația nouă, relației dintre cunoscut și necunoscut; Prezentarea noului prin diverse activități; Prelucrarea informației; Dirijarea învățării, menținerea implicării și interesului; Corelarea inter-/intra-/transdisciplinară; Competența lingvistică și pragmatică a elevilor, conform CECR; Capacitatea elevilor de a identifica și evita situațiile periculoase online; Diferențiere și individualizare; Nivelul de includere al elevilor;			

Reflecție Comunică, decide, apreciază! Schimb de idei, opinii, argumente; Autoevaluarea. Evaluarea reciprocă; Obținerea unui feedback constructiv; Asigurarea învățării durabile; Competența comunicativă și interacțiunea; Fixarea cunoștințelor noi, formarea abilităților; Diferențiere și individualizare; Atitudinea față de protecția și siguranța online a elevilor; Nivelul de includere al elevilor;			
Extindere Acționează! Realizarea transferului de cunoștințe; Aplicarea celor însușite în • Situații de integrare simulată; • Situații de integrare autentică. Dezvoltarea competențelor specifice și transversale; Respectarea dreptului de autor la selectarea conținuturilor din mediul online; Tema pentru acasă: volum, diferențiere cu scop, consolidare, reproductiv, creativ, extensie; Aprecierea cu note.			

Tehnologii didactice:

a) Forme: _____

b) Metode și tehnici: _____

Evaluarea: _____

Concluzii și recomandări: _____

Apreciere finală: _____

Evaluatori: _____

Anexa 9. Listă de control pentru evaluarea/autoevaluarea nivelului de realizare a Standardelor

În contextul implementării Standardelor de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online, instituția va aplica diferite instrumente care pot facilita evaluarea/autoevaluarea gradului de realizare a acestora. Evaluarea se face prin analiza situației în baza unor indicatori structurați în fișe de evaluare, liste de control etc. Prezentăm mai jos un astfel de instrument.

Model de **listă de control** pentru evaluarea/autoevaluarea nivelului de realizare a Standardelor:

Nr. crt.	Indicatori	Nerealizat	Parțial realizat	Realizat
	În strategiile instituției este reflectată filozofia protecției și siguranței în mediul online.			
	Instituția oferă/crează oportunități personalului pentru pregătire/formare în domeniul protecției și siguranței în mediul online.			
	Administrația instituției promovează protecția și siguranța în mediul online în documentele scrise, în prezentări, în decizii cu privire la proces, personal etc.			
	Cadrele didactice fac schimb de experiență în acest sens, se ajută reciproc.			
	În școală este încurajată participarea copiilor și autodeterminarea.			
	În școală sunt asigurate servicii de suport educațional și conexe. Toți specialiștii planifică și realizează în comun intervențiile de suport pentru copiii/elevi privind protecția și siguranța în mediul online.			
	În școală se organizează instruirii cu părinții în vederea formării competențelor digitale a părinților privind siguranța în mediul online.			
	În școală se organizează activități extrașcolare cu participarea părinților la subiectul prevenirii violenței online.			
	...			
	...			

Indicatorii din lista de control de mai sus pot fi completați, reformulați, adaptați, în funcție de diferite criterii stabilite de cei care aplică instrumentul de evaluare/autoevaluare.

Constatăm că o instituție de învățământ care își propune să promoveze protecția și siguranța în mediul online va inocula dimensiunea respectivă în toate aspectele de management și se va asigura că dezvoltarea instituțională, procesul educațional, resursele și integral cultura organizațională sunt subordonate principiilor siguranței în mediul online.

Anexa 10. Chestionar de evaluare a competențelor elevilor/cadrelor didactice pe dimensiunea siguranței online

Modelele de chestionare prezentate în continuare vor permite instituției de învățământ să determine punctele forte și punctele slabe în ceea ce privește conștientizarea elevilor, a cadrelor didactice și a părinților privind siguranța pe Internet. Chestionarele pot fi adaptate și/sau completate în funcție de scopul urmărit, vârsta elevilor etc.

Răspunsurile oferite vor permite instituției de învățământ să determine orice nevoie de informare pentru elevi și părinți sau orice necesitate de formare pentru cadre didactice.

Chestionar pentru elevi de evaluare a siguranței online

1. În ce clasă înveți?
5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
2. Folosești Internetul acasă?
Da ☐ Nu ☐
3. Dacă „Da”, ce folosești? (poți bifa mai multe opțiuni)
PC ☐ Laptop ☐ Tablet ☐ Playstation ☐
Telefon mobil ☐ Altceva ☐
4. Știi cum să utilizezi setările de confidențialitate și securitate pe aceste dispozitive?
Da ☐ Nu ☐
5. În timpul săptămânii, cât timp petreci pe Internet (în ore) în fiecare zi?
0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ Mai mult de 5 ore ☐
6. În weekend, cât timp petreci pe internet (în ore) în fiecare zi?
0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ Mai mult de 5 ore ☐
7. Părinții/tutorii discută cu tine despre siguranța pe Internet?
Da ☐ Nu ☐
8. Părinții/tutorii stabilesc reguli de utilizare a Internetului?
Da ☐ Nu ☐
9. Ce rețele sociale online folosești? (Poți bifa mai multe opțiuni. Dacă nu folosești, treci la următoarea întrebare)
Facebook ☐
Twitter ☐
Instagram ☐
TicTok ☐
YouTube ☐
Skype ☐
VK ☐
Altele Te rugăm să precizezi oricare alte

10. Știi cum să utilizezi setările de confidențialitate și securitate din aceste rețele sociale?

Da ☐ Nu ☐

11. Știi să blochezi și să raportezi pe aceste rețele de socializare (dacă le folosești)?

Da ☐ Nu ☐

12. Joci jocuri online?

Da ☐ Nu ☐

13. Care sunt trei site-uri web preferate de tine?

Favorit 1 Indică site-ul preferat

Favorit 2 Indică cel de al doilea site preferat

Favorit 3 Indică cel de al treilea site preferat

14. Care sunt trei jocuri ale tale preferate pe Internet?

Favorit 1 Indică jocul preferat

Favorit 2 Indică cel de al doilea joc preferat

Favorit 3 Indică cel de al treilea joc preferat

15. Știi ce să faci sau cu cine să vorbești dacă cineva îți spune ceva jignitor online sau dacă ceva te face să te simți neconfortabil în mediul online?

Da ☐ Nu ☐

16. Enumeră soluții la care poți apela pentru a cere ajutor în cazul unei probleme de siguranță pe Internet?

Soluție 1 Indică prima soluție

Soluție 2 Indică cel de a doua soluție

Soluție 3 Indică cea de a treia soluție

Alte Te rugăm să precizezi oricare alte

17. Știi mai multe decât mama sau tata despre siguranța pe internet?

Da ☐ Nu ☐

Chestionar pentru cadre didactice de evaluare a siguranței online

1. Mai jos sunt prezentate câteva dintre riscurile legate de siguranța online. Simțiți că înțelegeți bine aceste riscuri?

Grooming Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Sexting Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Trolling Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Furt de identitate Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Amprentă digitală Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Reputație online Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

2. În legătură cu riscurile de mai sus, dacă ați fi solicitat de un elev v-ați simți confortabil să discutați despre aceste riscuri și să le oferiți sfaturi?

Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

3. Înțelegeți, în profunzime, termenul de cyber-bullying și înțelegeți efectul pe care îl poate avea asupra dvs. sau asupra elevilor?
Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐
4. Dacă un elev v-ar întreba cum se raportează o problemă online, ați ști să-l îndrumați?
Da ☐ Nu ☐
5. În școala dvs., sunteți la curent cu procedurile interne de raportare a unei preocupări/probleme sau a unui incident de siguranță online?
Da ☐ Nu ☐
6. Când utilizați TIC în procesul de predare-învățare-evaluare, vă simțiți suficient de pregătit pentru a promova mesaje pozitive privind siguranța online? (Dacă nu știți ce înseamnă asta, vă rugăm să răspundeți Nu).
Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐
7. Integrați conceptele de siguranță online în lecțiile dvs.?
Deloc ☐ Câteodată ☐ Des ☐ Întotdeauna ☐
8. Discutați în clasă despre oportunitățile și provocările de siguranță cu care se pot confrunta elevii online?
Deloc ☐ Câteodată ☐ Des ☐ Întotdeauna ☐
9. Luați parte la dezvoltarea profesională în domeniul siguranței online pentru a fi la curent cu problemele emergente și pentru a învăța noi strategii de predare?
Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐
10. Ați citit și ați înțeles politica școlii de protecție și siguranță online?
Da ☐ Nu ☐
11. Vă schimbați regulat parola la dispozitivul utilizat (computer/laptop etc.)?
Da ☐ Nu ☐
12. Luați acasă cu dvs. informații care pot conține date personale (de exemplu, numele elevilor, data nașterii, adresele etc.)
Da ☐ Nu ☐
13. Dacă răspunsul de mai sus este Da, dispozitivul dvs. (laptop, memorie USB etc.) este criptat?
Da ☐ Nu ☐ Nu știu ☐
14. Vă simțiți confortabil cu limitele dvs. profesionale/personale atunci când utilizați rețelele sociale?
Da ☐ Nu ☐ Nu folosesc rețele sociale ☐
15. Cunoașteți și înțelegeți cerințele Legii privind protecția datelor?
Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐
16. Sunteți la curent cu pașii ce trebuie să-i întreprindeți în cazul în care ați sesizat sau s-a întâmplat o problemă cu referire la siguranța elevilor în mediul online?
Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

17. Există alte domenii în legătură cu securitatea TIC sau siguranța online, care nu sunt acoperite mai sus, despre care ați dori să aflați mai mult?

Vă rugăm să adăugați întrebarea sau comentariul dvs.

Chestionar pentru părinți/tutori/îngrijitori de evaluare a siguranței online

Dragă părinte/tutore/îngrijitor,

Am fi foarte recunoscători dacă ați putea completa chestionarul nostru de siguranță online.

Siguranța și protecția în mediul online se referă la protecția copiilor în timp ce aceștia folosesc internetul și tehnologiile digitale. Aceasta include: asumarea de riscuri și comportamentul incorect al copilului dvs. sau al altor copii și tineri; activitate ilegală etc.

În timp ce școala noastră se străduie să le ofere copiilor dumneavoastră cunoștințele necesare pentru a rămâne în siguranță, este important să aveți o bună conștientizare a riscurilor și pericolelor.

Rezultatele acestui sondaj ne vor oferi o mai bună înțelegere a oricăror riscuri sau lacune de cunoștințe, astfel încât să vă putem ajuta.

Vă mulțumim pentru timpul acordat.

1. În ce clasă învață fiul/fica dumneavoastră? (în cazul în care dvs. aveți mai mulți copii în această instituție, bifați clasa pentru fiecare dintre ei)

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

2. Fiul/fica dumneavoastră are acces la internet acasă?

Da ☐ Nu ☐

3. Dacă ați răspuns la întrebarea precedentă cu „Da”, ce dispozitiv(e) folosește fiul/fica dumneavoastră? (bifați după caz)

PC ☐ Laptop ☐ Tablet ☐ Playstation ☐
Telefon mobil ☐ Altceva ☐

4. Fiul/fica dumneavoastră știe cum să folosească setările de confidențialitate și securitate de pe aceste dispozitive?

Da ☐ Nu ☐

5. Dvs. știți cum să utilizați setările de confidențialitate și securitate de pe aceste dispozitive?

Da ☐ Nu ☐

6. Fiul/fica dumneavoastră are un telefon mobil conectat la Internet?

Da ☐ Nu ☐

7. În timpul săptămânii, cât timp petrece fiul/fica dumneavoastră pe internet (în ore) în fiecare zi?

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ Mai mult de 5 ore ☐

8. În zilele de odihnă, cât timp petrece fiul/fica dumneavoastră pe internet (în ore) în fiecare zi?

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ Mai mult de 5 ore ☐

9. Discutați cu fiul/fica dumneavoastră despre utilizarea în siguranță a internetului?

Da ☐ Nu ☐ Nu știu ce să spun ☐

10. Discutați, stabiliți și respectați reguli cu privire la modul în care Internetul și tehnologia sunt utilizate acasă ?

Da ☐ Nu ☐ Nu știu cum ☐

11. Fiul/fica dumneavoastră folosește rețelele sociale?

Facebook ☐

Twitter ☐

Instagram ☐

TicTok ☐

YouTube ☐

Skype ☐

VK ☐

Alte ☐ Vă rugăm să precizați oricare alte

12. Dvs. folosiți rețelele sociale? (Dacă Nu, treceți la întrebarea următoare)

Facebook ☐

Twitter ☐

Instagram ☐

TicTok ☐

YouTube ☐

Skype ☐

VK ☐

Alte ☐ Vă rugăm să precizați oricare alte

13. Cunoașteți și ați putea să-l învățați pe fiul/fica dvs., setările de confidențialitate și securitate care ar trebui setate pe aceste rețele sociale?

Da ☐ Nu ☐

14. Folosiți aplicații de filtrare sau monitorizare pe oricare dintre dispozitivele fiului/ficei dvs.?

Da ☐ Nu ☐ Nu știu ce înseamnă aceasta ☐

15. Dacă da, ce folosiți?

Indicați denumirea aplicației

16. Mai jos sunt prezentate câteva dintre riscurile legate de siguranța online. Dacă ați fi întrebat de fiul/fica dvs., ați putea explica clar care sunt acestea?

Grooming Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Cyberbullying Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Sexting Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

Trolling Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐
Furt de identitate Da ☐ Nu ☐ Puțin ☐

17. Dacă fiul/fica dumneavoastră are o îngrijorare cu privire la o problemă online, știe el/ea cum să o raporteze, să blocheze un utilizator sau cui să se adreseze?

Da ☐ Nu ☐

18. Dacă aveți o problemă legată de o problemă online, știți cum să o raportați?

Da ☐ Nu ☐

19. Fiul/fica dumneavoastră joacă jocuri online?

Da ☐ Nu ☐

20. Înțelegeți ce este PEGI (evaluările de vârstă pentru jocuri)?

Da ☐ Nu ☐

21. Școala copilului meu îmi oferă periodic informații despre siguranța online pentru a-mi menține familia în siguranță. (Ei pot împărtăși materiale prin buletine informative sau foi cu sfaturi, webinare sau seri de informare, de exemplu).

Da ☐ Nu ☐

22. Școala copilului meu mă informează despre politicile și procedurile sale de siguranță online.

Da ☐ Nu ☐

23. Doriți informații sau sfaturi cu privire la oricare dintre cele de mai sus?

Da ☐ Nu ☐

24. Dacă da, despre ce ați dori să aflați mai mult sau să primiți un sfat?

Adăugați numărul întrebării sau comentariul dvs.

Vă mulțumim că ați completat acest sondaj. Informațiile vor fi păstrate confidențial.

REFERINȚE

1. Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, aprobate prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. 985 din 07.10.2022, disponibile la: https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_aprobare_sso_2022_0.pdf
2. Repere metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, aprobate prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. 1069 din 06.10.2021, disponibile la: https://mecc.gov.md/sites/default/files/img20201007_13332167_0.pdf
3. Siguranța copiilor în mediul online: Ghid pentru cadrele didactice din învățământul primar, Chișinău 2021, disponibil la: https://siguronline.md/files/resources/49/Ghid_SIGURAN_A_COPIILOR_N_MEDIUL_ONLINE_Primare_web.pdf
4. Siguranța copiilor în mediul online: Ghid pentru cadrele didactice din învățământul primar, Chișinău 2021, disponibil la: https://siguronline.md/files/resources/50/Ghid_SIGURAN_A_COPIILOR_N_MEDIUL_ONLINE_Gimnaziale_Web.pdf
5. Siguranța copiilor pe internet: cercetare privind experiențele online ale copiilor din RM și riscurile la care se expun, Chișinău 2021, disponibilă la: https://lastrada.md/pic/uploaded/Studiu_Siguranta_online-comportamente_si_riscuri-FINAL.pdf
6. Recommendation CM/Rec(2019)10 of the Committee of Ministers to member States on developing and promoting digital citizenship education, adopted by the Committee of Ministers on 21 November 2019 at the 1361st meeting of the Ministers' Deputies, disponibile la: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168098de08
7. Cadrul European pentru competențe digitale DigCompOrg al Comisiei Europene, disponibil la: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-framework-digitally-competent-educational-organisations-digcomporg_en
8. Planul de Acțiuni privind Educația Digitală, aprobat de Comisia Europeană la 17.01.2018, disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN#footnoteref21>
9. Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote), aprobată la 25.10.2007 și ratificată de Republica Moldova la 19.12.2011, disponibilă la: <https://rm.coe.int/168046e1d9>
10. Strategia pentru un internet mai bun pentru copii, adoptată în mai 2022 de Comisia Europeană, disponibilă la: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-better-internet-kids>
11. Codul educației al Republicii Moldova, publicat la 24.10.2014 în Monitorul Oficial, nr.319-324, art. 634, disponibil la: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133296&lang=ro#
12. Digital Education Action Plan 2021-2027: Resetting education and training for the digital age, disponibil la: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
13. Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general, aprobată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prin ordinul nr.581 din 23.06.2020, disponibilă la: https://mecc.gov.md/sites/default/files/anexa_1_ord_581_metodologie_evaluare_institutii_invatamant.pdf
14. Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului, aprobate prin ordinul Ministerului Educației al RM nr. 970 din 11.10.2013, disponibile la: https://mecc.gov.md/sites/default/files/o970din_11_10_13_standarde_spc_0.pdf

15. Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general, aprobate prin ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018, disponibile la: https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_de_competenta_profesionala_ale_cadrelor_didactice_din_invatamantul_general.pdf
16. Studiul privind Bullying-ul în rândul adolescenților din Republica Moldova, realizat de Sociopolis, la cererea UNICEF Moldova, Chișinău 2019, disponibil la: <https://www.unicef.org/moldova/media/3146/file/Bullying-ul%20%C3%AEn%20r%C3%A2ndul%20adolescen%C8%9Bilor%20din%20Republica%20Moldova.pdf>
17. Portalul SigurOnline: resurse informative și didactice pentru copii, părinți și profesori (disponibil în limbile română și rusă) – www.siguronline.md
18. Portalul Better Internet for Kids: resurse și materiale informative pentru grupuri profesionale, părinți și copii, dezvoltate de specialiști din diferite state (disponibil în diferite limbi) - <https://www.betterinternetforkids.eu/en-GB/resources>
19. Portalul Internet Matters: resurse educaționale pentru părinți și copii, resurse didactice pentru lucrul cu copiii (disponibil în limba engleză) - <https://www.internetmatters.org/>
20. Portalul Ora De Net: resurse pentru părinți, copii și profesori dezvoltate în cadrul proiectului derulat de Salvați Copiii România - <https://oradenet.ro/>
21. Portalul Internet Sans Crainte: resurse educative și didactice pentru părinți și cadre didactice (disponibil în limba franceză) - <https://www.internetsanscrainte.fr/>
22. Platforma UK Safer Internet Centre: resurse informative, educative pentru grupuri profesionale, copii, tineri și îngrijitori (disponibil în limba engleză) - <https://www.saferinternet.org.uk/>

